

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 12

1671

1671: 1

Hielp Jesus Christus til alt gott.

Anno 1671 den 21 Febr/uary betient Retten paa Nedre Fyllinge aff Fredrich Steen Laurs Heldal, Gieble Steen Niels Dingeland Peder Hop, Ole Tittelstad, Baard Styrchsen i Rette lagde en steffning offuer Welfornemme Mand Hans Munte Raadmand, formeente at hand eftter hans til hannem Vdgifne bøxelSedels tilhold, bør at hiemble hannem Nedre Fyllinge, som hand til hannem bøxlet haffr, efttersom Lasse ibm: (Fyllinge) schal formeene hannem den at tilTrede. Och i Rette lagde hans bøxselSedel som bleff lest. Hans Munte Raadmand møtte, Erchlerede sig Imoed den første post i Baards steffning, at hand huerchen haffde forbøedet och ej heller befalet Lasse at gjøre hannem nogen forhindring at fløtte til gaarden. Och at hand steffnis at hiemble Baard gaarden, da wiste hand hannem ingen bedre eller anden hiemmel end som hans til hannem Vdgifne bøxelSedel, huilchen hand i alle maade wil wedstaa. Her imoed Indlagde Lasse Fyllinge hans schrifttlig Indleg Huortil Hans Munte suarede, at hand iche negter at hand io haffde loffuet Peder SmørAasis Suoger, at om Enchen wille gifue sig i fatighuset, eller hun wed døeden affgich, da schulle hand were nest til at nyde gaarden for bøxel fremb for nogen Anden, Och som gaarden bleff ledig, da Enchen døde, bøxlede hand den til Baard, som hand formeener hannem eftter Lougen frit were, at bøxle sin gaard til huem hand wil. Anlangende 28 Rixdaler som Lasse angifuer at hafue leffuerit hannem paa bøxelen, det foregaff Hans Munte forholder sig saaledis, at da Enchen war død, offuerløb Lasse hannem om gaarden, och bøed at leffuere d/e 28 Rdr, huilche hand negtede at .....(?) [ ] efttersom hand hafde bøxlet [ ] til [ ] Omsider motte hand dem [ ]

1671: 1b

Alenne hoes sig i foruaring Annamme, Men iche paa bøxelen, Thj Lasse sagde det war lige gott enten de stoed hoes hannem eller hoes Hans Munte, Men om hand Kunde blifue Baard quit, loffuede hand hannem Jorden, och paa anden maade haffde hand ej Annam/m/et de 28 Rdr. Indlagde och hans supplication til woris gunstige Her Canseler. Parterne Erchlerede sig iche haffde meere i Sagen at indlegge. Hans Munte foreholte begge partter at huilchen aff dem som beholder gaarden, schal holde goed forligelse med grander och Naboer Vnder straff som wedbør. Affsagt, eftterdj det befindis at Hans Munte Raadmand haffuer bøxlet Nedre Fylling til Baard Styrchsen och der paa hans fuldKommen bøxelSedel til hannem Vdgiffuet wed 4 Vger førend Lasse Syslach (Fylling) om gaarden til woris Welbaarne Her Canseler och gunstige Her Lensherre supplicerede. Da som be/mel/te Lasse iche befindis den affdøde Enchis barn eller Arffuing at were, derfor seer Wj ingen føye, som den forhuerfuede bøxelSedel Kand Sueche, Men Baard *Styrche (Styrchsen?) som først leyede, bør at beholde gaarden eftter Lougen L: L: B: 5 Capitel.

1671 den 27 Ap/rilis betient Retten paa Aasteden, emellem Hop och Strømbnsnes. Neruerende Peder Andersen Ko/nglig Ma/yestetz foget, Ole Landtzuig Lensmand, Ifuer Rong Haluor Turøen Mogens Wig Jeremias Wig Johans Rong Tomas ibm: (Rong) Niels MoldeKleff Laurs Siurdal Jacob Koursbøe Laugrettismend samt Michel Wigebøe.

Her Commiss/arius Hans Hansen indlagde steffning ofr Her B/orgemester Offue Jensen Anlangende at efttersees Rett och Louglig schiffte och deele at gjøre emellem Hop och

Strømsnes Eyendeeler, med widere steffningens forklarling omb Sagens Eigent[lige] beschaffenhed som bleff lest. Saa [bleff wi]dnisbiurdene formaanet at profue sandhed. [ ]s forklarling blef dem forelest.

1671: 2

Lauritz Asch profuede for Retten at Strømmen er som Kaaber Møllen staar, och der er {det} Vdløbet, Men iche der Nord, foruden naar Høy Wandløb Kunde were, da Seglet det noget lidet Vd wed Berget, Och iche nogen tid werit afgierdet Norden for Kobermøllens strømb, Men der laa Tou stocher der offuer førend samme strøm blef opdemmet, som folch gich offuer. Proffuede och at Hops Folch haffde frj Maaling paa Asch, formedelst at de schulle holde halffparten aff Kaabermøllens strømb Aaben for at fischen schulle løbe op, sampt at Haluor Strømsnes hafuer sagt for hannem at schiffte Imellem Hop och Strømsnes er paa {Eidet} \{Houge}/\Eidet/, och at hand sielff har seet en Marchesteen staa {der} \paa Hougen/, som \nu/ er *er borte. Och at hand en gang wed Slottet, hørte Axel Mouat tale til Her Commiss/arius om hand hafde gifuet B/orgemester Offue Jensen forloff at opstemme Wandet, hans gaard Aschis leyemaal til schade, Huortil hand suarede at hand iche hafde gifuet hannem forloff til widere end huis (det som) hans eget Angaar, Men om hand hafde giort hamb nogen schade da Kunde hand tale til Her Borg/emestere derom. Disligeste at Wandetz opstemmelse er Hop paa fischeriet til schade, Och Kunde were den Morgen at, der Kunde faas Øret for 4 á 5 Rdr, sagde och at hafue hørt aff Haluor Strømsnes at schiffte anlangende schoufuen schal were i mellem Hop och Strømsnes, udj schiffting dalen, och hafde hørt \sige/ at folch schulle bedet Haluor Strømsnesis fader och hannem at hugge paa Holmen wed Møllen, Men da haffde de wist demb til Hop at faa forloff.

Endre Øbsen profuede at hand Tiente Welb/emelte Henrich Tott for Raadsmand paa Hop, da war ingen anden strøm end som der Kaaber Møllen nu staar, och hørte iche andet end det schulle were schiffte emellem Hop och Strømsnes, Men der Nord som nu er demmet, Rand iche meere Wand end en Kunde demme met sin [ ] Och naar Strømsnes folch, wille demme meere [ ] til Mit i samme \Kaaber Mølle/ strømb, da Reff d[e] op igien, hafde ej heller hørt ell[ ] werit affgierdet Norden for [ ]

1671: 2b

Kaaber Møle strøm war Wdemmet, hafde fischen der sin opløb, som nu er Hop paa fischeriet til schade, sagde iche nogen tid hafde hørt Holmen Kaldet Strømsnes Holm Men ofttest Eidet eller paa Eidet Torbiørn Asch profuede, at i hans barndom da Wagte hand Asch Smaller, och war mange gange paa Eidet eller Hougen wed Møllen, da saae hand en stoer lang steen staa i Houge met en witne wed huer side, Men hand hafde iche forstand paa om det war en Marchesteen eller iche, Men strømmen war der Kaaber Møllen staar huor der laa Tou stocher ofr, Men der Nord Løb ichun noget Wand Vd naar, Wandløb Kunde Vere, Men ellers war der Tørt, hafde iche heller hørt andet end stedet er Kaldet Eidet, Peder i Aschhafnen profuede, at hand hafde seet en steen staa i Hougen, som nu er borte, Men om det war en Marchesteen eller ej, det wiste hand iche, sagde och at det war Kaldet strømmen som Kaaber Møllen nu staar. Och at hand iche har seet werit afgierdet Norden for Kaabermøllen, och at hand har werit udj Aschhaffn i 30 Aar, sampt at hand werit med Lars Aschis Suoger och fanget fisch wed quernHuset førend Strømmen wed Kaaber Møllen blef demmet, Men siden Kunde iche faas nogen fisch, hafde iche heller hørt det Ombtuistende sted werit Kaldet andet end som Eidet, Men de Holme der Sør, werit Kaldet Strømsnes Holme. Halsteen Fløtmand profuede at hand Tiente Haluor Strømsnes paa Strømsnes i 8 Aar, som nu Kand were wed 33 Aar siden, da saa hand en steen staa i Hougen och hørte Haluor och andre folch som saa den, sige at det wist motte werit en Marchesteen, Men om det war en Marchesteen wiste hand iche, och nu er dend borte, sagde at der Nord war saa got som Tør, och Rand iche Wden naar Wandløb war, at det Kunde [ ]

]ed en Kabutz, sagde at hand hafr hørt sige at [ ] men som Kaaber Møllen nu staar, blef [ ] tilforn schulle werit Roed op med

1671: 3

En baad, Men om det war saa eller ej, Wiste hand iche, war iche heller afgierdet Norden for Kaaber Møllen eller strømmen, som hand afweed, Och dend tid strømmen war Wdemmet, da fich baade Hops folch och fleere, en Herrens Velsignelse aff fisch. Niels Pedersen profuede, at hand Vngefer for 27 Aar siden tiende paa Hop, da war ingen anden strømb, end som der Kaaber Møllen nu staar, Men der Nord som nu er demmet war Tørt, Wden allenne naar Høy Wand Kunde were, at det da løb noget lidet Wd wed en Helle, Och war intet afgierdet Norden for Kober Møl strømmen, Men Smallere (smaler/sauer) {och fee} gich Imoed hin anden paa Eidet saa och Strømsnes Kalfue, hafde och seet en steen staa i Hougen, Men om det war en Marchesteen wiste hand iche, Och Kunde Strømsnes fee iche Komme offr strømmen Thj der Kon laa Tou stoche der ofr, hafde iche heller hørt andet end dend Ombtuistende pladtz, er Kaldet Eidet, Niels Espetuet profuede, at for Vngefer 40 Aar siden, da begierte hand af Joen Strømsnes at hugge noget brendesel (brendsel) Norden for strømmen som Kaaber Møllen staar, da suarede hand det Komb hannem iche til, Men fich at bede Hops folch deromb, Men Offuen for Wandet wille hand gifue hannem forloff, da saa hand Strømmen som Kaaber Møllen staar, och war der i en Laxe Kar wed den Øster side, hafde och seet en steen staa i Hougen, Men om det war en Marchesteen wiste hand iche. Oluf Meland profuede, at hand war med at ligge Kaabermølle demmen, dog war tilforn demmet met en Tylt deller eller noget (Norsk Hist. Leksikon: Deler = fellesnemnar på bord og plank skore på sag), sagde at diubaalen war som Kaaber Møllen er, Men Nord, Rand Kon noget lidet Vd. Sagde och iche heller war opsatt nogen gierde Norden for Kaaber Møl strømmen, Men at fischen haffde sit opløb i Kaaber Møl strømmen. Knud Nerdale (Nedre Dale) profuede, at Strømmen er Sør som Kaaber Møllen er, Men der Nord som nu er demmet, Rand noget lidet Vd wed en helle i En Schiul i Berget, Och er [ ] er schiult i {Berget} demmen, Men der [ ] om Kunde Roes op met en baad, e[ ]

1671: 3b

Noget afgierdet Norden for Kaaber Møllen. Arne Saxtad proffuede, at der Sør war Strømmen, Men der Nord Rand Kon noget Wd, Och war intet afgierdet Norden for Kaaber Møllen, Och før hand war med at demme wed Kaaber Møllen, da war tilforn lagt noget buluerch (bolverk) och Kled met nogle bord. Niels Hanneuig profuede, at hand iche hafuer hørt eller wed aff (veit om) anden strømb, end som dend wed Kaaber Møllen, Oluf Stj proffuede ligesom for/schrefn/e Niels Hanneuig, och at fischen hafde sin opløb i den Sønderste strømb wed Kaaber Møllen, huor i Haluor Strømsnes hafde It Kar, Torchel Husmand profuede, at hand hafde seet steenen i Hougen ligge Need Kast, wed Vngefehr 28 Aar siden, och da hørte hand af Haluor Strømsnes som war dend tid Neder i Møllen at schifte emellem Hop och Strømsnes schulle were wed samme steen i Hougen, sagde och at nogle Aar siden war hand af Her Commiss/arius Vdschichet {til} at tale med Her B/orgemester Offue Jensen at hand wille gjøre broen ferdig, som da war brøstfeldig, Huortil Borgemester suarede, at hand wel hafde lofuet at {gjøre} holde dend wed lige en tid lang, Men iche hans lifs tid, sagde och at hand hafde slaget Høe i Holmen eftter Her Commiss/arius forloff, och haftt der nogle Smaller i, och hans Suoger Niels lige saa eftter hannem. Willem Tuett profuede at for Vngefer 36 Aar siden, laa hand wed Holmmen for Norden Wind, huor Møllen nu er bygt, da wille hand scharet sig en liden busche i siden aff Hougen nest Norden for Korn Møllens Rende, da sagde En af Strømsnes folch til Hannem, som hand iche Rettere wiste end det war Haluor, Kommer Hops {folch} drenge eftter dig, da faar du W-tach. Commiss/arius sagde om fleere Widnisbiurd giordis behoff, sa wille hand dem

forschaffe. Der Imoed møtte Her Borgemester Offue Jensen och hafde met [ ]
]ffnig Indsteffnt eftterschreffne Widnisbiurd

1671: 4

Gutorm {Gulich} Grasdall profuede at Strømmen er Sør huor Kaaber Møllen staar, Men der Nord Rand noget, helst naar Høy Wandløb Kunde were, Och at de flaadet Temmer (tømmer) Offuer som den Nordre demme er, dog motte de hielpe til med hender at hielpe det offuer før det Kunde Komme i Søen, Men der Kunde iche faas baad offr, Wden den schulle dragis, haffde iche heller werit affgierdet Norden for Kaaber Møllen, och wed iche huor schiffte er mellem Hop och Strømsnes Gulich Hesdal profuede, at dend dybest strøm er Sør wed Kaaber Møllen, Men der Nord, Rand noget lidet, Och naar Høywand war, da Kunde de flaadet Temmer der igiennem, dog at de motte hielpe det igiennem \met hender/, Thj det Kunde iche Vdflyde \af sig sielff/ Wden hielp, sagde och at iche war noget afgierdet Norden for Kaaber Møllen, Wiste iche heller enten Holmen hører Hop eller Strømsnes til, Ole Hestnes profuede at hand Tiente i brøed paa Hop, med Gutorm Grasdall for Vngefehr 40 Aar siden, Och Wiste iche andet at Widne, end som Gutorm Grasdall Wundet hafr, hafde och hørt at Holmen Vndertiden blef Kaldet Strømsnes Holm, och Vndertiden Eidet. Johannes Mielcheraa proffuede at hand iche wed enten Holmen Kommer Hop eller Strømsnes til. Laurs Sanduig profuede, at i hans Vngdombstid brugte de Strømsnes Holmen, Men huem den tilhør wed hand iche. Haluor Joensen profuede, at som hand iche andet wed, da ligger Strømsnes Holmb Vnder Strømsnes och baade hand och hans fader brugt dend til Kalfuebeed, och haffde iche andet hørt, och har alle dage ligget der Vnder, och at den Sør strømb Wden tuil har werit den dybeste, siden at der bleff Steen opgraffuet, hafde haftt fischeKar deri, och iche Wiste at nogen tid Kunde Roes derop med baad, Men dend Nordre strømb motte de iche stemme for Hops folch Her Commissarius Protesterede Imoed [ ]

1671: 4b

Vidne, den ej burde were gyldig, efttersom andre Vidnisbyrd er paa hans Mund, For/schrefn/e Haluor Joensens Kone Anne Jacobsdater profuede at hun {haffde Tient} er føed paa Hop <och Kom derfra da hun war> 20 Aar \gamel/ och blef Holmen Kaldet Strømsnes Holmb, och bleff brugt Vnder Strømsnes til Kalfuebeed i 18 Aar, efttersom hun Kom fra Hop och til Strømsnes. Borgemester beKiende at hand lod broen giøre offuer Wandet formedelst at Her Commissarius iche schulle Anche paa Wandetz opstemmelse formedelst den sidste Møllens bygning, Borgemester Offue Jensen Indlagde Copie af beuillingen paa Møllen Dat/erit 23 Ap/rilis 1644. Her Borgemester Erchlerede sig for Retten at hand iche har nogen schriftlig beuilling af Her Commissarius paa den sidste Mølle. Saa blef begierit at Her Borgemester wille were os følgAgtig, at wj Kunde efttersee huad schade dend sidste Opstemmelse Kunde were Hops Eyendeel Imoed de første Sex Mends werch 1637, Men saa begaf Her Borgemester sig hiemb til Strømsnes, Och en deel af os i Her Commiss/arius følge, begafue os hen at forfare Leyligheden, och befinder at den sidste stemmelse eller Møllis bygning er Hops Eyendeel til schade, saauelsom fischeriet och Kiørsel och fee Raagen Etc. Och bleff Her Borg/emester Budschichet at hand wille møede i Morgen, domb i Sagen at anhøre.

Den 28 Ap/rilis møtte igien paa Aasteden i Strømsnes Mølle paa Her Commissari wegne Hans Daud, och paa Her Borgemesters wegne blef wed hans Søn Strange Offuesen fremblagt hans schriftlig begiering paa slet papir, huilchet iche for gyldig Kunde ansees. Afsagt, at Wanseet Her Commissarj Rett efter Widnisbiurdenis forKlarelse, som hand i Sagen ført hafuer, saauelsom eftter woris Øyenschinlig erfaring paa Aasteden, wille falden eftter schiffte..(?) strechning, fra schifftingsdalen och ofuer Wandet och [ ] Kaaber Møllen: dog formedelst Wenschab [ ] o]m sider (omsider?) eftterlatt och ej widere wil

1671: 5sprætendere paa forige Ombtuistende Holm wed Møllen. Men at Her B/orgemester Offue Jens/en efter denne dag, maa Nyde bemelte Holmb til dend Vorder demme der samme steds. Dog wil hand hafue hans Rett med fischeKast i Søen Wdenfor for/schrefn/e Syndre stemme forbeholden. Och efttersom hans Exel/lence Her Canseler S/alig Jens Bielchis sampt Laugmendene Peder Rafn och Jacob Hansens beuillinger, tillige det 6 Mends werch, egentlig henseer, och forKlarer, at strømmens opstemmelse, bør at were Hop Wden schade, Huor Imoed nu befindis, samme strøm at were meere end som tilforn opstembt, Hops March, saauelsom Kiørsel och feedriftt Weyen til schade, wed dend sidste Mølle som Her Borgemester har ladet bygt wed 13 Aar efter at den første Mølle war opsatt, Och wed Opstemmelse dreffuit Wandet offuer det Tøre Land til samme Mølle, Huorføre hand siden har ladet bygge en Broe til Hops feedriftt, efttersom det iche ellers Kunde Komme ofr for/schrefn/e Opstembte Wand. Omb huilchen Broe Welfor/schrefn/e beuillinger gandsche intet formelder, Men deraff erfaris Opstemmelsen at were ydermeere, end som beuillingerne, Thj Her Borgemester och selff for Retten beKient, at hand lod bygge Broen, formedelst Her Commissarius iche schulle anche paa Wandetz stemmelse, Och wj nu Øyensiunlig beseet, den megit farlige och Wanschelige feeRaag, som fra och til gaarden, ofr broen falder, huilchen broe och iche nu er saaledis wedligeholden, at fee Kand Wden fahre, der offuer Komme, Thj feeRaagen, KiørselWejen, eller fischeriet, befindis iche udj det 6 Mends werch, neffnt, at were besigtiget, Men den bedre gamble feeRaag och Kiørselwey, Kand formedelst Wandetz stemmelse, iche brugis, derfor och efterdj, intet bør hafue frembgang Imoed forige och af anfang, \Conditional/ beuillinger, och der paa grundede 6 Mends werch, huilchet och er det, som Her Commissarius paastaar, Thj er det billigt at Her Borgemester, Sincher (synker) Wandet, saa, at feet, som aff Arrildtz tid, Kand haffue sicher och Wden saadan fahre som nu, frj Raag frem och tilbage offr dalen, och i Marchen, Sonden broen, Sampt derforuden formedelst dend schade paa fischeriet [ ] stoppelse, sit opløb er hindred, da b[ ]

1671: 5b

Lade legge en Sluse udj dend Nordre demming i grunden, at der allene Kand Vdladis eller Vdløbe, alt huis (det) Wand, som fra Møllebruget, mistis Kand, at fischen derwed Kand haffue formoedelig op och Nedløb, efter Aarsens tid, huilchet alt bør at schee, inden St: Michælj førstKommendis, Saa at strømmens stemmelse, Kand efter hans Exel/lence Her Canceler Bielchis och Laugmendenis beuillingers henseende, were Hop Wden schade. Huis det iche inden dend tid scheer, da Her Commissarius sin Rett forbeholder

1671 den 3 May holtis **Waarting paa Frechou i Herløe Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, BundeLensmand Ole Landzuig, Anders Husebøe Steffen Tuett, Laurs Oen, Anders Dafuanger, Gutorm Grasdal Magne Tuett Ole Frechou, Mogens Leeruig Niels Alføen Gulich Hesdal Peter Herleuer, Siur Kiergaard, Och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue,

Blef forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebref At Neruerende Aar i Nordhors Fogderi schal gifuis af en løb udj alle Schatter foruden Princessin Steur (Norsk Hist. Leksikon: Prinsesse-styr = ekstraskatt til utstyr og medgift når ei prinsesse skulle giftast bort) och Odelsschatter, Nemblig 3 Rdr 3 ort.

Høyst be/mel/te Ko/nglig Ma/yestetz Schattebref, tillige met fleere Kongl/ige befaling och af hans Ex/ellence Her Canceler woris gunstige her LehnsHerre och hans fuldmegtige Peder Hansen Raadmand Vdgifne befalinger, her efter ord fra ord indførdis schal.

Foegden steffnt Johans Huidhofdenes (ikkje gard i Herdla sk.r.) efter forige tiltale anlangende Laurs Knudsen som hand och sine følgere tage død op af Søen, och loed hannem Wden Ko/nglig Ma/yestetz fogetz widenschab och foregaaende besigtelse begraffue. Foegden Eschet domb om hand iche for saadan formastelse (burde) bøede til Ko/nglig Ma/yestet 7 Rdr efttersom ingen hoes werit eller seet huorledis hand er Kommen af dage, enten hand har Ombragt sig sielff, eller Huorledis hand er Kommen i Søen och blefuen død. Afsagt at Johans HuideHoffdenes som Hosbond paa gaarden huor den døde fantis, {Anders och Ole Hougland} Michel Poulsen Britte Tienstpige och Tomas KrogAas bør derfor at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet Nemblig Johans 4 Rdr och Michel Britte och Tomas huer 1/2 Rdr, formedelst at de sig med dem [ ] begrafue befattet hafr, Och om noget efter [ ] opliusning i Sagen Kand Obenbaris, da [(stande Sagen derme)]t Aaben at paatale wed Loug och [(Rett.)]

1671: 6

Foegden steffnt Rasmus Tuett formedelst Schielderi Imoed Magne Tuett. Rasmus møtte Erchlerede iche at wide andet med Magne end som gott, Men om hand hafde Talt It ord Imoed hannem da war det i hastighed scheid. Formedelst fatigdomb schyld, efterloed Ko/nglig Ma/yestetz foget denne hans forseelse for 1 March Sølf.

Her Hans Blix wed Jens Mogensen indlagde steffning ofuer Laurs Oen, Niels Alføen och Knud Tielstad, besuergende sig ofuer dennem at de iche wille gifue hannem Tiendefisch af huis (den) fisch de fanger, efter steffningens widere indhold. Lars Oen och Niels Alføen møtte och sagde at de gifuer en Tiendepart i Tiende Ved Slottet af huis fisch som de indfører at Selge, huormed de formeente at burde were frj. Her Hansis Indleg blef i Rette lagt och lest. Jan Witt Niels Christensen Jacob Nielsens och Hans Larsens schriftlig Suar blef fremblagt och lest, Laurs Oen och Niels Alføen sagde at de iche Kunde indgaa noget paa ald Almuens wegne, Men begierte Sagen motte beroe indtil de och den Anden Almue Kunde talis wed deromb

Peder Andersen Ko/nglig Ma/yestetz foget Sagde at hans Ex/ellence Her Canceler och hans ærwerdighed Bispen har Resolverit sig paa Her Hansis supplication, som iche nu er her tilstede, Huorfore Peder Andersen paa Her Hansis wegne begierte Sagen motte beroe til widere beuilget.

Her Commiss/arius Hans Hansen steffnt en deel hans Landbønder for Landschyld och Rettighed som de med Resterer. Ole Hougland beKiende at hand er schyldig førstebøxel, Tomas KrogAas beKiende at hand er schyldig Landschyld for 2 Aar, Niels Kleppe sagde hand er schyldig Tredietage, Magne Tuet sagde hand er schyldig Landschyld, Steffen Tuett sagde at Colben ibm: (Tuett) er schyldig Landschyld, Niels Ryland sagde hand er schyldig Landschyld, sagde at Peder Andersen er ochsaa schyldig, Afsagt at de Indstefnte bør inden 14 dage at betale alt huis (det) som de Her Commiss/arius met Rette schyldig er, saa frembt de iche wille at dennem widere domb efter Lougens tilhold schal ofuer gaa.

Kaarit til Laugrettismend Elling Bradtzhoug Anders Aasbøe.

1671: 6b

Anno 1671 den 4 May holtis **Waarting paa Allenfit Schibrede Tingstue** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Laurs Mundal Lensmand Anders Øffstegaard Knud Mitgaard Michel LilleOxse, Niels Tuett Brynild Quamme Anders Selleuold Hans Fosse, Joen Nesse, Lars {Nesse} Lechnes, Magne Møcheltun Niels Gieruig Anders Kaaberdal, Gudmund

Aasse, Arne Quamme Knud Beraas, Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebreff, Neruerende Aar at gifuis af 1 løb 3 Rdr 3 ort, saauelsom de andre Kongelige befalinger, och fleere magtAnliggende breffue som før er melt, och her efter schal indførís.

Anders Pedersen Indlagde steffning ofuer Arche Bryssel Anlangende deris mellem hafuende Regenschab, formeenende at Sorenschri fuer och 6 Mend bør Regne hannem och hende emellem om hand blifir hende noget med Rette schyldig, och iche at burde scheid af Rettens betiente i Bergen, och ej heller til Borgemestere och Raads domb i den Sag at schal weret steffnt eller Kaldet, Men at hun bør sin Regenschabsbog her for Retten til Rigtig afregning at frembuise. Huor Imoed møtte Jens Mogensen och i Rette lagde Søren Sørensens supplication met hans Exel/lence Her Cancelers fuldmegtig Peder Hansen Raadmands schriftlig Resolution paaTeignit, at Søren har Anuist It fire Mend afregning, scheid i Bergen efter W: W: Borgemestere och Raads domb, at Anders Pedersen derfor bør sig der efterrette, eller Regningen for Laugmanden som ofuerdommer at steffne. Anders Pedersen begierte nu sielf at Sagen motte IndKomme for Laugmanden, sagde och at Borgemestere och Raad hafr dømbt Tuende domme i Sagen, Afsagt efterdj fire Mend har efter Borgemestere och Raads domb Regnet parterne emellem, Anders Pedersen och sielf nu for Retten beKiendt, at Borgemestere och Raad har dømbt Tuende domme i Sagen. Thj Kand det iche were Sorenschri fueren och Laugrettismends gierning i denne Sag at dømme, Men parterne deris formeente Rett paa behørige steder for Borgemestere och Raad heller W: W: Her Laugmand [ ] S[ ] beschaffenhed at søege.

1671: 7

Her Anders Garman efter Maaneerlig (?) steffnemaal af Bundelensmanden, steffnt Hoplands Ryland och Næsse besidere, formedelst de iche gifuer hannem sin tilbørlige fischeTiende. Huor Imoed Joen Nesse och fleere Indsteffnte møtte, foregifuende at hafue gifuet hannem huis (den) Tiende som hannem bør saa hand ej er scheid for Kort, Joen Nesse sagde at Her Anders endnu schal hafue som hannem Rester for forgangen Aar 1/2 Rdr, Hoplands besidere sagde de er schyldig 4 March for 1667, Rylandtz besidere sagde at de er schyldig for 1670, Thj (10) March, De Indsteffnte sagde for Retten at de met forderligst wille forføye sig til Her Anders och forligis med hamb sielff. Her Andersis fuldmegtig Omund sagde och, at Sagen motte beroe til Høsten om de iche stiller hamb tilfridz.

Halsteen Hopland steffnt Endre Semb for 6 Rdr som hans S/alig fader laante at indfrj nogle Kiør med som war Vdlagt i giæld, at Endres høstru sielff dem betalte. Endre møtte Wedgich at Halsteens Moeder och Medarfuinger bør med Rette hafue for/schrefn/e 6 Rdr som foresigis. Dog foregaf Endre at hand der Imoed har 8 Rdr at Krefue hoes dem paa hans høstruis wegne, huilche 8 Rdr Halsteen Negtede, Endre haffde heller ingen beuis for samme 8 Rdr. Afsagt at Endre bør betale Ole Hoplands Arfuinger for/schrefn/e 6 Rdr inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis Eldre domme och forpantning Vhindrit. Och huis hand der Imoed Louglig beuise Kand at hafue igien at fordre da Kand efter Rigtig foregaaende steffnemaal och beuis gaas huis Rett er, efttersom Ole Hoplands Arfuinger ere wederhefttig der for at indstaa.

Kaarit til Laugrettismend Lars Aasse och Michel Fosse.

1671 den 5 May holtis **Waarting paa Radøe Schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Bunde Lensmand, Ole Landtzuig Mogens Hoele, Lasse Hucheland Steffen Sæbøe Gunder Nøttuet Mogens Magne Hans Taugle Mogens Qualem Anders Houland Niels Olsuold Johans Nottuet Elling Tiore Knud Solem Ingebrit Qualem

1671: 7b

Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da bleff publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste schattebreff och Anordning, saauelsom andre befalinger som før er melt, och her efter ord fra ord Indførishal.

Her Hans Blix ladet wed Bunde Lensmandens steffning i Rette steffne eftterschrefne for Resterende Landschyld, Huor om Peder Klocher i Rette lagde hans schriftlig Indleg indeholdende at dennem saauelsom hannem maa wederfaris huis Lougen och Recessen derudinden tilsiger och indeholder. Torben Lunde møtte for Retten som wedgich at were Indsteffnt och beKiende at hand er schyldig Her Hans Landschyld af hans paaboende gaard for Anno 1670 Nemblig 1/2 løb Smør och 1/2 Tønde Korn och 1/2 Tønde Korn for 1669. Oluf Tiore Iligemaade for Retten beKiende sig were Indsteffnt, och tilstoed at hand er schyldig Landschyld af hans paaboende gaard for 1670 Nemblig 18 March Smør 1 Mele Korn. Matis Quamme Morten Richstad Niels {Richstad} Kidøen møtte iche. Haluor Kolaas schaffer beKiende, at hand Kon \sielff/ Allenne steffnte Alle forskrefne personer paa Her Hansis wegne. Afsagt efterdj steffnemaalit iche er Louglig, derfor Kand iche nu Endelig i Sagen Kiendis: Men de schyldige hermed were tilholdt, Allerforderligst at see til at stille Her Hans for den Resterende Landschyld tilfridtz, Saa frembt de iche efter foregaaende Louglig steffnemaal wille lide domb paa deris gaarders forbrydelse efter Lougen.

Ingebrit Qualem Komb for Retten Imoed Mogens och Ole Qualem Anlangende nogen Tuistighed som de hafr haft sig emellem. Da blef de nu for Retten wed haandstreckning met hin anden wenlig forligt, at alt huis Wænighed (at all den uenighet) som har werit demb emellem til denne dag, schal were gandsche død och magtisløes, och ingen af parterne noget derpaa ydermeere hafue at tale i nogen maader. Och schal en huer efter denne dag <Nyde> {noget} sin Andeel i gaarden och fischerj, efter sin leyemaals stoerhed, och ingen heller derudinden den anden nogen hinder eller forfang at giøre saa frembt den som sig her Imoed forseer, och iche som Christelige grander och Naboer forligis,

1671: 8

wille straffis Och bøede derfor til hans Ko/nglig Ma/yestet som det sig wedbør efter Lougen.

Sønneue Tougle loffuede for Retten allerforedrilg at wille betale Rasmus Steffens/en Løn och Kleder for dend stund hand har Tient hende femb Rixdaler, huor med Rasmus och war tilfridz.

Laurs Nielsen Indhelle beKiende for Retten at hand haffde *loffuel (loffuet?) at gifue Ole Rasmusen i opsaugen af dend Jordepart hand for hannem oplod 4 Rdr, Huor paa hand har betalt 8 March, Och Rester igien 16 March, Huilche hand forderligst hafr Ole for at tilfrids stille, scheer det iche, da Kand hand ha/nnem derfor Louglig indsteffne saa schal gaas huis Rett er.

Kaarit til Laugrettismend Ole Wester Solem. Gunder Nøttuet at fare til Laugtinget som tilforn har giort æd.

1671 den 6 May holtis **Waarting paa Lyren Tingstue i Lindaas schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Peder Andersen, Bunde Lensmanden Ifr Fammestad, Knud Schouge Magne Bryntland Hans Qualuog Ifr Løfaas Lars Hopland Haauor Berge Knud, Lars Holmbaas, Besse Røsnes Lars Schouge Steffen Omund Hunduen Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste Schattebreff och Kongelige Anordninger, Tillige woris gunstige Her Lehnsherris magtAnliggende befalinger som her efter ord fra ord schal indføres.

Sønneue Wiche steffnt Magne Michelsen Settere formedelst en Smalle hand staalet i hendis March, som Her Lyche Hansen schulle hafue haft i Vdferd, Magne møtte och sagde for Retten at hand iche staalet Smallen, Men hans Kone fandt dend dræbt wed gierdisgaarden, och eftter at hans Kone hafde baarit den hiemb, saa Tog hand schindet af dend huilchet scheede wed Kyndelsmis tid, Kiødet beholte hand sielff, Men schindet Tog Sønneue igien eftter at hun fich at wide at hand hafde Smallen. Lars Settere tiltalte for/schrefn/e Magne for It styche Taug som hand fra hannem staalet. Magne beKiende at hand haffde samme styche Taug, dog at hand iche staalet det, Men fant det wed hans Nøst {dog} dør, som scheed wed Kyndelsmis tide, Magnes Høstru beKiende

1671: 8b

det war 1 giældWejer, och hun fant dend døed, och bar den saa hiemb. Her Lyche wed hans fuldmægtig Hans Loss, for Retten protesterit eftterdj Magne er befunden met Tiufuerj, hand derfor ej er grandheffd, Men bør at Røme gaarden, Føegden formeente at Magne burde at bøede och straffis eftter Lougen Tiug B: 1 Cap/itel, Sagen optaget indtil Laugmandens Raadføring och Magnes Boesloed Imidler tid at forblifue i goed foruaring.

Anders och Ole Sem steffnt Jacob Grimstad formed[elst] Wlouglig schoufhug tid eftter anden i deris schoug, och sidste gang frataget hannem hans øx, som de baar til Lensmanden paa en Rett, Jacob møtte och iche negtede at hand io hafde huget nogen Einer i deris schouff, Men iche at hafue hugget dem til schade. Fougden formeente at Jacob formedelst hans Aar eftter Andet oftte begangne schouf {hug} Wlouglig schouff hug burde at bøede til Ko/nglig Ma/yestet 7 Rdr. Afsagt at Jacob formedelst hans Wlouglig schouff hug bør at bøede til Ko/nglig Ma/yestet 1/2 Rdr och gifue hans wedeparter i schade och Ombkostnings oprettelse 1/2 Rdr.

Ole Berie beKiende for Retten at hand hug til It halff Lass Wed i Sembs Schouff Imidler tid hand tiente Haauor Berge, dog scheede saadant iche eftter Hans Hosbunds befaling, Derfor blef Ole tilKient at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 1/2 March Sølf,

Fogden ladet steffne Ole \Erich/ Niels, Haluor, och Oluf Rasmus/en Leeruog, formedelst deris Wlydighed at de iche wille Schydtze woris gunstige Her Canceler och Lehnsherre paa hans hiembReigse fra OberHoffRetten, Thj blef en huer af dem formedelst deris moetuillighed tilKient at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf,

Her Commiss/arius steffnt HolmbAasis besidere for Resterende Rettighed, de Indsteffnte møtte och sagde at de ere intet schyldig. Rosnesis besidere suarede ligesaa. WerAasis besidere sande lige som tilforn. Nedre Tuett som der

1671: 9

nu boer, sagde sig intet were schyldig, Wden Tuende som ere wed døeden afgangen och sig gandsche intet efterlatt, Johans Nedre Tuett beKiende sig at were schyldig Arbedspenge och iche andet. Enchen Qualuog war iche steffnt. Michel Fonnebost beKiende sig were schyldig 1 Rdr førstebøxel, Ifr Sundsbøe sagde en Koe er hoes hannem som er taget hoes Halstens Enche ibm. (Sundsbøe?) Her Commissarius tilhørende och schal blifue følgagtig naar den begieris.

Kaarit til Laugrettismend Johans Houge Mogens Maraas.

Anno 1671 den 8 May holtis **Waarting paa Halsuig i Gulen Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Bunde Lens/mand Claus Molde Aslach Steene Erich Risnes Ole Nappen Jacob Opdal Mogens WesteWig Joen Knaruig Joen Kiellinguold, Joen Høeuig Hans Grinnen Michel Miømen, Joen Dale Lars Glenie Johans Høeuig \Ifr Fosdal/ Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef wnderdanigst publicerit \Copie/ hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebreff, at Neruerende Aar schal gifuis i steden for alle Schatter, Princessin Steur (Norsk Hist. Leksikon: Prinsesse-styr = ekstraskatt til utstyr og medgift når ei prinsesse skulle giftast bort) och Odelsschatt Vndtaget, Nemblig af 1 Løb 3 Rdr 3 ort.

Iligemaade blef forKyndt de andre Kongelige Anordninger, saauelsom woris gunstige Her Cancelers och hans fuldmegtigs magtpaaliggende befalinger, som før er melt, Och her efter ord fra ord indföris schal,

Marite Guldbrandtzdater steffnt Søjnj Efuindsdater formedelst hun schal schielt hende for 3 barn, Men der hun blef tilspurt huad det war eller huad det hafde at betyde, da Wiste hun ingen forKlaring derom at giøre, Men forblifr til anden och bedre forKlarelse,

Knud Westuig steffnt Mogens ibm: (Westuig) formedelst at hand slog hannem It Neffue Hug i hans eget Hus JuleAften, Huilchet Mogens nu for Retten iche Negtede, Och scheede det formedelst hand schielte hannem for at hand war en Tiuf och Aad af Tiuffgoedtz, Men Knud nu for Retten negtede hannem ej at hafue schielt, Mogens hafde heller ingen Wuillig Vidne det med at beuise, Derfor bleff Mogens tildømbt at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 4 March Sølff efter MA:B, 16 Cap/itel

Joen Høeuig steffnt Erich NorHøuig formedelst hand schielt hans Konne for en Hoere, Erich Møtte sagde sig det ej Kunde mindis hinde at hafue schielt och ej wed hinde andet end som Erligt at beschylde

1671: 9b

Michel Høeuig och Ole Orchnes for Retten proffuede at de Hørte for/schrefn/e Erich Høeuig schielte Joen Høeuigs Konne for en Hoere huilchet scheede JulAften sidst forleden. Almuen berettede at bemelte Erich er en betler, och har ingen gaard, och ejer gandsche intet.

Hans Furnes steffnt Joen Halsuig for nogen Arff som dem ej schal were scheid Rett udj efter S/alig Henrich Halsuig. War Indsteffnt til prouf Joens Søster Karj Olsdater som for Retten i parternis paahør beKiende, saaledis, At nogen stund efter Arfueschifte efter Henrich Halsuig war scheid, bad Joens Høstru hende gaa med sig i Marchen at hiembbære med sig noget som der war Vdbaarit, 1 Nye Wampe (Norsk Hist. Leksikon: Vampe = manns- eller kvinnetrøye

brukt som ytterplagg) 1 Nye Wamelsschiorte (vadmels-) 1 Hoffuetdynne och 1 par boxer som laa paa It sted tilsammen. Paa It andet sted i Marchen laa It AaKlede saa got som halvesleden (halvslitt) \1 Nyt AaKlede/ och 2 quitler, Paa det Tredie sted stoed 1 Kiste huori war 1 Sølfschee 1 SølfRing 1 SmørEsche och nogle LinKleder, Huilchet goedtz hun bar hiem i hendis broeders Huss tillige med hendis Matmoeder hendis broeders Hustru. Marite Magnesdater som Tiente S/alig Henrich Halsuig beKiende at dend tid Henrich war døed, bad Joen Halsuigs Konne hende bære 50 fafne basteToug ud i Marchen som tilhørte Henrich Halsuig, sampt 4 á 5 MielcheKiørler 2 Træflascher 1 fischeKage (-kagge), Och laa det i Marchen til lenge efter at Arfueschifte war holden, saa bar Madmoederen Joens Høstru Kiørlerne hiem och Marite bar Touget hiemb, Joen herlmoed suarede om noget saadant er giort, da er det hannem Witterligt, huor af intet findis i hans Wære. Marite Magnesdater sagde hun Wiste at Touget hørte S/alig Henrich Halsuig til, Men ingen spurte hende derom paa Arfueschifte. Hans Furnes, Peder Haffueland och Troels Eide lagde Joen Halsuig ArffueSuig Sag til forfor/schrefn/e goedtz. Iligemaade formeente de at efter S/alig Henrich fantis 1 bøsse 1 SmedeHammer 1 Klichham/m/er 1 Techle (?) och 2 Sølfspenner, Huilchet Joen Sagde ej at haffue, Citanterne hafde heller ingen widnisbiurd at det war i boed da Henrich døede. Citanterne bleff tilspurt om de haffde fleere widnisbiurd i Sagen huortil de suarede Ney. Sagen til neste Ting optaget.

Dend Sag emellem Anne Olsdater Sande och Karj Josepsdatter war nu atter igien i Rette steffnt, och møtte Anne paa den ene, och Karj och hendis Mand paa dend anden side, Anne sagde endnu som tilforn at hun laa i barsel-

1671: 10

Seng for Karj. Men Karj det paa sin side ligesom tilforn benegtet at hun i saadant er Wschyldig som hun hinde for beschylder. Anne sagde at hun hafde ingen Widnisbiurd fleere, end ført er. Foegden begierte endnu at Sagen motte opsettis til neste Ting om widere opliusing Kunde faas beuilget.

Foegden ladet indsteffnt Mogens Egemoe for begangen lejermaal i hans Egteschab met Britte Mogensdater. Huilchet Mogens nu for Retten bekiende. Afsagt at for/schrefn/e Mogens Egemoes Boesloed bør formedelst denne hans begangne groffue forseelse til hans Ko/nglig Ma/yestet at were forbrut efter at ald Loulig bort schyldig giæld er aff betalt.

Kaarit til Laugrettismend Otte Birchenes, Østen Houge.

1671 den 9 May holtis **Waarting paa Eide Tingstue i EchAnger Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Esemb Lensmand Ole Eide Aschild Ascheuig, Ole Totland, Siur Aschelant V/nge Ole Eide Laurs Eidtnes Magne Essem Christians Aschelant Wemund Eide, Mogens Eide Laugrettismend och En deel af for/schref/ne Schibreds Almue,

Da blef publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebref Neruerende aar, saauelsom fleere Kongelige Anordninger, och woris gunstige Her Lehnsherris och hans fuldmegtiges magtanliggende befalinger, huilche her efter ord fra ord schal indførís.

Britte Suindal steffnt Niels ibm: (Suindal) formedelst hand ofuerfalt och slog hende sampt drog hende i hendis haar. Magne Essemb och Hans Watzel bekiende at de saa at hun war Ilde slaget och medhandlet at hendis hoffuet och bryst war gandsche Hoffuen huor af hun laa wed Sengen

at hun huerchen Kunde Snoe eller Wende sig. Niels møtte for Retten och wedgich at hand slog hende, och da hand blef tilspurt huor mange slag hand slog hende, suarede at hand iche Taalte demb. Britte sagde at hun laa der af til Seng i Otte dage. Fogden protesterit Ko/nglig Ma/yestetz bøeder. (Norsk Hist. Leksikon: Protestasjon = ei formell eller høgtideleg forsikring/erklæring) Afsagt at Niels Suindal bør derfor at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 4 March Sølf.

Fogden paa Ko/nglig Ma/yestetz wegne steffnt Magne Olsen och Inger Olsdatter Røe S/alig Oluf ibm: (Røe) hans efterleffuersche formedelst deris Wforligelighed. For/schrefn/e Magne Olsen møtte for

1671: 10b

Retten och fuldKommeligen tilsagde for/schrefn/e Inger Olsdatter Røe at hand hafde ligget hoes hende och haftt legemblig Ombgiengelse med hende. Huilchet hun nu for Retten høyligen benegtet at hand Liuger hende saadant paa och formeente at hand burde hende saadant offuerbeuse, Saa blef Magne for Retten tilspurt huor mange gange hand hafde ligget hoes hende, huortil hand suarede, en eller Toe gange, siden sagde hand det Kunde were Trej gange, sagde dend første gang scheede wed St: Olsdags tid sidst forleden i hendis Sengeboe, anden gang \och/ i Sengeboen nest for Jul sidstleden, Til det sidste sagde hand, at den Tredie gang scheede paa Bøen i Høst nest forleden, Sagen til neste Ting opsatt.

Claus Nielsen Blechingus Schoelmester til den Latinsche Schoele i Bergen steffnt Niels Michelsen Rødland formedelst hand iche har betalt Hamb Landschyld och Tredie bøxel af hans paaboende Jord. Mogens Quinge møtte i Rette paa Niels Michelsens wegne och wedgich at hand er Loulig steffnt til denne Sag at suare, Disligeste beKiende Mogens som fuldmegtig i denne Sag paa Nielsis wegne, och sagde at huis (det som) Niels haffde betalt paa Landschyld och 3 bøxel, hafuer Schoelmesteren taget och afschrefuet paa første bøxel, Mogens Quinge sagde at Niels har quiterit gaarden formedelst hans fatigdomb schyld, saa den nu ligger Øde. Afsagt at Schoelmester bør Nyde hans beuislig Resterende betaling for Landschyld och bøxel aff for/schrefn/e Niels Michelsens goedtz, {eller} och hand magt haffue sig det saaledis wed wurdering at lade bemegtige.

Johans Sollem steffnt Anders Eide for It Smedeste (smiestad/smie) nogle Wmyndige børn tilKommende som hand Kiøbt af Hans Findmand for 8 March 1 Schilling huilche børn Johans schal were formynder for, huilchen Stee hand haffde taget i wurdering. Afsagt at Anders bør betalys hans Vdlagde penge 8 March 1 Schilling och Rente der af i 3 aar Huor Imoed Anders strax bør at lade dem were Smedesteen følgagtig.

Mogens Essem steffnt Anders Fyllinge formedelst hand tiltager sig It styche schouff och March som aff Arilds tid offr 100 aar har ligget Vnder hans gaard Echanger. Paa Andersis wegne møtte Michel Kalsaas och sagde at hand wille møede paa Aasteden. Afsagt at Anders

1671: 11

Fyllinge iche bør at befatte sig met noget af huis (den) schouff eller March som befindis at hafue ligget och werit brugt Vnder Echanger Aff Arrildz tid som foresigis, saa frembt hand sig der Imoed Vnderstaar at giøre, hand iche da wil indstaa och suare til ald schade och Ombkostning som der aff foraarsagis, Men om hand formeener sig nogen Rett dertil at hafue, da steffne sig Sagen paa Aasteden, saa gaas huis Rett er.

Oluf Wiche och Niels Sletten blef for Retten forligte at Ole schal gifue Tomasis Steffbørn 10 S/lette (S/ølf?) March i penge for 1/2 Schilling Jordegoedtz i Wiche som de Tuisted omb, som forderligst schal betalís, och samme 1/2 Schilling saa at følge Ole och hans Arfuinger.

Tomas Christensen steffnt Anne Dyrdalsbotten for giæld. Indsteffnte Anne møtte och beKiende for Retten at hun er hannem halffsiette Rixdaler schyldig. Jens Mogensen paa Tomasis wegne begierte domb. Afsagt at Anne bør betale for/schrefn/e 5 1/2 Rdr inden 14 dage, eller Tomas magt hafue det wed Wurdering aff hendis goedtz at Vdsøegis.

Kaarit til Laugrettismend Ole ØffreAas. Christian Ascheland.

1671 den 10 May holtis **Waarting paa Hoshofde i Hosanger Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Peder Andersen Mogens Mieldstad Lensmand Torchel Aasem Gulich Noraas Magne Hannistuett, Joen Fieldschol Peder Wahre, Peder Øffsthus Haluor Øffsthus Ole Hougstuett, Niels Hatland Jørgen Bernes Lars Øffsthus Peder Øffsthus Johans Hoshoffde Rasmus Hanistued Besse Dale Laugrettismend, och en deel af for/schrefn/e schibreds Almue.

Da blef Vnder/anigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebreff och Anordninger saauelsom woris gunstige Her Lehnsherris befalinger som foresigis och her efter ord fra ord indföris schal.

Jørgen Bernes steffnt Rasmus Hannistuett formedelst nogle ord hand ladet falde hiemme udj hans gaard i hans frauereelse. Rasmus møtte sagde sig ey wide andet met Jørgen end huis (det) som Erlig och gott er. Derfor saa och formedelst Jørgen ingen Prouff i Sagen frembförte eller sig paa beraabte, da forbliftr det derwed.

1671: 11b

Ole Fotland steffnt Børge ibm: (Fotland) formedelst hand slog hannem met hans Neffue och Ruschet hannem offuer Ende och Traad paa hannem. Børge møtte och sagde at hand slog hannem Men iche Traad paa hannem, Huilchet hand giorde formedelst Ole sagde at hand schider i hannem. Afsagt at Børge bør at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet for slagsmaalet 1 1/2 March Sølf, och Oluf for Vforligelighed at bøede 1/2 March Sølf.

Jacob Klefland och Børge Fotland Kaarit til Laugrettismend.

1671 den 11 May holtis **Waarting paa Rønhofde i Mielde Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Mogens (Reestad), Erich Reestad Ole Watle Anders Rifuenes Fabians Mitmielde Johans Reestad Rasmus(?) Blomb (Laugrettsmann Rasmus Blomb nemnd 27.10.1671) Niels Wesetter Mogens Øffstemielde Mogens Hafre Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef Vnderdanigst publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Schattebreff Neruerende Aar, och fleere Kongelige Anordninger, saauelsom woris gunstige Her Canceler och Lehnsherris magtpaaliggende befalinger, som foresigis och her efter ord fra ord Indföris schal.

Efter S/alig Elling Burchelands Søn Nielsis begiering bleff lest Tuende Schiøder paa Odelsgoedtz Vdgifuen af Knud Rasmusen Burcheland och den anden af Knud Reffuem och

Lauritz Houge.

Fogden steffnt Lars Espeuold och hans Søn Oluf formedelst slagsmaal met Elling ibm: (Espeuold) Oluf møtte och for Retten beKiende at hand Kon schuffuet hannem. Elling wiste sit Ansigt for Retten at hand slog hannem It Neffue Hug at hand falt der aff offuer Ende paa hans egen Ager. Thj bør Oluf derfor at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf,

Tomas Christensen steffnt eftterschrefne for giæld. Mogens Schierping for Retten beKiende at hand er Tomas schyld Sex Rdr 8 Schilling. Iligemaade beKiende Mogens at hans fader Ole Schiestad er Tomas schyldig halfftolftte Rixdaler. Och foregaff Mogens at hand och hans fader wille betale eftter haanden. Jens Mogensen paa Tomas Christensens wegne wille ingen dilation beuilge, Men begierte domb. Afsagt at Mogens Schierping och Ole Schiestad bør at betale for/schrefn/e wedgangen giæld inden St: Hansdag førstKommende eller det Ved Wurdering af deris goedtz eftter Lougen at Vdsøegis.

1671: 12

Hans ærverdighed Bispen steffnt Rasmus Restad formedelst hand iche har betalt hannem hans Landschyld af hans brugende Jordepart Restad for 1669 och 1670 och Tillige med Saaed udj Wfrelst Jord Imoed hans willie och tilladelse. Rasmus møtte i Rette och beKiende at hand er Bispen schyldig Landschyld af hans brugende Jordepart for 1669 och 1670 4 Rdr 2 1/2 March och 5 March i Tredie Tage, huilchen 3 dage skulle werit betalt for Jul sidst leden, Och sagde Rasmus at hand wille betale imoed høsten Peder Larsen i Rette lagde Bispens schriftlig protestation, om Rasmus iche derfor bør hafue hans gaard eftter Lougen forbrut och dog betale hans Resterende Landscgyld och 3 bøxel, Peder Larsen paa Bispens wegne begierte domb i Sagen och wille ingen dilation gifue. Afsagt eftterdj at Rasmus Restad iche haffuer betalt hans Landschyld Aarlig i Rette tide, Men med Tuende Aars Landschyld Imoed Lougen indestaar, Thj bør hand derfor at hafue hans gaard eftter Lougen forbrut, och dog betale hans Landschyld

Ifuer Fammestad steffnt Gudmund Borge for Landschylden af hans Odels Jord i Borge som Gudmund bruger, at Gudmund hafde Kast Landschyldsmøret fra sig paa Semb hoes Karj, som hafuer intet der med at bestille, och iche den til hannem sielff lefuerit, som Lougen och schyldigheden hannem tilholder. Gudmund møtte och sagde at hand sette Landschylden eftter sig paa Semb, Men ingen Annammit dend af hannem, Wden drengene sagde at hand skulle gjøre dend i penge, huilchet scheede wed St: Mortens dags tid sidst forleden, Och sagde at hand er hannem ingen Landschyld schyldig. Men Peder Larsen paa Iffr Fammestads wegne sagde at hand er Wden tuil schyldig 3 Aars Landschyld. Afsagt at Gudmund strax bør at forføye sig til hans Jordrott och see til at stille hanem tilfridtz for alt huis (det som) hand hannem met Rette schyldig er, scheer det ej, da Iffr Famestads Rett och tiltale eftter Lougen forbeholder.

Kaarit til Laugrettismend Niels Ellingsen och Ole Nielsen Rongued.

1671: 12b

1671 den 12 May holtis **Waarting paa Ytre Arne i Arne schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Johans Indre Arne Lens/mand Peder Arne, Anbiørn Jordal Knud Brueraas Ole Arnetuett Hans Jordal Besse Fosmarch Johans Hoele Mogens Sangstad Ole Semb, Johans Øichaas Ole Fogstad Halsteen Blindem och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue,

Da blev forkyndt hans Kongelig Ma/yestetz Allernaadigste Neruerende Aars Schattebreff och andre Kongelige Anordninger, saauelsom woris gunstige her Canceler och lehnsherris Befalinger, som foresigis och her eftter ord fra ord Indførisschal.

Sara Møllers steffnt Carl Mielde (Mioldem/Mjeldheim) for en hest hende tilkom/m/ende huilchen hun foregaf hans Sønner førte ofr fieldet at dend siden blef døed. Carl møtte formeente sig och Sønnerne i dette Wschyldig, Men hesten formedelst frost och Snee bleff døed paa hans March, Men huem som førte dend ofr fieldet wiste hand iche. Sara beKiende at hesten war Vdbrugt huorfore hun hafde ladet den løs i Marchen, hun beraabte sig paa Ole Rødland och Peder Tongeland som prouf i Sagen, derfor beror Sagen til widere.

Her Commissarius steffnt en deel hans Landbønder formedelst Resterende Rettighed, Nemblig Birchelands besidere Tolleff Niels Knud Marchus, Niels Anbiørnsen Blindem, nogle Moruigs Lejlendinger, Johans Jacobsen Teigland Anders ibm. (Teigland) Mogens ibm: (Teigland) Mogens Espel, Magnes Enche, Johans Niels Westerlj, Niels Johans Lj, Niels Flachetuet, Knud Angeltued Carl Mioldem meente hand er intet schyldig, ellers møtte en deel af de Indsteffnte, Men en deel iche, Hans Daudid protesterit paa Rettighedens betaling och Jule March. Afsagt, at de Indsteffnte bør at betale Her Commissarius alt huis (all den) Landschyld och Rettighed som de hannem eftter Jordebogen schyldig er, inden 14 dage hernest eftter, Tillige første och Tredie bœxel som de med Resterer, eller det wed Wurdering at Vdsœgis, huis det iche scheer da Her Commissarius sin Rett eftter Lougen forbeholden at paatale.

Her Anders Garman steffnt Ole Olsnes for noget SaugTemmer (sagtømmer) hannem tilhørende som hand schal taget och bierget, och det ophuget. Iligemaade steffnt Ole

1671: 13

Bruduig for lige tiltale. Niels Indre Bruduigs dreng Iffr, møtte och sagde at for/schrefn/e hans Hosbond ophug en Saugstoch som hafde legget der paa Land It Aar och 6 Vger, ellers Tog Her Andersis drenge en stoch som laa derhoes, det sam/m/e berette Ole Olsnes, Meere wiste de iche af at sige, Afsagt at Niels bør derfor at bœde til hans Kongelig Ma/yestet 1 March Sølff och betale Her Anders for Saugstochen 1 ort.

Ole Espel steffnt Niels Westerlj formedelst hand slaget hannem NeffueHug. Niels møtte sagde hand Tog Ole i Kofftet at forsædet som hand sad paa falt med Ole ofuer Ende paa Gulfuet, derfor blef Niels tildømbt at bœde til hans Kongelig Ma/yestet 1/2 March Sølff.

Ole Pedersen boende i Steenstøe, Komb for Retten begierte Laugrettet och tilstedeuerende Almuis TingWidne, huorledis dem er Witterligt at hand har sig schichet och forholdet om de Weed eller har hørt andet om hannem end Erligt och wel, at de derfor wille gifue deris Sandferdige Widnisbiurd lige som dem er Witterligt och hand at hafue forschylt och fortient, Huortil nu tilstedeuerende Laugrett och Almue som Ting søgte endrechtelig suarede, at det er i Guds Sandhed at for/schrefn/e Ole Pedersen er fød och baaren i Hammers Prestegield, och nu en tid lang boed her i Schibredet, saa de iche hafuer hørt eller Weed andet, end at for/schrefn/e Ole Pedersen io altid hafuer schichet och forholdet sig som en Erlig Mand, saa de wed iche hannem andet end som alt Erligt och gott at efttersige i alle maader, Men hand end och Tien Almuen paa deris Reigse med Hus och Herberg som en Erlig Mand.

Mogens Øichaas Anders Stanghelle Kaarit til Laugrettismend.

1671 den 15 May holtis **Waarting paa Hop i Schiold schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Peder Smøraas Lensmand Ole Sandal Ole Hop, Fredrich Steen Steffen Ham/m/ersland

1671: 13b

Peder Hop Peder Hornes Ole Schage Lasse Aasse Michel Bircheland Ole Tittelstad, Lars Mittun Niels Natland Ole Houge Laugrettismend, och endeel af for/schref/ne Schibred Almue.

Da blev forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste Schattebreff Neruerende Aar, saauelsom andre Kongelige, Forordninger, och woris gunstige her Lehnsherris magtAnliggende breffue som før er melt och her eftter ord fra ord Indfør is schal,

Efter her Tomas Gilbertsens begiering blev forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste breff formellende som følger. Wii Christian dend Femtē, af Guds Naade, Konge til Danmarch och Norge, de Wenders och Gotters, Hærtug udj Slesuig, Holsten Stormaren och Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg och Delmenhorst, Giøre alle witterligt, at wi Allernaad/igst hafuer beuilget och forordnet, saa och Hermed beuilger och forordner, at Her Tomas Gilbertsen Sogneprest till Woris stoere Hospital, Søefarrendis fattigehus, och Tuchthuis i wor Kiøbstad Bergen, maa oc schal samme sit Kald med dis tilliggende indKombst och Rettighed, sambt det efter woris Elschel/ige Kiere Her Faders S/alig och Høyloflig IhueKommelse dend 4 July Anno 1667. Vdgifne bref dertil perpetuerede Aarestad Sogen, frembdeelis Nyde och betienne, Saa lenge hand det tilbørligen forestaar Forbydendis alle enhuer, Herimoed eftersom forskrefuit staar at hindre, eller udj nogen maader forfang at giøre, Wnder wor hyldest och Naade, Gifuet paa Vort Slott Kiøbenhafn d/end 14. Novembr/is Anno 1670 Christian.

Vnder Vort Zignet L:S:

Fogden ladet steffne formedelst Moetuillighed at de iche wille schydtze til sidste Vdschriфуelse och Completering paa Frambnes, Ole Schiold, Jacob Bratland Tore ibm (Bratland), Niels ibm: (Bratland) De Indsteffnte møtte och hafde ingen Louglic Vndschyldning, Fogden foregaf sielff hafde leyet heste til Føringschab, Och efterlod hand demb, dog at de schulle betale hannem igien den Leye som hand for hesterne Vdgaf.

Her Commissarius steffnt Nord Jellestads besidere for Resterende Landschyld til 1661 Nemblig 4 Rdr 1 March 12 Schilling. De Indsteffnte møtte och sagde sig intet were schyldig. Johans Poulsen beKiende at hand er schyldig It Aars Landschyld 5 March 2 Schilling, Men Her Commiss/arius fuldmegtig Hans Daud Krefuede endnu hamb It Aars Landschyld 5 March 2 Schilling.

1671: 14

Afsagt at Johans Poulsen bør at betale for/schrefn/e 5 March 2 Schilling inden 14 dage eller wed Wurdering at vdsøgis. Och hafuer for/schrefn/e Indsteffnte sig strax til Her Commissarius at forføye, och beuise for/schrefn/e fordrende Rettighed at were betalt, huis de iche det efterKommer, da hafr de til neste Ting at møede Wden widere steffnemaal at da Kand gaas huis Rett er,

Lauris Bircheland fordredis for 7 Rdr 1 ort i bøxel och støfflehud och Rest paa Landschyld 58 (1658) - 12 Schilling och paa Tredietag 60 (1660) - 1 Rdr. Laurs møtte beKiende sig Kon er

schyldig i alt 5 Rdr 1 ort, och beraabte sig paa Peder Larsens beuis som hand iche nu med haffde, Afsagt at Lars bør betale for/schrefn/e 5 Rdr 1 ort inden 14 dage, Och strax forføye sig til Her Commissarius at afbeuisse det offrige at were betalt, eller hand wden widere stefnemaal til neste Ting møede, at da Kand gaais derom huis Rett.

Dend Sag anlangende dend Omtuistende quie (kvige) emellem Bendix Raa och Sirj Mittun blef nu atter foretaget, och møtte Sirj, och paa Bendixis wegne hans høstru efttersom hand ligger sielff Siug, Bendixis Høstru sagde Quien hør hende Til, dog wille Sirj suerge at den hør hende til och er hendis egen opaufling, da motte hun den gierne beholde. Saa blef Sirj forelest huad en falsch æd er och betyder och formaanet huad straf paafølge wil, om hun Suer falschelig, Saa giorde Sirj hendis høyeste æd for Retten met opragte fingre at quien hører hende til och at hun sielff har den opauflet, Eftter saadan lejlighed bør den hende følgagtig were.

Haluor Grimstad Mogens Liusuold Kaarit til Laugrettismend.

Anno 1671 den 15 May holtis **Waarting paa Sartor Schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Bundelensmanden Ole Echerhoffde, Ole Hambre, Peder Nor Echerhoffde Hans Kousland Willem Børnes Jacob Hamersland Anders Bildøen Ole Echerhoffde Lars Kousland, Ole Fielde, Anders Arefiord, Tomas Børnes, Hans Algrøn Niels Telle Vincentz Telle Niels Hummelsund Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

1671: 14b

Ole Echerhofde steffnt Peder ibm: (Echerhofde) formedelst hand ofuerfaldet hende at hun deraf har ligget til Seng i 12 Vger, Peder møtte och Erchlerede at hand Kon tog hende offuer hendis Arm, Lensmanden Ole Colbensen Mogens Nor Echerhoffde och Mogens ibm: (Nor Echerhoffde/Echerhoffde) beKiende at de ware tilKaldet at høre Peders Kones Ord, da laa hun til Seng, och sagde at hun fich det udj Peders Hender som hun nu ligger Suag aff. Afsagt at Peder Echerhofde bør derfor at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 5 March Sølff och derforuden at stande hende iSær til rette for hendis lidelse och Smerte, Peder Lofued at wille igien gifue Ole 8 March som hand Kiøbte Medicamenter for til hende,

Her Tomas Gilbertsen steffnt Jens och Niels Selstøe formedelst de sidet en Laxeuog Vnder Telle, De Indsteffnte møtte foregaf at samme Laxeuog iche hører Telle allenne til. Afsagt at Her Tomas bør beuisse at fischeriet hører Vnder Telle, siden gaais huis Rett.

Her Tomas steffnt Niels Hummelsund formedelst hand iche betalt hamb den Landschylid hannem i gaarden tilKommer, Niels møtte, sagde at hand betalt det til her Peder Finde. Afsagt at Lejlendingen paa Hummelsund bør at betale til Her Tomas It halffpund fisch efter foregaaende domb och Induisning som Her Tomas der paa forhuerfuet haffuer.

Her Commissarius steffnt eftter/schrefn/e formedelst Resterende Rettighed, Ole Kallestad sagde sig were schyldig 4 1/2 Rdr, Ole Michelsen Norduig sagde er schyldig 1 Rdr, Ellers beKiende Øries ibm: (Noruig) at ald gaarden er schyldig 10 March 2 Schilling, huilchet for/schrefn/e Indsteffnte erbøed sig med første at betale. Men Husmænden paa Snecheuig møtte iche. Afsagt at huis de indsteffnte har wedgaait schyldig at were, bør de betale inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis.

Fredrich Spield formedelst hans hustru Kom for Tilig, tilKient at bøede 9 ort.

Rasmus Landraa steffnt Agate Nielsdatter formedelst Schielderj. Agatis Mand møtte och sagde at hans hustru iche hafr tillagt Rasmus noget Wtilbørligt. War heller ingen Widnisbiurd i Sagen. Huorfore Rasmus derfor er frj och Erchlerit.

1671: 15

Lars Schage af Ny til Laugrettismand och Peder Echerhoffde at Indreigse.

Blef forKyndt Hans Ko/nglig May/este/ts Allernaadigste schattebref Och efterfølgende Kongelige Anordninger, Saauelsom Voris Gunstige Her Lensherris Befalinger Liudendis Vii Christian Dend fembte af Guds Naade Konge til Danmarch och Norge, de Wenders och Gotters, Hertug Vdj Slesuig, Holsten Stormarn och Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg och Delmenhorst, Giøre Witterligt for alle Vore Kiere och troe Vndersaater af adell, Sampt Geistlige och Verdslige, med Weenige (Meenige) bynder (bønder) och Almue som bygger boer och tilholder udj Bergenhuus Stiftt i wort Rige \Norge/ at Vj til Voris och Vore Vndersaatters Conservation, Saa och Vore Rigers och landers høy magtpaaliggende Defention udj dise Vanschelige tider Allernaadigste hafuer for got Anseet, i Steden for alle tilforne paabudene Schatter foruden Princessinenstyr Och Oddelsschatter for Neruerende Aar at lade paabiude paa denne maade, Nemblig udj for/schref/ne Bergen Stigt udj Nordhors Fougderj af en løb eller trj (3) bismerpund Smør Threj Rixdlr: Trej Ort, Sundfiord och Sundmørs Fougderj af en løb - Trej Rixdlr: Nordfiord, Sundhor och yttre Sogenn, Vden Quamsøen af en løb halftredie Rixdlr: Woss yttre Sogn Inden Quamsøen, Haranger, Bremanger Kind och Wilnes Sogen i Sundfiord, Sampt Selløe Gield i Nordfiord at Schatte aff huer løb: Thoe Rixdaller, Leerdallen Vnder Fielefield Vdj Indre Sogen at schatte halftt her imoed, saasom en Rixdr: Ald Anden Landschuld at Regnes til løber, Mens Princessinnen styr belangende for Neruerende Aar at forbliffue, saasom dend forleden Aar er blefuen paabuden. Odelschatten schal huer Landdrot Sielf betale, Nemblig af huer schippund tunge en løb eller et Spand at gifue en Rixdlr:, en hud en half Rixdlr: 9 1/2 Schilling En Wog fisch halfanden Landschuld at Regnes efter løber dog huer Jorddrot som boer sin egen Jord at schatte som en Leylending Och Vere frj for Odelschatt, huer Saugmester at schatte af huer tusinde deller hand schier paa alle Priviligerede saauelsom W-Priviligerede Sauger en halff Rixdaler: och ellers af huer hundrede - femb schilling, En husmand som

1671: 15b

Bruger Sit handtwerch Toe Rixdlr: Och ellers ichun en halff Rixdaler: Mens de husmend som boer paa Leilendings Grund och Eyendom, huor aff Leylendingen Schatter och schylder at Komme Leylendingen til hielp, Och ey Videre schat til os Vdgifue, Disligeste en Strandsiddere, som iche Suarer til nogen Kiøbstad Och bruger Tapperie och Anden Næring at giffue toe Rixdlr:, och ellers ichun en halff Rixdaler: Mens dend som bruger Jord, Vere sig handtwerchsmand, husmand eller Strandsiddere at schatte der foruden efter Jordens schuld som en Anden bunde: PeeberSuenne som ere ledige Karle, Och huerchen ere bunde eller tienner i Aarstienniste, at giffue toe Rixdaler: Huer fuldVaxen Karll eller dreng, som iche er Vdschreffuen, eller hafuer tiendt Vnder Militien eller paa Floeden (flåten) i trej Aars tid at giffue en Rixdlr: Och samme schat at Clareris udj fire Terminer, Nemblig dend første och den fierde part til Pindsdag, dend Anden til Olaj dend tredie til Michaelis, och dend fierde til Juell, Och maa ingen tiennestedreng eller Karl efter Schattebreffuitz publication Vden Louglig forfald begiffue sig fra dend Sted hand enten tienner eller haffuer sin Verrelse, før hand leffuerer

sammesteds sin schat fra Sig, saafrembt bunden eller Anden ey sielf wil Suare och Clarere derfor, Och schal ingen Øde och forArmede Gaarder eller pladtzer til affgang i Schatten Passere Mens Fougden betale Schatten af Kongens och Jorddrotten af hans eged goeds, Och Fougden ellers der imoed niude Jordens afGrøede, som hand Vden Almuens hielp wed egen beKaastning Sæd och Arbeyde Kand til Veye bringe, Och schatten fremfor ald Anden Landschyld betale, Och schal ingen af Adel friholde nogen gaard eller Gaardepart, ej heller Vgedags bynder, Strandsiddere eller Andre Thiennere for for/schref/ne Schat, Disligeste huer prest Allene at niude sin Gaard schat frj Postbynderne at were frj for Vdschriffning, Mens

1671: 16

Ellers at schatte lige Ved Andre, Och Stadtholderen At giøre dend Anordning, at ingen meere postbynder tilladis at frjholdis, end endelig fornøden er, Och schal ellers Aldelis ingen i huem Och Vnder huad Prætext det och were maa Prætendere eller hafue nogen Frihed udj forskx: paabudne Schatter, uden de som her udj ere Indfördte, som offuen bemelt, Biudendis och befahlendis, Vore befallingsmend, Fougder Och huem som heldst paa Vore Vegne nogen befaling hafuer, at de saaledis som forskrefuet staar, Schatten til forskx:ne Terminer Rigtigen IndKreffuer, Och paa behørige Steder uden nogen efterladende Restands Rigtigen leffuerer, Saa och strax forferdiger Och inden Maanedes forløb fra dette woris brefs Dato udj Voris SchattKammer indsender Riktig Extract paa huad aff forskx: Schatter Och Oppebørseller huer for Sig fuldkommen bedrager, Och Gienparten deraf paa Vort Slott Agershus At leffuere: Thagendis derudj ingen forsømmelse saafrembt de ej til Voris *Voris der udj machtpaaliggende tiennestes befording wille suare, Huor eftter de sig Vnderdanigst haffuer at Rette, Giffued paa Voris Kongl/ig Residentz udj Kiøbenhafn d/en - 8 Martj 1671

Vnder Wort Zignet Christian Richtig Copie eftter Originalen Kiendis. Peder Hansen.

Høyædle och Welbaarne Her viceCanceler. Efttersom Jeg med denne Post haffuer Bekommet Hans Excellens Her Stadtholder Gyldenlews Schriffuelse saa som Suar paa min foregaaende: Angaaende huorledis med Rytterdahlerschattens forschaansel schal forholdis Nemblig, At welbem/el/te Hans Excellens eftter mit forslaug erAchter, At Almuen fra dend Kongl/ige benaadings Dato schal derfor were forschaanet, som Kand regnis for dend halffue deel eller 2de Terminer, saa At de udgiffuer for nerwerende Aar dend halffue Rytterdaler Och for dend Anden halfue at were forschaanet, Huilchet

1671: 16b

Jeg til Eftterretning hans Excellens will Forstendige, Huorwed At det dermed Saaledis Hos hannem kand forholdis Huorwed ingen Confusion forAarsagis, Thj det och saaledis offuer Alt worder beordret, Belangende Kongl/ig May/estet/s Anpart Tiender, da siunis Welbemelte Hans Excellentz best, At dend om mueligt bleff Soldt och giort udj penge Och samme penge parat At holde saa naar derom Anfordring Giøris de da strax Kand beKommis, Mens efttersom En deel adtschillige steder sig til Forpachting haffuer Angiffued, Huilchet Jeg til SchattCammerit Allerrede hafuer nedsent, mens Endnu intet derpaa bekommit Suar, Skriffuer derfor nu med denne Post igien, huorledis dermed Eigntlig schal forholdis dermed enten forpachtingen paa Høystbemelte hans Ko/nglig Ma/yeste/ts tiender, til de som sig der til Angiffuer, schee schal eller och Kongl/ig Ma/yeste/ts Fogder uden Vnderscheed, schal dend Annamme, Och Giøre udj penge det dyreste mueligt, saa snart Jeg der paa beKommer suar schal, det blifue Notificerit, Imidlertid wille Hans Excellentz Giøre dend Anstalt, At Tienden offuer Alt rigtig worder Angiffuen och Schreffuen, mens med des Ydelse Och Leffuerandtz endnu nogen Kort Tid opholde, Angaaende Kierchernis Tiender, da er welbemelte Hans Excellentz meening derom med denne post, At dend bleff til de høystbydende Forpachtet, Och dersom ingen anden sig

giffuer, da Fogderne dem i forpagtning at beholde, Mens Eftterdj hans Excellentz Gyldenlew udj sit forrige hafuer meldet, at des Forwalting schal staa wnder Stigtschriffuerens oppebørsel, imod nøyachtig Caution, huor om alle Stigtschriffuerne order er worden tilstillet, da Erachter Jeg Thienligst at det dermed Forbliffuer, efttersom ej fornemmis nogen Sig til des Forpachtning at Angiffue, hermed befahler Jeg hannem dend Høyeste Forbliffuendis.

Christiania d/end 29 October 1670   Hans Excelentz Her viceCancelers Tiennistuilligste
Broder och Tienner Offue Juel.

1671: 17

Christianus Quintus etc: Wor Naade tilforn, Woris Allernaadigste Willie och befaling er, At du med forderligste schee Kand, den Anstalt giører at alle de som Woris Tiender udj Wort Rige \Norge/ agter at forpagte sig eftter Lejligheden i Woris Kiøbsteder, Christiania, Bergen, och Trundhiemb til førstKommendis St: Hansdag indstille huor da bemelte Tiender i Amptmandens Neruerelse schal til de meestbiudende imod Nøyagtig Caution forpagtis, dog haffuer du tilforn paa behørige steder for Allmuen tilbørligen at lade forKynde, at huis nogle aff it huer Sogens bønder wille staa for tienden af deris egit Sogn och derfor schaffe nøyagtig Caution de da til bestembte thid udj en af bemelte Kiøbsteder deris Fuldmegtige fremsende, Huilche paa det Sogns Veigne huorfra de Vdschichede ere, fremfor nogen anden som iche høyere bydendis Worder tienderne efttersom før er meldt i forpagtning nyde schal. Herforuden haffuer du Iligemaader paa behørige steder at lade publicere At alle och enhuer, som Woris V-uisse IndKombster i Mehrbemelte Wort Rige Norge agter at forpagte sig med allerforderligste til en af offuenbemelte Trende Kiøbsteder begiffuer huor da til de meestbydende eftter forskx/ne Wilkor samme Indkomster paa trej Aars tid af dend Steds Amptmand, huor de i saa maader møder forpagtis schall, Och siden af desen Forretning, tuende rigtige Gienparter tagis, af huilche den Eene hid ned i Woris SkattCammer schal indlefueris, och den anden til Niels Toller viceLaugmand i Wor Kiøbsted Tonsberg, som samme forpagtnings penge paa Ht: (Hr:) Villiam Daudsens Veigne, indtil hand for sin hos os hafuende fordring tilbørligen der af Worder afbetalt er befuldmegtiget at opberge,orschichis, Dog at Herhøes iagttages, at de som saadanne Woris V-uisse Indkomster forpagter, iche nyder Vnder saadan Forpagtning førstebøxler eller TredieAarstage, Mens Alleene ald V-uisse Sagefald, Som i Leye-

1671: 17b

Maals, Slagsmaals, och DrabsSager, sig Kand hende at tildrage, och ellers at ingen hemmelig afftiegnung scbeer, Mens Alting til tinge eftter loulige forhuerffuede Domme at forrettis, Och paa det Justitien formedelst bemelte Forpagtninger iche schal forhindris, mens hafue sit Vbehindret Løb, Da maa Forpagterne Misdedere Wel lade anholde, Mens Fougderne med deris Exsecution eftter Louglige domme och med farth (farte) fortfahre, och for processens sampt Exsecutionens beKostninger giøre sig betalt af de schyldiges Middeler, saafrembt nogit hoes eller eftter dennem findis. Huis iche, da forpagterne dertil at giøre Vdleg, Huilchet dennem igien siden i deris Forpagtning schal gotgiøris dereftter du dig Allerunderd/anigst hafuer at rette. Skreffuit paa Wort Slot Kiøbenhafn dend 8 February 1671. Vnder Wort Zignet Christian Rigtig Copie af dend hiidsendte. Testerer Peder Hansen

Christianus Quintus Giøre Witterligt, at efttersom os Allerunderdanigst er berettet, at naar nogen aff Voris udschreffne Soldatter sig med Leyermaal forsee, de ey Alleeniste maa staa aabenbare Schrifft, men end och der foruden bøde med Penge, saa de der udoffuer tiit geraader udj Armod och ruin, da Ville Wj af Kongl/ig Naade och sær betenkning hafue de gemeene och VnderOfficererne under LandMilitien udj Norge forschaanede for den Sædwanlige aabenbare

Skrifte och LeyermaalsBøder, Dog saa at de som sig med Leyermaal forsee, schulle efter Offuersternis Kiendelse første gang med otte dags Jern, anden gang paa Legemet Straffes, Men dersom de sig fleere gange forsee, da Straffen at Sqærpes (skjerpes). Worder det och befunden, at nogen paatager sig schylden for en anden, da det at straffis paa Liffuet, Dog tillade wj hermed Allernaad/igst Voris nu udj Norge Commanderede General och Stadtholder Her

1671: 18

Vlrich Friderich Gyldenlew, der udj efter Personernis och Gierningens beschaffenhed med Altingst at moderere, och lempe, Huad OffuerOfficererne angaar, som sig med Leyermaal forsee, schulle de derfor miste en maanets Gage, som udj en sær Cassa sammelt schal beuares, och til de Fattige och anden Gudelige Brug uddeelis och anVendis. Huorefter en huer Vedkommende til Videre Anordning sig haffuer at rette. Giffuet paa Wort Slott Kiøbenhaffn dend 3 January, Anno 1671. Vnder Vort Zignet. Christian. Rigtig Copie Testerer. Offue Juel.

Richtig Copie aff dend hid opsendte Videmerte trygte Copie, Som Kongl/ig May/este/ts Foget offuer Nordhorlehm Peder Andersen hafuer paa behørige steder udj Hans Anbetroede Fogderie til alle Vedkommendis Eftterretning at lade publicere. Herhøes (/:) efttersom endnu med huer Post fra Kiøbenhafn scharpe Erindringer och Anfordringer giøris om de Resterende Schattepenge heraff Amptet, som til Kongl/ig May/este/ts Høy Magtpaaliggende Tienneste assignerit er :/ adwaris och paamindis hand endnu igien hermed alworligen, huis aff de Naadigst paabudene och forfaldne Contributioner Vdj hans Fogderie Resterer, Straxen at Søge och indforschaffe, Anseeit ingen lenger Ophold derudj Kand haffuis, Hannem hermed Gudtroligen Befalet.

Actum Bergenhus dend 7 February Anno 1671. Vdj Hans Excellenz Her Cancelers Frauerelse befuldmegtige, Peder Hansen.

HøyÆdle och Welbaarne Her viceCanceler. Efttersom Hans Excellenz: dend 27 January sidst forleden bleff tilsend rigtig Copie aff Hans Excellenz Welbbr: Her Stadtholder Guldenløus Missive, Angaaende det V-uisse som Hr: Villiam Davidsøn offuer ald Norge er Assignerit, med derhøes min paa Hans Ko/nglig Ma/yeste/ts min Allernaadigste Herris och Kongis Weigne udstedde order, at den for 1670 Forfalden sigt och sagefald, V-feilbahr til Hr: Niels Toller Tilbørligen Quitering schulle betallis, Mens som ieg V-gierne fornemmer at sligt indtit (intet) ehr efterkommit, Thj Vil ieg endnu

1671: 18b

Haffue Her viceCanceler Wenligen Ombedet, at hand Aluorligen tilholder sine WnderHaffuende fougder, at de uden Videre forhaal straxens her udj Christiania til welbemelte, Hr: Toller samme sigt och sagefald erLegger och betaller, saafrembt de iche for des efterladenhed Vil indstaa och suare, Befahlende hannem den Høyeste, Forbliffuer. Christiania, dend 7 Aprilij 1670. Hans Excellenz Her viceCancelers Tiennistuilligste Broder och Tienner. Offue Juel.

Richtig Copie aff Hanns Excellenz Her viceStadtholders Missiue til mig, Huis Indhold Kongl/ig May/este/ts Foget ofuer Nordhords Fogderie Peder Andersen med Sigt och Sagefalds forderligste Erleggelse sig hafuer eftterrettelig at forholde, saa som hand agter at tilsuare Bergenhuus dend 18 Aprilis Anno 1671. Johan Friderich Marschalch.

Kiere Peder Andersen. Efttersom Jeg haffuer bekommit Breff fra hans Excelez Her

Stadtholder Gyldenløw, Huor \af/ fornemmis, at det forslag med den Geworben Guarnisons anrettelse gaar for sig, och med det aller første er Hid foruenttendis, och bliffuer stillet udj Werch, Saa Allmuen eftter deris wnderd/anigste begiering da beholder deris dreng hiemme hos dem Selff, Och bliffuer frj for Arbeit och Wacht, Och efttersom samme udloffuede Tho Rixdlr: eftter hans Excellenz Hr: Stadtholders Anordning schal udgiffuis i fire Terminer, Nemblig Paasche, Johannis Michalis och Juel, och der nu befahllis at den Første Termin forderligen til Samme Geworben Guarnissons Vnderholdning schal indkreffuis, at der schulle iche bliffue Mangel och brech for Vnderholding. Derforre Wille I strax saadant Almuen foredrage, och dend første Termin indfordre, at dend i det seenist til Pindtzdag førstkommendis her paa Slottet til mig imod Richtig Quitering Kand Lefueris. Det schal formoedelig /: Naar dette Kommer i schich :/ Vere Almuen til merchelig (merkbar?) forlettelse i adskilligt, som de Hidindtil Hafuer Verit besuerget met, derforre wille i (de/almuen?) Driffue herpaa med Flid, samme første Termin at bringe til Weye, paa det, at dette Welmeente Werch, for Almuen

1671: 19

iche schulle for den schyld forhindris,

Eder Gud Befalet, Bergenhuus dend 12 Aprilj 1671. Johan Friderich Marschalch

Anno 1671 den 3 Julj holtis **LedingsTing paa FrechKou i Herløe Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestets foget Peder Andersen, BundeLensmand Ole Landtzuig Knud Dale Mogens Tuett, Steffen Tuett, Ole FrechKou Anders Aasbøe Och en deel af be/mel/te Schibreds Almue som Ting søgte,

Eftter Ko/nglig Ma/yestets Tolder i Bergen Peder Pedersens begiering blef for Retten forKyndt, eftterschrefne Schiøde, Vi Vnderschrefne Dinus Jacobsen med min Hustru Maren Andersdatter, och Niels Christensen med min Hustru Maren Andersdatter Rette Arfuinger eftter Anders Johansen paa Igden (Iden) och Karen Jensdatter Kiendis och hermed for alle witterligtgiør at hafue Solt och afhent, saasom wi formedelst dette breffs Kraft, Selger Schiøder, och afhender fra os woris Arfuinger och eftterKommere Til Ko/nglig Ma/yestets Tolder udj Bergen, Erlig welacht och Velfornehme Mand Peder Pedersen hans Kiere Hustrue Erlig dydefulde och Gudfrychtig Matrone Else Hansdatter och deris børn, Arfuinger och eftterKommere en gaard udj Nordhorlehns fogderi udj Herløe Schibrede beliggende Kaldit Iden som schylder Aarlig smør 1 1/2 Løb malt 1 tønne Huilchen forschrefne gaard Iden med tilliggende Øer Lotter och Lunder, Ager, Eng, SKou, och march fischeVand och Fægang fra fieldtz til fiere Sambt alt huis (det som) der tilhører och af Arrilds tid tilliget hafuer Vel ermeldte Peder Pedersen och hans Kiere Hustrue Else Hansdatter nu strax hafuer at tiltrede som til deris Rette Odel och Eyendomb af os och woris eftterKommere V-paaAnchit udj alle maade.

Efttersom wi derforre hafuer beKommit fyldist betaling och goed fornøyelse for alt huis (det som) udj Voris Kiøb Kommen er, mindste penge med meste sampt SKøtningsørre Thj beplicher wi os woris Arfuinger och eftterKommere at fri Hiemble och fuldKommeligt tilstaa mer wermelte Peder Pedersen Hans Hustrue Else Hansdatter deris børn och eftterKommere ofuenbemelte Gaard Iden for allis tiltale och der udinden Holde dem Samptlig shadesløs udj alle maade. Dis Til Witterlighed hafuer wi dette Vnderschrefuit, och med woris Salig Faders Zignet forseiglit, sampt wenlig Ombedet de Dannemend Kongl/ig Ma/yeste/ts Tolder Friderich Kohlmand och Ko/nglig Ma/yestets Byefougit Lauritz Sørensen med os til Witterlighed at Ville forseigle och Vnderschrifue.

Bergen den 15 May Anno 1671.

Ofuerwerende och til Witterlighed.

Paa min och min Høstruis Wegne.

Diuns (Dinus?) Jacobsen

Niels Christensens

Friderich Kohlmand.

1671: 19b

Anno 1671 den 4 Julij holtis **LedingsTing paa Allenfit Tingstue I Allenfit Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetets foeget Peder Andersen, Laurs Mundal Lensmand, Willem Tuett Arne Ryland Niels Tuett, Knud Totland Anders Selleuold Brynild Quamme Hans Fosse, Hans Eicheland Arne Quamme Magne Møcheltun Gudmund (Aasse) Lars Aasse Michel Fosse, Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blev forKyndt eftterschrefne woris Allernaadigste ArfueKonge och Herris Allernaadigste Forordninger som følger.

Christianus Quintus. Wor Naade tilforn, Efttersom imod forhaabning fornemmis En stor Restantz wdj wort Rige Norge, at Vere af de forhengaende tuende første Naadigste paabudene princessinstyrer som Endnu iche er indKommen til de Rette forfaldne Terminer, Eftter derom Vdgangne Forordningers wduisning saauelsom Endnu dend største part af de Femb och Tredue Tusinde Rdr: som til Siøestattens (sjøetatens) fornødenhed Anno 1665 af princessinstyr Middeler Er blefuen forstragt och Endnu iche er worden Refunderit Endog der paa er gifuen Assignationer Vdj de Skatter som Siøestatten ellers paa de tider hafuer haftt, och Vdj forskr/ef/ne Aar forfalden Var at schulle Vdgifuis, eftter dend befahling som til dig dend 27 Febru/ary Vdj Samme Aar 1665 Er Vdgangen dends widere Wduisning. Saa Er woris Allernaadigste Villie och befaling, at du med største flid os Vden ophold straxen aduarer de VedKommende at de Vden forsømmelse dennem med Samme Restandtzer indstiller och desen Richtighed strax paa woris SkatCammer med Regenschab forClarer Vnder deris bestillings fortabelse och Videre tiltale for deris forsømmelse, och efttersom de 3 Terminer af dend sidste forleden Naad/igste paabudne princessindestyr allerede Ere forfalden och dend fierde Termin nu flux tilstunder, Da er Iligemaade Voris Allernaad/igste willie Och befaling at du alle och enhuer som VedKommer Aluorligen befahler och tilholder at de dermed wdj Rette tide til huer Termin ere ferdige och dend Strax til Voris stigtAmbtschr/if/ue (stiftamtsskriver) paa Aggershus Lefuerer tillige med Richtig Extract och forteignelse ofuer huis (de som) til enhuer Termin er eller bør fra huer sted at indKomme och Lefueris paa det wi altid derom Kand hafue dis bedre Richtighed, Huor eftter alle och enhuer VedKommende sig hafuer at Rette, och for ald schade tage sig Ware som forskrefuet staar Om forsømmelse Hos nogen befindis. Schrefuit paa woris [Kongl/ig] Residentz Vdj Kiøbenhafn dend 20 May

1671: 20

Anno 1671. Vnder wort Zignett. Christian. Richtig Copie Testerer. Ofue Juell.

Richtig Copie eftter den af hans Excelentz her viceStadtholder Ofue Juell mig tilsente fidemerede Copie af Ko/nglig Ma/yestetets Allernaadigste bref och befaling huis indhold Kongl/ig Ma/yestetets Foeget Peder Andersen Sig hafuer eftterretlig forholde och iche Alleene straxen Erchlere, och mig tilKiendegifue, om \hand/ noget af hans Anbetroede Fogderie paa de forige Naad/igste paabudne princessinstyrer resterer, och huor meget hand paa den itzige hafuer erlagt, Mens end och Straxen uden widere forhael desen Restantz paa tilbørlige steder erlegger och Clarerer, saafrembt hand iche Straffen som Kongl/ig Ma/yeste/ts Bref Ommelder wille were formoedendis, Bergenhuus den 29 Juny Anno 1671. Johan Friderich Marschalch.

Christianus Quintus. Giøre Alle Witterligt, at efttersom wj Kommer udj Erfaring At Emdeel woris Vndersatter Her i Vore Riger och Lande deris schibe til Fremmede schal afhende, Huor

udofuer Mangel {foraarsagis, da wille wi} af Schibberum i Voris Riger och Lande i Fremtiden maatte forAarsagis, Da wille wi til at forKomme den Merchelig schade, som sligt i Lengden wilde med sig førre, Aluorligen forbyder, at aldeelis ingen schibe store eller smaa som Her i Vore Riger och Lande bygde ere, eller her efter bygt Vorder Skulle til Nogen fremmet, som iche Vndersaatter i Vore Riger och Lande er, Selgis eller afhendis førend de i bemelte Vore Riger och Lande Haffuer Værit brugt udj Thj (10) fulde Aars tid. Skulle och nogen schibe store eller smaa, til fremmende mod dette Voris forbud Være solt, och iche allereede af woris Riger, Førstendomme och Lande udført Wære, Da schal de Achtis som W-solt, Och Kiøbet af aldeelis ingen Værd til nogen schibenis afhendelse och udførsel at Være, Huo (den som) Her imod handler, hand Straffis paa Tho, Trej eller Fire Tusinde Rixdaler efter schibets stoerhed, Foruden Confiscation af det Skib, som imod dette Voris Forbud afhend eller udført Worder, Och schal Voris Amtmænd, Borgemester och Raad udj Voris Kiøbsteder der paa Flittig acht hafue, som de det agter at Ville Forsuare Huor efter alle och enhuer wedKommende sig Hafuer at Rette och for schade at tage ware.

Gifuet paa Vort Slott Kiøbenhafn den 2 Juny Anno 1671. Wnder Wort Zignet. Christian.

1671: 20b

Richtig Copie af Kongl/ig Ma/yestetets trøgt forbud, Huilchet Ko/nglig Ma/yestetets Foget i Nordhorlehn Peder Andersen paa alle behørige steder udj hans Anbetroede Foderie (Fogderie) til alle VedKommendes Efterretning hafuer at lade publicere, och der ofuer at holde som Vedbør, Och hand Agter at forsuare, Bergenhuus d/en 29 Juny Anno 1671. Johan Friderich Marschalch.

Oluf Lille Oxse Kom for Retten och lod besegle och forKynde It gafuebreff her nu paa Tingstuffuen schrefuet, formellende at hand hafuer gifuet hans Slegfredatter (Norsk Hist. Leksikon: Slegfredborn = born av ein mann og hans kvinne i sambuarskap) Gurj Olsdatter Tiende och fierdingsgafue efter Lougen A: B: 22 Cap/itels tilladelse, som hun efter hans døed af ald hans goedtz och formue maa Niude och forud beKomme, efter at ald Louglig bortschydlig giæld affbetalt er.

Johannis Fosse och Tomas Sletten formedelst adferd Imoed huer andre, och at Johanis af Tomas were støtt i sit ansigt da hand \schulle/ holtt hannem Wand for at Wasche sig i sit ansigt, tilKient at bøede til Ko/nglig Ma/yestetet huer 1 March Søloff.

1671 den 5 July holtis **LedingsTing paa Radøe Tingstue i Radøe Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetets foget Peder Andersen, Lensmand Ole Wetaas, Lasse Hougeland Steffen Sæbøe Mogens Hoele, Johans Helleland Niels Olsuold Østen FieldsEnde Mogens Ydstebøe Ole Huidsteen Ole Soltuett Jens Soelem Ole ibm: (Soelem) Och en deel af Almuen samme steds.

Da blef Publicerit Høystbemelte Tuende Kongelige Forordninger som tilforn Indført,

Anno 1671 den 6 July holtis **LedingsTing paa Lyren Tingstue i Lindaas Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetets foget Peder Andersen, Ifr Fammestad Lensmand Christian Mogensløb Gudmund Qualuog, Knud Schouge Ifr Løfaas, Erich Aaraas, Hans Qualuog, Mogens Synneuog, Omund Hunduen Rasmus Qualuog, Ifr Wig, Johans Houge Mogens Maraas Laugrettismænd och en deel af Almuen samme steds,

Da blev Publiceret Ko/ninglig Ma/yestetets Allernaadigste Forordninger, som tilforne Indført,

1671: 21

Her Lyche Hanssen steffnt Magne Michelsen Settere formedelst hand iche hafuer betalt hannem {Leye} Landschylden aff hans gaard Settere Tilsammen 3 Rdr 2 March. Magne møtte beKiende for Retten at hand er schyldig her Lyche Landschylden af hans paaboende gaard for Anno 1670 som er af 1 pund 6 March Smør och af 1/2 Mele Malt och 1/2 Mele Korn, saa hand gandsche ingen Landschyld har betalt hannem for 1670 Magne beKiende och at hand er schyldig It Aars Trediebøxxel, som schulle werit betalt forgangen Aar, efttersom dend da war forfalden, beKiende och at hand er schyldig noget paa Landschylden for 1669, Her Lychis fuldmegtig Eschede Domb i Sagen om Magne iche burde hafue hans gaard efter Lougen forbrut, efterdj hand iche hafr betalt hans Landschyld och TredieTage som Lougen tilholder, Afsagt efterdj for/schrefn/e Magne Michelsen iche hafuer betalt Landschyld och Trediebøxxel af hans paaboende gaard efter Lougen, Thj bør hand efter Lougen L: L: B: 1 Cap/itel at hafue gaarden forbrut, och alligeuel at betale samme Resterende Rettighed. Magne for Retten afsoenet met Foegden at schal gifue hannem til førstKommende høst Tou Rixdaler, formedelst dend Smalle som hand for Retten har beKient at hand staa fra Synneue Wiche.

Anno 1671 den 7 Julj betientis Retten paa Risse (Risa) i Lindaas schib/rede af Knud Schouge, Hans Qualuog Ifr Løfaas Omund Hunduen Ifuer Wig

Her Tomas Gilbertsen Indlagde en Slodtzstefning ofuer Her Peder Finde formedelst hand tilholder sig at were Ejere til Risse, enddog den schal were hannem af Søren Sørensen pantsat, efter steffningens widere Indhold Derhoes Indlagde hand och Sørensens til hannem Vdgifne pantebreff som blef lest. Her Imoed paa her Peder Findis wegne møtte [Ifr] Fammestad Lensmand och i Rette lagde Søren Sørensens och hans Høstrue

1671: 21b

S/alig Maren Paaschis med fleeris til hannem Vdgifne Kiøbebreff, samt en Borgemester och Raads domb 1666 gangen Imellem Søren Sørensen paa hans Høstruis wegne paa dend ene och Henrich Nitter Michel Giebelsen(?) och medinteresserede paa den anden side, Anlangende huis (det) Odelsgoedtz som S/alig Christen och Niels Paasche, Sørensens Høstruis brødre har efterlatt

Huilchet hinde Arfueligen at tilKomme, tildømt er. Indlagdis och en Offuerschaaren Casserit pantebreff af S/alig Niels Olsen Sand til Her Peder Finde paa 50 Rdr, Huor paa Maren Paasche har Teignit at Her Peder Finde har fornøyet hende 2 faar och 7 March Smør i Risse, och at hannem der paa schal gifuis Kiøbebreff Vnder hendis och formynders Jan Sandersens Haand naar begieris. Her Tomas formeente at hannem 1 løb Smør 1 faar i Risse bør følge efter hans pantebreff som Til Tinge louglic publ/icerit er, førend Her Peder Findis Kiøbebreff, Och Her Peder derforuden hannem for paaførte OmbKostning at indstaa. Efter tilspørgelse Erchlerede parterne at de iche hafde meere i Sagen at fremblegge, Sagen i betenchning optagen, och igien at foretagis enten paa Aasteden, Tingstuen eller Raadstuen, huor parterne sielff wille were med tilfrids.

Anno 1671 den 8 Julj holtis **LedingsTing paa Halsuig i Gulen Schibred** Neruerende Ko/ninglig Ma/yestetetz foeget Peder Andersen, Claus Molde Lensmand Aslach Steene, Jetmund Eide, Erich

Risnes Mogens Westeuig, Joen Kiellinguold Østen Houge, Joen Knaruig Otte Birchenes
Johans Høeuig Jacob Opdal Ole Nappen Peder Rørtuet Laugrettismend och endeel af
for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef Publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste Anordninger tilforne Indført.

Niels Myre steffnt Johans Berge formedelst hand Vden Aarsage slaget och ofuerfaldet hannem,
Ryschet hannem i haaret och slaget hannem met Neffuen i Ansigtet, Johans Møtte beKiende at
hand Tog Niels i Haaret, Haluor Berge proffuet at Niels Raabte om hielp, da sprang hand op
paa Taget paa Nøstet och saa Johans haffde Niels i haaret och bløede Niels i Ansigtet, saa blef
de adschilt, Da [blef] Johans derfor tildømt at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 1/2
Rix[dale]r.

1671: 22

Dend Sag emellem Anne Sande och Karj Josepsdatter bleff nu foretaget, och møtte for/schrefn/e
parter i Rette Imoed huer andre, Karj benegtet sig i denne Sag at were gandsche frj och
Wschyldig. Anne sagde at hun iche hafde noget Karj beskyldingen med at offuerbeuisse.
Afsagt efterdj ingen beuisning i Sagen er frembtKommen som Kand forstaaais at Karj
Josepsdatter befindis at haffue fød barnet som Anne hende for beschylt, Anne har och for
Retten beKient at det war 8 Aar siden hun laa for hende i barsel Seng. Tuert Imoed befindis at
det er wed 15 á 16 Aars tid siden at barnet blef fød, Tilmed hafuer hun paa Arfueschifte efter
hendis S/alige Mands død angifuet barnet for hendis Egte barn, met widere som i Sagen er at
Agte, Thj bør for/schrefn/e Karj Josepsdatter for be/mel/te Ane Sandis beskylding frj at were,
Och huis tiltale til Ane formeenis, at stande Aaben.

1671 den 10 Julj holtis **LedingsTing paa Eide i Echanger schibred** Neruerende Ko/nglig
Ma/yestetz foget Peder Anders/en. Mogens Essem lens/mand Siur Aschelend Lars Hølleland
Ifr Hindenes Anders ibm: (Hindenes) Jacob Dyrdal Børge Jordal Ole Øffreaas
Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da bleff Publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste forordninger her tilforne Indført.

Inger Olsdatter Røe Kom for Retten efter førige opsettelse i Retten fremb Eschet Magne Olsen
Røe til at offuerbeuisse hende, at hand har haftt Legemlig Omgjengelse och ligget hoes hende.
Magne Olsen møtte och sagde for Retten, at hand eller for/schrefn/e Inger iche sielff wed, saa
ofte som hand har haftt Legemlig Omgjengelse met hende, Thj det er scheed saa mange gange,
sagde om det Kunde schee med goede, da wille hand wel Egte hende, Magne blef tilspurt huor
med hand wille beuisse at hafue ligget hoes hende, Huortil hand sagde at Mogens Nedreaas som
nu er død, saae det i Sengeboen paa Røe, Och hafde iche flerre Widnisbiurd som har seet det,
Wden at S/alig Mogens Nedreaas sagt det for Anders Nedreaas Ole Øffreaas Lars Nedreaas
Ole Hølleland,

1671: 22b

Anders Nedreaas for Retten beKiende at hand hørde Mogens Nedreaas sagde at Magne Olsen
laa i Sengen hoes Inger Røe, Men om de haffde omgjengelse tilsammen Wiste hand iche.

Ole Øffreaas sagde naar hand bleff steffnt, wille hand proffue huad hand weed. Sagen til
første Ting optaget och er Magne paalagt til dend tid at i Rette forschaffe alt huis (det som) hand

haffuer sin beschylding med at beuise.

Ole Dyrdal tilKient at bøede til Ko/nglig Ma/yestetet formedelst hand ofuerfaldet Jacob ibm: (Dyrdal) och schuffuet hannem offuer Ende 1/2 March Sølf.

Anno 1671 dend 11 July holtis **LedingsTing paa Hoshoffde i Hosanger Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetetz foget Peder Andersen Mogens Mieldstad Lensmand Torchel Aasem Niels Miøs, Peder Wahre Jørgen Bernes Rasmus Han/n/isTuet Haluor Blegelj, Ole Hougstuet Magne Lone, Niels Hatland Erich Heldal Lars Øffsthus, Børge Fotland.

Da blef Publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetetz Allernaadigste forordninger tilforne Indført.

1671 den 12 Julj holtis **LedingsTing paa Restad i Mielde Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetetz foget Peder Andersen, Lensmanden Niels Rongwed Ole Borge Knud Hundhammer Laurs Restad Erich ibm: (Restad) Mogens Lofttaas, Ole Watle, Johans Øffste Mielde Johans Haffren Mogens Øffste Mielde Anders Riffuenes Niels Braguatten, Fabians Blomb Ole Rongue, Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da bleff Publicerit Ko/nglig Ma/yestetetz Allernaad/igste Tuende Forordninger her tilforne Indført.

Ole Pedersen Soldat Kom for Retten Klagede offuer hans legmend (legdsmenn) at ingen af demb wil tage hannem i Tienniste. Da bleff Mogens LofttAas som beste Mand i legget (legdet) tilKient at tage hannem i Tieniste fra denne tid och til Aarsdagen nest eftter, Lauritz Røscheland at tage hannem i Tieneste det andet Aar, och saa den er legsMand i legget frembdeelis den ene eftter dend anden indtil det gaar Rett omKring, Thj Soldaten iche er pligtig wed dagetal at gaa emellem legsMendene til tieniste, Huor Imoed Soldatten bør at beuise sin Hosbond ald huis (den) Tiennist och lydighed som en Tiennist dreng eller Karl pligtig och schyldig er,

1671: 23

Saa frembt om anderledis befindis hand iche derfor wil straffis som wedbør.

1671 den 13 Julj holtis **LedingsTing paa Ytre Arne i Arne schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetetz foget Peder Andersen Johans Arne lens/mand Halsteen Rødland Haluor Rombsloe Ole Tuett Mogens Songstad Rasmus Rombsloe Ole Semb Ifr Taquam Halsteen Blindem, Niels Hetlebach Anders Stanghelle Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetetz Tuende her tilforne Indførte Allernaadigste Forordninger. Iligemaade blef Allerunderdanigst Publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetetz Allernaadigste Forordning Lydende som følger.

Christianus Quintus. Giøre alle Witterligt, at wi af Sær Kongl/ig Gunst och Naade, hafuer Allernaadigst bewilget och Tillat, Saa och nu hermed beuilger och Tillader, at Voris General Major Henrich Ruse och hans factorer och fuldmegtige maa udj Vort Rige Norge paa Sexs Aars tid fra nestKommende Sti: Hansdag, udj Neruerende Aar 1671 at beregne nyde och hafue ForKiøbet paa alle Spirer och Master fra fire til Sexten palmer (Norsk Hist. Leksikon: Palme = mål for omkrins av tømmer og anna rundlast. 1 palme = ca. 8 2/3 cm), undertagit huis (det som)

tilforne forbudet er, eller til Voris Flodis Fornødenhed behøfuis Kunde och maa hand sielf eller wed sin fuldmegtiger Samme Master Alleene lade Kiøbe och Vdføre, dog med Saadan schiel och WilKaar, at hand eller hans fuldmegtige Altid, Wed Ladestederne ere tilstede, och af undersaatterne huis (det som) de j saa maade hafuer Selge, Sig tilforhandle, paa det de ej der med schulle were forliggen (forlegen?) och Commercierne der ofuer Cessere. Disligeste och at de for Reede penge och ingen anden wahre effter ret Marchetz gang eller Saa som Wndersaatterne hellers bemelte Master och Spirer til fremmede eller andre forhandle pleye, eller Kunde dennem bemelte Master och Spirer afKiøbe, och woris Sæduanlige Told och Tiende der af tilbørligen Erlegger. Derforuden schal for/schref/ne Hendrich Ruse och hans Arfuinger Vere forpflichtet Itt godt nyt schib paa HaltredsindsTiufue Stycher (Norsk Hist. Leksikon: Stykke - i dette tilfelle av det tyske Stück = skyts, kanon) sig at forschaffe til Slig Masters och Spirers udførsel och holde til Voris Tieniste, effter hans til Voris Stadtholder Vdj Wort Rige Norge Os Elschelig H/e/r Vlrich Friderich Gyldenlew Allerunderdanigst udgifne Reversis Widere Indhold

1671: 23b

Och helles effter egen erbydelse af Woris Regiment de Marine for billig Løn saa mange folch paa Samme Schib at bruge, som der til Kand behøfuis, Dersom och nogen betreffis at handle Witterligen imod denne Octroy (Norsk Hist. Leksikon: Oktroi = kontrakt mellom staten og eit privat selskap. Bevilling, privilegium), Da schal de hafue Schib och goeds forbrut som saadanne Master och Spirer imod forbud indehafuer, och der foruden med anden WilKaalig straf Ansees, Forbydendis alle och enhuer herimod efftersom forschrefuit staar, at hindre eller i nogen maade Forfang at giøre, Vnder Wor Hyldest och Naade Gifuet paa Wort Slott Kiøbenhafn dend 5 Aprilis Anno 1671.

Wnder Wort Zignet. (L.S.) Christian.

Richtig Copie af det mig fra hans Exclentz Hr: viceStadtholder Ofue Juel tilSendt, Som Kongl/ig Ma/este/tz foget Peder Andersen paa alle behørige steder udj hans anbetroede Foderie (Fogderie) til alle WedKommendis Effterretning hafuer at lade læse och forKynde och der ofuer at holde som hand agter at Ansuare. Bergenhus dend 8 July Anno 1671. Johan Friderich Marschalch.

Anno 1671 den 14 Julj holtis **LedingsTing paa Hop i Schiold schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Lensmanden Peder Smøraas, Ole Sandal Lars Nordaas Gieble Steen Ole Hop Lasse Nordaas Ole Eide Michel Bircheland Ole Lund Erich Borge Mogens Sandal Niels Dingeland Laugrettismend Och en deel af Almuen sammesteds.

Da blef Publicerit hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Forordninger her tilforn Indført.

Anno 1671 den 15 July LedingsTing paa **Schouge Tingstue i Sartor Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foeget Peder Andersen Ole Echerhofde Lensmand Peder Echerhofde Jacob Hammersland Willem Børnes, Ole Waage, Michel Agatnes Vincentz Sele, Lars Schage Peder Bache Tomas Børnes, Laugrettismend och en deel af Almuen sammesteds,

Da bleff Publicerit Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Trende Forordninger her tilforn Indført,

1671: 24

Anno 1671 den 5 Aug/ustij paa Bergen Raadstue bleff Retten betient aff Johans Eichaas
Lensmand Peder Smøraas Knud Brueraas Ole Totland Niels Dingeland Ole Heldal
Christoffer Hambre Arne Totland Niels Natland Mogens Liusuold Knud Mitgaard Anders
Øffstegaard Lasse Smøraas Laugrettismend, Neruerende W: W: Her Laugmand Jens Toller.

Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersens fuldmegtig Christen Knudsen for Retten lod
frembføre en Landstryger och fange Peder Christoffersen som for Retten beKiende at were fød
i Haranger paa Nøstflød (Naustflåt i Kinsarvik sk.r.), och for 6 Aar siden blef hand Kagstrøgen
her i Byen formedelst hand dend tid hafde net werit och staal 9 Rdr fra Anders RagnildsTuett
paa LiuseClostes goetz och derforuden for samme Tiufuerj da tildømbt at Rømme, Och siden
faarit omKring her i Lehnit och i Staffuanger Lehn och staal hand, och Christen Nøttuet och
Christoffer Christoffersen som nu er i fengsel paa Slottet, noget Madwahre 1 blaa (og) 1 Røe
Vlden schiort (ullskjorte?/ullskjørt?) 1 par boxer af graa Klede och 1 Trøye 1 grøn schiort 1
Suart stach och 1 Trøye, noget Tobach och Tuende Sengequitler fra en Mand paa RaabEid, och
wiste iche Rettere end Manden heder Siur (RaabEid). Siden Reiste de derfra oxh staal en baad i
Høxfjord som de nu har met sig her i Byen och bleff tagen fangen paa. Derefter Reigste de her i
Lehnit och hand tillige met Christen Nøttuet staal saa forgangen Høst paa MoldeKleff her strax
wed Bergen 30 Rdr i Reede penge 3 Sølffscheer 2 \tin/ SmørKander noget Smør och Ost, 1
Quitel 1 Sølff Signet 2 Smaa stycher Wamel (vadmel), Til samme begangen Tiufuerj paa
MoldeKleff sagde hand at Christen Nøttuet gaff Anleding, som Kiende Manden och lejligheden,
sagde at de staal ydermeere paa MoldeKleff 1 lagen 1 degen (kårde) 1 øx 1 foerit Hue, och er
for/schrefn/e Signet øxen och Huen tilstede, Niels MoldeKleff som for/schrefn/e 30 Rdr och
goetz som foresigis Er staalet fra, møtte nu for Retten och med Klagemaal tilKiendegaff, at
fo/rschrefn/e goetz bleff ha/nnem frastaalen, och wiste iche Rettere end at det war 100 Rdr i
Reede penge som de hannem frastaal. Siden staal hand Tillige med Christen Nøttuet paa en
gaard i Sundhor Lehn som hand iche wed Naffn paa, 3 KaaberKedeler huer 1/2 tønne stoer 1
par Klede Kleder som er her tilstede, 1 Postejpande af Kaaber, och Solte Kedelerne [och
panden] her i Bergen \til/ Tr...(?)

1671: 24b

Kaaberslager for 9 Rdr, panden Arbeidet hand op. Siden war hand fo/rschrefn/e Christen och
Christoffer Christoffersen alle Trej i Selschab tilsammen och staal fra en Mand Sonden for
Santor(?) 1 lidet Sølffstøb 2 Sølffscheer 1 SølffRing 1 borddug. Saa Reigste de alle Trej
tillige til Sundmør udj Honningsuog och staal 1 liden SølffKande paa Strand 6 Sølffscheer 5 á 6
Rdr i penge och 1 lidet styche Smør, och wed hans Konne \Johane/ huor Kanden och
fo/rschrefn/e Sølffscheer er. Derfra Reigste de [alle 3] til en gaard Søeuig ibm (same stad?),
huor de staal 26 Rdr i 1 Esche och 15 Rdr i 1 anden Esche, och war Christoffer met at stiaele
samme 41 Rdr, Men \iche/ Christen [war iche met, at stiaele sam/m/e 41 Rdr] Thj \hand/ war
dend hang paa en anden gaard der strax hoes, Aff fo/rschrefn/e 41 Rdr fich Christoffer 6 Rdr
och Christen 10 March. Aff de penge som hand och Christen Nøttuet staal paa MoldeKleff
beholte Christen halffparten 15 Rdr och hand sielff 15 Rdr. Siden Reigste de Sørad och staal i
Sundfior i It Nøst 1 w/og fisch, Siden tagde 1 Søuf (sau?) {i Sundfjord} paa 1 Holmb huilche de
alle Trej fortærede, Derefter Komb de [wed] i Sundhor Lehn igien i Qualuog, huor de bleffue
ertappede (Ertappe, tysk: Ertappen = å gripe, arrestere) och greben, Ydermeere beKiende Peder
Christoffersen at hand staal 1 bøsse paa GrimbsEid i Schiold Schibred nest forleden høst. Blef
frembført fo/rschrefn/e Christen Rasmusen Nøttuet som beKiende at hand affbrendte
Rommerem Setter (Romarheim deter), som scheede om Sommeren Men huor lenge det er siden
wiste hand iche, och staal paa Fielde met Peder Christoffersen noget Smør och Mad, saa staal
hand 1 baad paa Gieruig som hand Roede Nord med til Kilstrøm, huor nogle bønder schrembte
hannem at hand forlod baaden, och har Gieruig folch faaet den igien. Disligeste beKiende at
hand war med Peder Christoffersen at stiaele paa MoldeKleff, och giorde Anleding til

Tiuffueriet, och beholte hand af pengene 10 Rdr, ydermere staa de sam/m/esteds 1 degen 1 øx 1 foerit Hue 2 Tin SmørKander <Sølfscheer> 1 Sølf Signet 2 stycher Wamel 1 Ny quitel, pengene fortærede de i Winter. Bekiende at hand och Peder staa 3 KaaberKedeler i Sundhorlehn huer 1/2 t/ønde stoer och 1 Kaaberpande, Kedlerne Solte hand och Peders Kone her i Byen til Tr..e(?) Kaaberslager for 9 Rdr

1671: 25

Men be/mel/te pande Arbetet Peder op. Noch staa de ibm (same stad?) 1 par Sorte Klede Kleder som hand iche Rettere wed end were her tilstede, Hand tillige met Peder och Christoffer Christoffersen haffde och staalet en deel Maduahre paa RaabEid i Staffuangr Lehn saa och *1 1 Røe Vlden schiort 1 par boxser 1 Trøye Tau (2) schiorter 1 Trøye noget Tobach och 3 Quitler, war och med at stæle baaden i Høxfjord lige som Peder har beKient, beKiende och at hand war med at stæle i Honingsuog paa Sundmør, Men hand saae iche meere end som SølfKanden och 1 Sølfschee sampt 1/2 pund Smør, och maa Peders Konne wide huor Kanden er, Och af de staae penge paa Søeuig paa Sundmør beKomb hand paa sin part 10 March, Thj hand war iche med paa Søeuig, Tilstoed och at hand war med at stæle 1 Wog fisch och 1 Smalle i Sundfjord, lige som fo/rschrefn/e Peder beKient haffr. Saa och Sønden for Santor(?), Men hand saae iche mer af huis (det som) de der staa tilsammen end 1 Røe graaKledestach 1 Serch och 1 schiorte, Anders Olsen Bielland Kom for Retten som de har staalet samme goedtz fra, och Indlagde 1 fortegnelse derpaa, Men Christen meente at Peder haffde stuchet det øffrige Vnder sig. BeKiende och at hand och Peder staa 1 Sexreing (seksæring) baad paa Hopland \wed Kilstrøm/ forleden Høst huilchen hand iche Rettere weed, end at were her tilstede, Bleff och frembført Christoffer Christoffersen beKiende were fød i Walders paa Oppedal, och at hand hafde werit i Selschab med Peder och Christen siden i foraar, och war hand met at stæle met de andre paa RaabEid i Staffuanger Lehn huorom hans beKiendelse Anlangende de der staae Kaaster (ting), Komb offrEens med de andris som foresigis. War och met at stæle paa Bielland Sønden for Santor(?) Thj hand stoed wed Laden da de andre war inde i Huset och staa, och hialp at bære ned med, som war det hand bar, noget Smør och 1 dug, beKiende och at hand war med at stæle baaden i Høxfjord som Peder nu er taget fangen paa, saa och met werit wed Landet i Honingsuog paa Sundmør huor Peder och Christen war oppe i gaarden at stæle 1 SølfKande 3 Sølfscheer 1 styche Smør 1 styche Ost och 6 Rdr i penge, Aff huilche 6 Rdr hand fich paa sin anpart 2 Rdr, Iligemaade tilstoed Christoffer

1671: 25b

At hand war med Peder at stæle paa Søeuig paa Sundmør 15 Rdr, Huor af hand beKom paa sin anpart 6 Rdr, siden Reigste de derfra til Sundfior, huor hand tillige med de andre staa 1 Wog fisch i It Nøst och 1 Smalle paa 1 Holm, som de med hinanden fortæret beKiende och at hand har her i byen, for/schrefn/e Sexering bod (båt) som Peder och Christen forleden høst, staa paa Hopland wed Kilstrøm, och iche gifuet noget for dend, Fogdens fuldmegtige formeente at be/mel/te Trende Tiufue formedelst deris begangne groffue Tiuffuerj burde at straffis paa deris lif, eftter Lougen och Recessen. Afsagt eftterdj at for/schrefn/e Peder Christoffersen Christen Rasmus/sen (Nøttuet) och Christoffer Christoffersen ere befundens adtschillige gange och \paa/ adtschillige steder och pladtzer, mange groffue Tiufuerie eftter deris egen beKiendelse for Retten at hafue beganget, huilchet ochsaa af \nogle/ deris AnKlagere som de har staalet fra och nu her for Retten, saaledis i Sandhed \er/ befundis, Thj bør de formedelst saadanne deris begangne groffue Tiufuerier och misgierninger at lide paa deris lif til Gallie och green (galge og gren), och huis (det som) de Eyendis er til hans Ko/nglig Ma/yestet at were forbrut, eftter at Saguolderne (saksøkjarane) fyllist af deris goedtz for de staae Kaaster (ting) beKommit hafuer. Lauritz Lauritzen Kom for Retten sagde sig were fød Quindis i Lister Lehn beKiende at hand

Kom i Selschab met for/schrefn/e Trende Tiufue i Karsund nest forleden forAar, och siden faarit omKring met dennem siden indtil at de tillige med hannem bleff greben och hidført, Men sagde sig intet at hafue staalet eller wide af deris Tiufuerie, Wden noget Mad som hand af dem beKom och ellers Trøglet sig meere Vnderholding hoes gottfolch. Christen Rasmusen och Christoffer Christoffersen ..dschylte(?) (Vndschylte?) be/mel/te Laurs at hand wiste gandsche intet aff deris Tiufuerie. Anders Olsen Bielland sagde at Lars war paa hans gaard och sagde at hand war en find i Findmarchen som schatter til

1671: 26

Trej Konger, och hafde Reigst om Helseboed i Trej KongeRiger och Tog en bog op och gøglet med. Afsagt efterdj for/schrefn/e Laurs Laursen sielf for Retten hafuer beKient at hand hafuer siden i forAar Reigst och omfarit met Tiufue, och Imidlertid hoes dem nyt noget til Kost och Vnderholding, som Tiufuene hafuer gotfolch fraastaalit. Til med efter Anders Olsens hannem Offuerteelse \for Retten(?) gifuet sig Vd for at were en find, {och} dermed at wille bringe sig Vnderholding til, der hand dog nu sielf beKient at were føed i Lister Lehn, Men som en Landstryger omfarit i Selschab met Tiufue, Da bør hand at { ? } straffis til Kaget och {hafue Tiufs} brendis paa hans Kind, Och Rømme Stifttet, saa frembt hand iche wil lide høyere straff. (Norsk Hist. Leksikon: Kaken = byen sin skampåle - vanlegvis plassert ein sentral stad, f.eks. ved rådhuset. Vart ein fange dømt til hud-/kakstryking, batt dei han til pålen. Bøddelen foretok avstraffinga) Henrich Knudsen [lade] en frembwaxen dreng, sagde sig were 14 Aar gammel, beKiende at hafue fult och ombReigst met hans Steffader for/schrefn/e Christoffer Christoffersen och hans Moeder, Men benegtet gandsche intet at hafue staalet, Afsagt, efterdj saauit be/mel/te dreng Henrich Knudsen hafuer sine forældre efterfult, och efter egen beKiendelse V..t(?) hans faders Tiufuerj beuust(?), Da formedelst hans Vngdomb bør hand saauit forschaanis, I fire Aar at Arbeide paa \en/ fischeleyer i Nordland. Blef for Retten frembført Johane Pedersdatter Peder Christoffersen Tiufs Konne sagde sig were 25 Aar gamel, føed paa Waas och allene fest wed Peder \7 Aar siden/ och med ha/nnem Auflet 3 børn huor af Tuende er her tilstede. BeKiende at hun hafuer foruarit i marchen wed Kongshaffn 1 Sølffstubb (sølvstau?) 2 Sølfscheer 1 borddug \? ?/, som for/schrefn/e hendis Mand [sta] och de andre staal fra Anders Olsen Bielland wed Santor(?), 1 Røe Kledestach har berette(?) (? har Britte Jacobsdatter - sjå neste sak), 1 blaa forKlede som hun hafuer for sig (på seg?) 1 par graa hosser ligger i Kisten, hun war och at Selge de 3 1/2 t/øndes Kedler til Tr..(?) Kaaberslagers for 9 Rdr som hindis Mand war med at stiæle i Sundhorlehn, ligesaa ligger foruarit wed Kongshaffn i marchen SølffKanden <och 6 Sølfscheer> som de staal paa Strand paa Sundmør; sagde hun Wiste altfor megit aff hendis Mands och de andris Tiuffuerj Thj hun werit der i met dennem, och f.(?)

1671: 26b

bad Gud bedre sig for hendis daarlighed och forseelse. Britte Jacobsdatter Kom for Retten och beKiende at hafue siden sidste Michælj omfarit met Tiufuen Peder Christoffersen \och de andre/ och met hannem haftt Imidlertid, legemblig omgiengelse, hafuer 1 lidet barn iche endnu Aar gam/m/el, sagde hun wiste intet aff deris Tiufueri, Thj naar Peder och de andre Reigste fra dem, sagde de at wile hen at Arbeide, och gaf Peder hende 1 Sort Kledeschiørt och Trøye, Ellers sagde hun at hun forloed sin EgteMand Oluf Waas som nu er døed, och drog bort met for/schrefn/e Peder Christoffersen som foresigis, och hoes hannem haftt sin Vnderholding af Tiufueriet, Afsagt, efterdj Britte Jacobsdatter hafuer sielf for Retten beKient at hafue forlatt hendis EgteMand Oluf Waas, och met Tiufuen Peder Christoffersen bortløbet och met hannem ligget i Hoererj (horeri), som Imidlertid har haftt hoes sig sin festeKonne, Tilmed siden Michælj nest forleden OmbReigse med Tiufuene, och af deris Tiufuerj faait och Nyt baade Kleder och

Vnderholding, Thj bør hun \derfor/ efter Lougen och Recessen at straffis til Kaget och brendis paa hendis Kind, och Rømme stiftet saafremt hun iche wil lide høyere straff. Sophie Abrahambsdatter Kom for Retten sagde were 40 Aar gamel och føed wed Aggers Kierche wed Christiania Men wed iche huad gaarden heder, beKiende at hun Wiste aff hendis Mands och de andris Tiufuerie, och huis (det som) de staal paa RaabEid i Staffuanger Lehn sagde hun at hindis Mand fich aff Klederne 1 par boxer 1 Trøye ehj (1) Vlden schiort, och hendis barn 1 Hø.(?) 1 halsKlede som nu for Retten anuistis 1 lagen och noget aff Madwahrene, hun Wiste och at de staal 1 Wog fisch och 1 Smalle i Sundfiord, saauelsom det andet Tiufuerj som foresigis, Afsagt, efterdj Sophie Abrahambsdatter

1671: 27

sielf for Retten beKient, at werit Tiufuenes med widere i deris begangne groffue och adtschillige Tiufuerj, och met dennem omReigst, och af Tiufueriet Nyt Vnderholding, Thj bør hun derfor at straffis til Kaget och brendis paa hendis Kind, och Rømme Stiftet, saafremt hun iche wil lide høyere straff. Beritte Knudsdatter Kom for Retten sagde were føed paa Hadelen (Hadeland?) wed Christiania och er 22 Aar gamel, och frugtsommelig wed Tiufuen Christen Rasmusen \som hinde le.j.et(?)/ beKiende at hidintil efterfult hendis forældre och holt noget til i Sogen (Sogn) och werit i Selschab met disse Tiufue siden i forAar, sagde at hun wiste af deris Tiufuerie paa RaabEid i Staffuanger Lehn, huor af hun beKom 1 blaa Kierseis schiørt (Norsk Hist. Leksikon: Kirsey = grovt, laust, kypervevd ullstoff, først framstelt i byen Kersey i Sussex, England), som hun nu hafde paa sig och 1 huidRandet (kvitrundet) Wamelsquitel, och 1/2 pund Smør, Afsagt efterdj Britte Knudsdatter sielf for Retten beKient at hun har werit \en/ metwidere i Tiufueriet och met Tiuffuene OmbReigst och af TiufKaasterne Nyt baade Kleder och Vnderholding, Thj bør hun derfor at straffis til Kaget och Rømme stiftet, saa fremt hun iche wil lide høyere straff. Marite Olsdatter Kom for Retten sagde were føed paa Hesteuold som hun meente were i Aggershus Lehn, och gamel siden huer 3 Mand gich Vd (så gamal at ho hadde overlevt 3 ektemenn?), beKiende at hun haffue werit i Selschab met Tiufuene i Sex Aar, och beKomb af det staalne goedtz paa RaabEid 1 offuerdeel eller 1 serch, och 2 March Smør och 1 Kiødside samt 1 Kiødboug af 1 Vng Nød, Wiste och at Tiufuene staal nogle pengene i Sundfiord Men Wed ej huad gaarden heder beKom och noget aff Brenduinet som de der staal, och at hun sad i baaden da de andre Trej Tiufue war oppe och staal 1 Smalle paa holmen och aff Kiødet beKom hun noget da det war Kaaget, Anders Andersen Werøe (seinar kalla Weræeid) Kom for Retten beKlagende

1671: 27b

At for/schrefn/e Tiufue staal fra ham 1 Sølfschee 1 Hue 2 1/2 Rdr i 1 pung och 5 March i 1 anden (ein annan pung) och 1 1/2 Kande Brenduin i en Kage (kagge) Afsagt at efterdj Marite Olsdatter sielf for Retten beKient, at hafue werit i Selschab met Tiufuene, Wist af deris Tiufuerj och Nytt af Kaasterne, da bør hun derfor at straffis til Kaget och brendis paa hendis Kind, Och Rømme stiftet saa fremt hun iche wil lide høyere straff, Peder Christoffersen Kom siden igien for Retten och beKiende at haffue med de andre staalet fo/rschrefn/e goeds fra Anders Andersen Wereid, 1 Sølfschee 1 Hue 1 SølfRing och alle pengene Nemblig 7 March, som schal were tilstede,

1671 den 10 Aug/ustij blef Retten betient paa Bergen Raadstue af Niels Fyllingsnes Mogens Espel Johans Hoshofde Arne Totland [Ole Tittelstad](?) Ole Echanger Johans Fieldschaal Erich Bircheland Lars Lechnes Niels Natland Christoffer Hambre Johans Hoshoffde och Erich Fyllingsnes, Neruerende W: W: Her Laugmand Jens Toller

Kom for Retten igien for/schrefn/e Laurs Laursen (sjå forrige sak) som beKiende at hand iche

er Egtegiftt med Marite Olsdatter, Men haftt Legemlig Ombgiengelse med hende i 16 Aar Och Imidlertid strippet om i Landet och holt noget til i Mandal, beKiende at hand for 6 Aars tid siden hafde Legemlig Ombgiengelse met for/schrefn/e Maritis datterdatter Berete Knudsdatter, Och siden eftter haanden siden haftt Legemlig omgiengelse met fo/rschrefn/e Berette Knudsdatter Sex gange, Och i Nj (9) Aar farit omKring met Tiufuen Christoffer Christoffersen Och af Tiufueriet Wist, och deraf Nytt Vnderholding med de andre, Och Wiste for/schrefn/e Marite at hand och hafde Legemlig Ombgiengelse met fo/rschrefn/e hindis datterdatter, Berette Knudsdatter, Afsagt eftterdj fo/rschrefn/e Lars Larsen sielf frjuillig for Retten beKient at hafue beganget Blodschamb met Marite Olsdatter och hendis datterdatter Berette Knudsdatter, Saa och eftterfuld Tiufue i Nj Aars tid, och af Tiufueriet ImidlerTid Vnderholding Nytt, Thj bør hand derfor at straffis paa hans Hals,

1671: 28

Marite Olsdatter Komb igien for, sagde det Kand were 16 aar siden hun Komb til Lars Larsen och er iche Egtegiftt med hannem, Imidlertid met hannem haftt Legemlig Ombgiengelse, beKiende och det war hinde Witterligt at for/schrefn/e Lars Larsen hafuer haftt Legemlig Ombgiengelse met hendis datterdatter Berette Knudsdatter, Huorfore hun Titt hafde schiendt paa hannem, Siden hafde hun dog haftt Legemlig Ombgiengelse met be/mel/te Laurs Larsen, eftter hinde deris Ombgiengelse Witterligt war, hafuer werit \Egte/giftt med en Mand Abraham, som bleff funden døed her i Sanduig, Siden hafde hun en Mand Torchel som hun war hoes i 5 Aar och iche Egtegiftt med hannem, och bleff hand Reffset i Trundhiem formedelst hand hafde slaget en Karl Ihiel, Och Komb Aarsagen, for at hand wille see Torchels Pass, beKiende och at hun hafuer werit i Selschab met Tiufuen Christoffer i 9 Aar lige som Laurs Larsen, och beKommet af Tiufuen Christoffer 1 Schiørt som hun nu for Retten Anuiste, foruden huis (det som) hun tilforne beKient, Berette Knudsdatter Kom och igien for Retten beKiende at for 5 á 6 Aars tid siden hafde hun Legemlig Ombgiengelse met for/schrefn/e Lauritz Lauritzen, som scheede Øster, Och siden hafuer hand Iligemaade haftt Legemlig Ombgiengelse med hinde Trej eller fire gange, och saa offten hindis MoederMoeder for/schrefn/e Marite Olsdatter, saadant fornamb, da schiente hun paa dennem, sagde och at det werit hende Witterligt, at Lars Larsen baade før och siden har haftt Legemlig Ombgiengelse met be/mel/te hendis MoederMoeder, Och ellers at hun werit i Selschab met Tiufuene, och af Tiufueriet en deel beKommet, Afsagt, eftterdj at for/schrefn/e Marite Olsdatter hafuer nesten i hendis lifs tid, farit och omstrippet i Landet met Tiufue, och af samme Tiufuerj Nyt Ophold och Vnderholding, och i [som] langsommelig tid, ligget i HoreLeffuet \met/ Torchel och Lars Larsen, disligeste w[ere] gaait at hun hafuer haftt hendis Legemlig omb-

1671: 28b

giengelse och met fo/rschrefn/e Lars Larsen beganget blodschamb, eftter at det war hinde Witterligt, at hand hafde ligget i Ont leffnet och begaaet blodschamb met hindis datterdatter Berette Knudsdatter, For/schrefn/e Berette Knudsdatter och ligesaa sielff for Retten beKient, at det wirt (tysk: blei) hinde Witterligt, at Laurs Laursen och hindis MoederMoeder fo/rschrefn/e Marite *Knudsdatter (rett: Olsdatter) i Langsommelig tid haftt Legemlig Ombgiengelse med hinanden, Och Berette Imidlertid met be/mel/te Lars Larsen blodschamb begaaet, Thj bør de derfor at straffis paa deris Halse, eftter C4 (Christian 4) Recess pag/ina 178. Iligemaade Kom igien for Retten Sophie Abrahamsdatter, beKiende at hun forgangen Aar wed Grimstad i Nenes Lehn stach 1 Karl (ein kar) i hans bryst met 1 liden Knif, siden stach de andre, Nemlig Knud som war med i Selschab, hannem til døede, och blef saa Nedgraffuet, Af de penge den døede hafde hoes sig beKom hun och hindis Mand Christoffer 9 March, och de \andre/ Elling och Knud 9 March, beKiende \hun har/ haftt Tuende WEgte Mend (samboarar) och 5 børn med

huer, som er 10 WEgte børn, huor af {de} 4 er i Liffue her tilstede, Och bleff hindis første Mand Knud halshuggen i Trundhiemb formedelst hand war med hindis Steffader Torchel, at slaa fo/rschrefn/e Karl (kar) Ihiel som ville lese hands pass, Och ellers werit hendis Mands Tiufuerj Witterligt och aff Tiufueriet Nyt hindis Vnderholding, Afsagt at for/schrefn/e Sophie Abrahambsdatter, formedelst hendis begangne Mord och Schiørleffnet, samt wed widenedhed met Tiufuene, bør at straffis paa hendis hals, och hendis hoffuet \at/ settis paa en stage.

Anno 1671 den 17 Aug/ustij for Retten paa Bergen Raadstue, blef den Sag Imellem Her Tomas Gilbertsen paa den ene och Her Peder Finde Prouffst i Sundfiord Etc: Anlangende dend gaard Risse i Lindaas giæld, eftter forige Affscheen aff Rettens betiente paa Aasteden

1671: 29

foretagit,

Her Tomas møtte, Men ingen paa Her Peder Findis wegne. Och begierte Her Tomas domb i Sagen. Afsagt, Eftterdj Søren Sørensens och hans Høstru Maren Paasche, hafuer la\ant af her Tomas Gilbertsen 300 Rdr Huorfore de hafuer eftter deris Vdgifne pantebrefs formelding, iblant andet hannem den 7 July 1666 i pant sat, 1 løb Smør 1 faar I Riise, Huilchet pantebref her Tomas, hafuer dend 16 April 1668 ladet publicere til tinge, huor godtzet legger, Huor imod her Peder Finde protesterer, at samme godts hannem tilKommer, Men som Kiøbebrefuet hand hafuer ladet i Rette legge, befindis Daterit den 20 Augustij 1664, iche er af Søren Sørensens och hans Høstru Maren Paasche paaschrefuet, førend den 16 July 1668 Angaaende 2 faar 7 March Smør i Riise, som er Ved 3 Maaneders tid eftter at her Tomasis pantebreff, Allereede tilforn, Var til Ting forKyndt, och eftter Recessen i Tingbogen Indført, saa at samme Kiøbebreff, iche befindis af Søren Sørensens och hans høstru, eftter disen tilhold, Vnderschrefuet, saa som af Niels Ørbech, Niels Jensen och deris høstruer, Huilchet alt af brefuet i sig self, tillige af disen paaschriufelse, Klarligen er at see, Med Borgemester och Raads Domb i Bergen Daterit den 6 Septembr/is 1666 beuisis, at Søren Sørensens hafuer Ved samme domb afWunden, Niels Ørbech, Niels Jensen och fleere, hans høstrues S/alige brøderis, Christen och Niels Paaschis efterlatte Odelsgoods, som de formeente sig tillige med hinde, at war Arfuelig berettiget, huilchet med den i Dommen Indførte schifftteRegister forClaris, att Vere i Riise 1 løb Smør 1 faar, For/schref/ne Maren Paaschis paaschriufelse paa hindis forige Mand, S/alig Niels Sands Pantebreff den 30 Augustj 1663, Anlangende 2 faar 7 March Smør i Riise, som ej er lest eller forKyndt til tinge, Daterit 4 May 1659 Kand iche Imod Ko/nglig Ma/yestetz Høyloflig IhuKommelse Naadigste Vdgaangne Papirs forordning for Gyldig Ansees, Thj Same pantebreff derforuden i sig sielf, ofuerstrøgen

1671: 29b

Och igiennumschaaren, Casserit befindis, och ej dermed eftter Lougen K: B: 11 Cap/itel forholdet, som formelder, at om [en] Mand Kiøber Jord eller gaarde, Och om alle Kiøb som gielder 10 March och meere, schal begge parterne giøre bref imellem dennem, eftter deris Kiøb och forord och Nefne deris Widne som hoes war ofuer deris Kiøb etc: Da som af i Rette lagde pantebreff och Kiøbebref, erfaris, at her Tomas hafuer dend 16 April 1668 ladet læse och forKynde til Tinge, och i Tingbogen Indføre, Søren Sørensens och hans høstrues pantebref paa 1 løb Smør 1 faar I Riise, førend de den 16 July 1668 paa den til her Peder Finde Vdgifne Kiøbebreff schrefuet hafuer, Thj bør Her Tomas Gilbertsen eftter pantebrefuits tilhold, Vere samme pantegods følgachtig, Indtil det hannem eftter C4 Recess/en pag/ina 276 Louglig fraLøssis, Och her Peder Finde at hafue regres til Søren Sørensens, eller huem som Kand befindis, at hafue Soldt huis (det som) de iche Kunde Hiemble.

Anno 1671 den 9 Octobr/is holtis **Høsteting paa Frechou i Herløe Schibred**, Neruerende Ko/nnglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Ole Landzuig Lensmand Jeremias Wig, Mogens Tuett Steffen Tuett, Laurs Oen, Knud Dale Anders Daffuanger Ole Frechou, Tomas Rong Peder Herleuer, Anders Aasbøe Gulich Hesdal, Elling Bradtzhoug, Lars Siurdal, Jacob Koursbøe Anders Aasbøe Ole Kleppe, Laugrettismend och en stoer deel af be/mel/te Schibreds Almue.

Bleff lest Welb/iurdige Bernt Ornings forslaug Anlangende Schøttebaaden, Och hans Exel/lence woris gunstige Her Cancelers Resolution derpaa. (Norsk Hist. Leksikon: Skjærbåt = orlogsfartøy. Svær, flatbotna halv- eller heildekksbåt med årer og segl. Utrusta med lette kanoner og rekna til bruk i skjærgarden. Skjøtingsbåt/skjøttbåt/skyttbåt var kanskje ein mindre skjærbåt) Iligemaade bleff forKyndt eftterschrefne Anlangende Schøttebaaden som følger. (Skrive på tysk i tingboka) Vegens der Scherbøthe Vnd desen Zubehör, so Vorhin alda Verhanden gewesen, wolle der H: viceCantzeler brydem Ampte Vnd denen, Welche Selbige Vnter Händen gehabt, Im Nahmen Ihrer Kønigl: Ma: scharffe Nachfrage vnd Vntersøchung Ihun lasen, Damit man erfahren Kønne an Wenn solches steche Vnd als dan die schuldigen Zu gehöriger Restitution Angehalten Werden Kønne etc: Denselben

1671: 30

Gøttl: Manutenance getrl: empfollen, Vnd Verbleibe. Copenhagen d 8 July Meines Hochgeerten H: viceCantzel: Ao: 1671. Dienstwilligster V: F: Guldenlew.

Richtig Extract aff hans Høygrefflig Excell/ence H/e/r Stadtholder Guldenlewes Missiue til mig, saauit denne punct om Scherbaadene Angaar, Huis Indhold Kongl/ig Ma/yestetz Foget i Nordhorlehn Peder Andersen Aluorligen anbefalis sig eftterrettelig at forholde, och eftter flittig och scharp Vndersøgning, som offuenbemelt, mig om hans Fogderies Scherbaad, och detz behørige Reedschab Vdførlige ForKlaring forderligst at Indforschaffe, paa det dend paa behørige steder Kandforschichis.

Bergenhus d/en 1 Augustj Anno 1671. Johan Friderich Marschalch.

Jacob Kolluog steffnt Mogens Tuett formedelst hand i Trej Aars tid har opebaarit hans LandsLod at hand intet beKomet. Mogens møtte foregaf, at hand hafde bøden Jacob hans andeel baade aff hans egen och fremmedis fischeNoeder, at wille deele den med ha/nnem eftter enhuers brug i gaarden. Mogens beKiende at hafue beKomet Landslod. Af Michel Agatnes 7 March Jeremias Wig 8 March och en anden gang 3 March Noch en anden gang 2 1/2 March, Mogens Wig 1 March, for dette Aar fremblagde Jeremias 4 March 15 Schilling. Jacob beKom nu for Retten 5 March Rester hannem saa endnu paa Landsloden 2 March 14 Schilling, huor af Mogens schal betale 2/4 parter och Jacobs dater 1/4 part.

Jacob Kolluog steffnt Ifr Rong formedelst hand met Wquembord schal ofuerfaldet hans quinde. Johans Rong suarede paa Ifuers wegne at hand iche i dag Kunde møede Thj hand er en gammel Mand, och hans høstru er her paa Tinget, saa de ej Kunde begge were fra deris hus. Anders Dafuanger profuede at hand hørde Ifuer Rong och Jacob Kolluogs Konne talte med hinanden, da sagde Ifuer Rong til hende, du est (er) som en flader Tasche. Ole och Haluor Houfend (Hovden? i Herdla sk.r.) proffuede ligesom for/schrefn/e Anders Huegland(?) som foresigis. (Ovanfornemde Anders Dafuanger) Eftterdj Ifuer Rong iche nu er tilstede, da beroer Sagen til neste Ting.

1671: 30b

Niels {Sæle} Blomb steffnt Niels Sæle formedelst Schielderj, Bleff tilKiendegifuet at for/schrefn/e Niels Sæle ej nu Kunde Komme for Retten, Huilchen Erchlering hans fader Steffen Tuett nu for Retten gjorde. Tomas Rong proffuede at Niels Sæle schielte Niels Blomb for en hund, en Sulten Hund, en {schelm} \Tiuff/ och bedrager, huilchet scheede eftter Jul nest forleden paa Sæle, Niels (Sæle) møtte och sagde at hand iche hafde schielt Niels (Blomb) widere, end At hand hafde taget en hatt til sig før schifftet scheede eftter hans broeder, Niels Sæle *Blomb (Niels Sæle) sagde for Retten at hand iche wiste Niels Blomb andet end som Erligt at beschylde, Niels [Blom] Sæle Kunde iche negte at hand io hafde hørt af hans høstru, at Niels Blom beKom hatten med hindis minde. Afsagt at for/schrefn/e Niels Sæle bør at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet for denne forseelse 2 March Sølff, och huis (de) ord som hand har ladet falde, ingen til hinder eller schade at Komme, Men be/mel/te Niels Sæle hermed were Adtuarit, hereftter iche med nogen Wtilbørlig ord sig at lade forliude, saafrembt hand iche wil derfor lide tilbørlig straff.

Anno 1671 den 11 8br: (Octobris) holtis **Høsteting paa Allenfit Tingstue** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Lauritz Mundal Lensmand, Niels Tuett, Hans Fosse Hans Feste, Brynild Quamme Hans Eicheland Arne Quamme, Gudmund Aasse, Anders Dale Aschild Hougsdal, Michel Fosse, Laurs Aasse, Niels Gieruig, Laugrettismend och en stoer deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef forKyndt Anlangende Schøttebaaden lige som paa Herløe schibred scheed er.

Peder Hansen Raadmand i Bergen steffnt eftterschrefne hans Lejlendinger for Resterende Landschyld och Rettighed af deris paaboende gaarder, Hans Eicheland møtte paa Anders Otteraasis wegne wedgich at hand er schyldig 2 Aars Landschyld med dette Aar tilsammen 5 Rdr Och erbøed at wille betale med det første, Ole Mogensen paa hans fader Mogens Smedsdals wegne beKiende at hand er schyldig Landschyld och Trediebøxel 6 1/2 Rdr, och er nu i byen det at betale, Aslach Mogenstad tilstoed paa Arne Mogenstads wegne at hand er schyldig Landschyld och Trediebøxel med dette Aar 7 Rdr, och wil betale med det første, Mogens Erichsen ibm: (Mogenstad) beKiende at hand er schyldig bøxel och Landschyld 10 1/2 Rdr, Och wil betale met Aller første mueligt, Ole Sør Mogenstad beKiende at hand er schyldig Landschyld och Trediebøxel 6 Rixdaler, Aslach ibm: (Sør Mogenstad) beKiende at hand er schyldig Landschyld och Trediebøxel - 12 1/2 Rdr, och erbøed ligesom Oluff

1671: 31

ibm: (Sør Mogenstad) at wille med første betale, Tomas Sletten møtte paa Enchen Giertrud Bøgeuolds wegne, wedgich at hun er schyldig Sex Aars Landschyld och Tuende Aars Tredietage tilsammen - 17 Rdr, Och er hun nu i Byen hoes Peder Hansen och wil betale, Afsagt at forskrefne Indsteffnte bør inden 14 dage at betale forskrefne Resterende Landschyld och Rettighed, saafrembt de iche wille lide widere domb paa deris gaarders forbrydelse, om de iche hannem tilfridtzstiller.

Ole och Niels Sæle Kreffuis for It Aars Landschyld for 1667 halfanden (1 1/2) Rixdaler, De begge møtte foregaff det at hafue betalt til Welfor/schrefn/e Peder Hansens Høstru, huilchet scheede 1668, och wiste hun dennem samme tid med Landschylden for 1668, til Peder Andersens Høstru, Huorfore de bleff paalagt strax at forføye sig til Peder Hansen det at affhende, saafrembt de iche wille lide domb derfor til neste Ting.

<Her> Peder Busch steffnt Magne och Rasmus Feste for Resterende Landschyld af deris paaboende gaard 1 løb Smør 1 tønne Malt for 1670. Men som Her Peder iche nu hafde Ordinerit sig wisse fuldmegtig i Sagen, da Kunde iche endelig dømmis, Dog bleff for/schrefn/e Indsteffnte foreholden, sig forderligst Hoes Her Peder at indstille, och see til, det med hannem i mindelighed at afhandle, ellers gaas siden huis Rett,

Aschild Nebstad steffnt Haluor Mundal formedelst hans Hest, har Jaget hans som war Jelch och stoed i stoch at den brøed beenit, huor om hand til prouf indsteffnt Mogens Grøtuet och Ole Nebstad som beKiende at de saa Spor efter hestene och huor Marchen war optraad och siuntis lignelse til, at Haluors hest hafde det forAarsaget. Lauritz Mundal møtte paa hans Faders wegne, wedgich at hand tilforne wille indgaait forligelse met Aschild om Hesten paa hans faders wegne, Men wil iche nu holde det formedelst hand iche da wille wedtage. Aschild berette at Lauritz hafde bøeden hannem i forligelse en Rixdaler. Men som Lauritz begierte opsettelse i Sagen at hans fader Kand sileff møede, derfor beroer dermed til neste Ting och partterne da igien at møede Domb i Sagen at erwartte (motta/få).

Helge (Helga) Dale steffnt hendis broeder for giæld. Broderen Brynild Semb møtte wedgich at hand er hinde schyldig fire Rixdaler en March. Thj bleff hand tilKient at betale hinde inden 14 dage, eller wed Wurdering at Vdsøegis,

1671: 31b

1671 den 13 8br: (Octobris) holtis **Høsteting paa Radøe Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Oluf Wetaas Lensmand Mogens Hoele Steffen Sæbøe, Johans Helleland Gunder Nøttuet Knud Manger, Hans Tougle, Mogens Ydstebøe Rasmus Giere, Niels Olsuold, Østen Fieldtsende Ole Huidsteen Joen Soelem Johans Nøttuet Niels Olsuold, Matis Qualem Knud Solem Niels Tuett, Laugrettismend och en stoer deel af be/mel/te Schibreds Almue.

Da blef forKyndt Anlangende Schøttebaaden lige som paa Herløe Schibred,

Christen Alføen steffnt Johans Kolstad for 2 Woger Korn som Rester paa en baad hand hannem afKiøbte. Johans møtte wedgich schylden. Sagen bleff wed forligelse afftalt at Johans schal gifue hannem 1 Wog meel.

Anno 1671 den 16 8br: (Octobris) holtis **Høsteting paa Lindaas schibreds Tingstue** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Ifuer Fammestad Lensmand Knud Schouge Christian Mogensløb Magne Bruntland Laurs Hopland Hans Qualuog, Mogens Sønneuo, Ifr Løffaas Omund Hunduen, Laurs (og) Knud Holmbaas, Ole Myching Erich Aaraas Steffen Hunduen Laurs Schouge, Mogens Maraas Rasmus Qualuog Johans Houge, Laugrettismend och en stoer deel aff for/schrefn/e Schibreds Almue,

Da bleff forKyndt Anlangende Schierbaaden ligesom paa Herløe Schibred Her tilforne indført,

Niels Laas (Loss?) steffnt Willem Staffsund formedelst at hand giør hannem indpas i hans gastgeffueries Næring, sampt formedelst at hand bruger Kiøbmandschab och er dog iche borger, Joen Synneuo møtte och Liuste Willemb's forfald at hand iche nu Kunde Komme at suare til Sagen formedelst hans barn er Siug och ligger for døden, Men en anden gang wille hand gierne

møde och Suare, Huorwed det beroer, och Willem at møde igien til neste Ting Wden widere steffnemaal.

Fogden steffnt Gudmund Qualuog formedelst Slagsmaal met Jacob Strømme i brøllup paa Qualuognes. Johans Honneland proffuede at hand saa at Gudmund Qualuog schuffuede Jacob Strømme met hans Armb huor hand sad wed Brøllupsbordet, och sagde Kiør hamb for døren den hund Det samme foregaff hand at Johans Syslach saae och hørde. Gudmund sagde nu for Retten at hand iche Kunde mindis enten hand slog Jacob eller iche. Foregaff och at hand

1671: 32

iche af sit forstand, hafde schielt Jacob for en Hund, och sagde at hand schuffuet hannem met sin Høyere Armb. Johanne KlocherKonne beKiende at Gudmund slog Jacob først i Brøllupet, Afsagt eftterdj at Gudmund haffuer sig Wtilbørlig Anstillet i Brøllupet baade med ord och Slagsmaal Imoed Jacob Strømme, I den sted at hand som en Laugrettismand hafde burt holdt fred och schichelighed. Da bør hand derfor at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet fire Rdr. Och samme ord saa iche at Komme enten aff parterne til nogen hinder eller schade i nogen maader.

Peder Hansen Raadmand steffnt eftterschrefne formedelst Resterende Landschyld och Rettighed, Johans Kongleuold Krefuis 3 1/2 Rdr Men hand nu Kon wedstoed 3 Rdr och wille gerne strax betale om hans middel wille streche. Niels Knudsen (Kongleuold?) tilstoed at hand er schyldig bøxel och Landschyld 3 1/2 Rdr, och erbøed at wille betale saa snart hand det formaar. Afsagt at for/schrefn/e Johans och Niels bør betale inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis.

Anno 1671 den 19 8br: (Octobris) holtis **Høsteting paa Halsuig i Gulen Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Claus Molde Lensmand, Jetmund Eide, Ole Nappen Erich Risnes, Joen Knaruig Mogens Westeuig, Joen Kiellinguold, Jørgen Myre, Otte Birchenes Ole Risnes, Laurs Glenie, Ifr Fosdal, Joen Dale, Laugrettismend och en stoer deel af Almuen sammesteds.

Da blef forKyndt Anlangende Schierbaaden ligesom paa de andre Tingsteder.

Henrich Jung steffnt Tomas Klocher for giæld, I Rette lagde hans vdgifne Obligation paa 26 1/2 Rdr som hand til S/alig Jacob Grøns efterlefersche schyldig er, och til paasche 1662 schulle werit betalt. I Rette lagde Borgemester Søren Jensen och Offue Jensens befaling at hand er beschichet formynder for hindis dater Giedsche Lauritzdatter at were, Och eschede Henrich Jung domb til betaling. Claus Molde møtte paa Tomas Jensens (Tomas Klocher) wegne och i Rette lagde hans Missive. Hellers eftter tilspørgelse beKiende for/schrefn/e Claus Molde at Tomas Jensen er Louglig steffnt til denne Sag at suare, Henrich Jung wille ingen dilation beuilge, Men begierte domb efttersom det iche er hans egen giæld, Men er børnepenge som hand er formynder for, och iche lenger Kand henstaa. Afsagt, eftterdj Claus Molde Lensmand som paa Tomas Jensens wegne møtt i Rette, beKiender at

1671: 32b

hand er Louglig steffnt til Sagen at suare, och Henrich Jung i Rette lagt hans Vdgifne Obligation paa 26 1/2 Rdr som til Paasche 1662 schulle werit betalt, Da bør Tomas Jens/en Inden 14 dage hans Vdgifne Obligation at indfrj, eller des betaling wed Wurdering af hans goeds schadisløes at Vdsøegis, dog hannem der i til affKorting at Komme, de Tuende Tønder Sey, som derpaa

befindis betalt.

Hans Grinnen Kom for Retten i gaar saauelsom i dag berettede sig af Mogens Wadtsuig were indsteffnt, Anlangende nogle Ord som Mogens schal støde sig paa dem at were emellem falden, Och erbøed Hans sig med sine Widnisbiurd som hand hafde met sig tilstede, I Rette Imoed Mogens, Mogens Wadtsuig bleff paaRaabt møtte iche, ej heller nogen paa hans wegne. Efter Fogdens iRettesettelse bleff Mogens tilKient at bøede steffnefald til Ko/nglig Ma/yestet en March Søloff och gifue Hans Grinnen Kost och Tering, efttersom Lensmanden tilstoed at hand eftter Mogensis begiering haffuer steffnt Sagen i Rette.

Dend Sag emellem Hans Furnes och medarfuinger paa den ene och Joen Halsuig paa den anden side nu igien foretaget, Hans och Joen møtte i Rette igien Imoed Hin anden. Karj Joensdatter som tilforn proffuet i Sagen beKiende ligesom før at hun bar for/schrefn/e Kleder i Marchen med hindis Madmoeder, och war ingen med dennem Wden hun och hindis Matmoeder Allenne tilsammen som det saa eller Wiste, Joens Høstru Boedele møtte och saadant Høyligen benegtet, aldrig sligt at haffue giort, Marite Magnesdatter som och tilforn i Sagen proffuet Kom och for Retten, beKiende ingen saae eller Wiste at goedtzet bleff baarit i eller aff Marchen Wden hun och hindis Madmoeder allenne, och scheede det iche heller paa dend tid eller sted som Karj Joensdatter prouffuer om ande..(?) Men Boedele dette ligesom det forige benegtede. Karj blef tilspurt huem som Krefuede hinde til at Winde (vitne) i Sagen, Huortil hun suarede, at hindis broeder och Matmoeder iche betalte hinde Løn eller Kleder som hinde burde, Men war Onde och slemme Imoed hinde, derfor førte hun det Vd och sagde det til Hindis Hosbond Ole Eide, och er saaledis VdKommen, Marite sagde at hun sagde for Aslach Steene huis (det som) hun har proffuet. Hans Furnes bleff tilspurt om hand hafde fleere proff i Sagen, Huortil hand suarede Ney. Afsagt eftterdj Widnisbiurdene ere Enlig och Sielff Angifuere i Sagen, Tilmed ingen af Kaasterne (tingene) tilstede forschaffis, Da Kiendis Joen Halsuig och hans Hustru frj,

1671: 33

Endre Korsuold Kom for Retten begierte Almuens och Laugrettets Widnisbiurd och Tingswinde (tingsvitne) anlangende hans och hans grande Iffuers paaboende gaards Korsuolds Wlychelige beschadigelse. Huortil nu tilstedeuerende Laugrettet suarede tillige Almuen, at om Winteren 1670 bleff gaarden Korsuold med fee och Husse gandsche borttaget och affført aff Sneeschreede, saa de iche beholte det allerringeste aff deris goeds eller formue i nogen maade, Men folchene neppelig sielff met Liffuet VndKomb. Och bleff {med} Jordrotens Seddel anuist at Lejlendingerne for saadanne Aarsager beuilgis {frj} nogle Aars Landschyld frj.

Anno 1671 den 23 Octobr/is holtis **Almindelig HøsteTing paa Indre Eide Tingstue i Echanger Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Essemb Lensmand, Aschild Ascheuig, Magne Essemb, Ole Echanger Ole Vrdal Knud Quinge Ole Øffireas, V/nge Ole Eide Siur och Christian Aschelant Anders Fyllinge Anders Eide, Och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef forKyndt anlangende Schierbaaden lige som i de andre Schibreder.

Peder Hansen Raadmand steffnt eftterschrefne hans Landbønder formedelst Resterende Landschyld och Rettighed. Ole Mogensen Biørge møtte for Retten beKiende at hand er schyldig Landschyld och Trediebøxel 5 Rdr 2 March. Joen Gulichsen Hielmaas beKiende at hand er hannem Schyldig 6 Rdr 2 March. Hand Tillige med Ole Mogensen Biørge erbøed,

Allerforderligst at wille betale saa snart deris middel Kunde were. Sander Lid beKiende at hand er schyldig 2 1/2 Rdr och hans grande Jacob 1 Rdr, Och erbøed at wille betale, Anders Kleff beKiende at hand er schyldig 9 March Landschyld for dette aar. Haluor Schaar beKiende at hand er schyldig Landschyld Tillige med for dette Aar och Trediebøxel for 67 och 70, tilsammen 10 Rdr 3 1/2 ort, Erbøed at wille betale och noget med aller første. Oluff Andersen Dyrdal beKiende at hand er schyldig Landschyld til denne tid 3 1/2 Rdr Och Trediebøxel for 71 = 3 ort, For/schrefn/e Olluff Andersen beKiende paa Jacob Dyrdals wegne at hand er schyldig 1 Rdr 1 ort i Landschyld och Trediebøxel for 1669, Trej ort, Steffen Høeland Krefuis 3 Rdr 2 March, møtte iche, Men Ole Echanger sagde at hand wille betale, Sander Lid beKiende paa Iffr Olsen Høyes wegne at hand er schyldig 3 March Landschyld och wil betale. Niels Nielsen Myr beKiende at hand er schyldig Landschyld Trej Rixdaler, Men Negtet 1 Rdr som hamb fordris paa førstebøxel

1671: 33b

Gutorm Myr Kreffuis Landschyld 2 Rdr 2 March 4 Schilling, Men Gutorm wille iche were meere gestendig end 10 1/2 March, som hand sagde wille betale inden Jul, Anders Nesbøe beKiende hand er schyldig Landschyld 5 ort, Mogens Knuds/en Gillisuig beKiende hand er schyldig 2 1/2 March, Anders Nesbøe beKiende paa Anders Gillisuigs wegne at hand er schyldig 2 Rdr 9 Schilling, och wil betale. Afsagt at forskrefne som nu beKient denne fordrende Rettighed som foresigis, bør betale Welfor/schrefn/e Peder Hansen dend inden Jul førstKommende eller wed Wurdering at Vdsøegis,

Ifuer Fammestad Lensmand steffnt Anders Suindal formedelst hand Wlouglig Imoed forbud hugget schaff (skav) til fee i hans Schoug, Anders nu møtte i Rette beKiende at hafue hugget noget, och schulle iche schee offtere, Anders bleff tilKient at betale Iffr Fammestad for schouffschaden en halff Rixdaler, och bøede til Ko/nglig Ma/yestet 1/2 March Sølf.

Magne Essem paa Torchel Erichsens wegne steffnt Johans Erichs/en for en Koftte som hand hannem laant. Johans møtte wedgich at hafue laant Koftten af Torchel, Men den blef bort staalet i Mogens Ytre Eides Loft. Afsagt efterdj at ald Laan bør Komme Wschad hiem igien, da bør Johans at betale hannem for Koftten 4 Slette March inden fiorten dage.

Dend Sag Imellem Inger Olsdater Røe paa den ene och <Magne> Olufs/en bleff nu igien foretaget, Anlangende at hand beschylder at hafue haft legemlig Omgiegelse med hinde. Och møtte be/mel/te Inger Olsdater, och for/schrefn/e Magne Olsen nu i Rette Imoed hin anden, Magne blef for Retten tilspurt, om hand wedstaar sin førige beschylding Imoed Inger, Huortil hand suarede Ja. Saa bleff hand igien tilspurt huor ofte hand hafde haft legemlig Ombgiengelse med hinde, Huortil hand suarede, Siuff gange, som hand foregaf, scheede baade hiemme och borte, och sagde at wille anuise de steder som det scheede paa. Magne bleff tilspurt om hand hafde nogen prouff hinde saadant med at offuerbeuise, huortil hand suarede at Mand plejer iche tage prouff hoes naar saadan gierning scheer. Ellers Kreffuede hand Anders Nederaas fremb at proffue som beKiende at hand wiste intet om Sagen, widere end som hand hafde hørt paa en fischewig af en døed Mand. Saa bleff hand (Anders?/Magne?) tilspurt om hand hafde nogen Prouff i Sagen, huortil hand suarede at Marite Olsdater som

1671: 34

er Søster til for/schrefn/e Inger Olsdater, schieldte hannem (Magne) for en HoerJager nest forledet waar, da hand stoed paa Aggeren at Spade, Men hand sagde hun wiste intet om enten hand hafde haft med hinde legemlig omgiengelse eller iche. Inger Olsdater sagde at hun er i

denne gierning Wschyldig och aldrig saadant beganget som be/mel/te Magne hinde tillegger.

Omsider sagde for/schrefn/e Magne Olsen for Retten, at hand beschylte hinde i den meening at hafue haft legemblig Ombgiengelse med hinde, at hand wille beKomet hinde til Egte, Saa hand nu frjuilligen for Retten Vdsagde aldrig med hinde at hafue haft nogen Legemblig Ombgiengelse, och wed hinde iche andet, end som en Erlig quinde at efttertale eller beschylde i nogen maade, Men wed haandstreckning for Retten bøed hinde om forladelse, Och at hand aldrig meere schulle lade sig med {nogle} Wtilbørlig beschylding imoed hinde forliude eftter denne dag i nogen maade, Saa frembt denne Sag och tiltale iche schal stande Aaben, Men Anlangende huis (den) tiltale paa Ko/nglig Ma/yestetz wegne formedelst forskrefne beschylding hafues Kand, den were Imoed Magne forbeholden. Affsoenit for Retten at schal giffue fire Rdr.

Mogens Gieruig steffnt Ole Siursen Øffraas for 4 Rdr 4 March hand ha/nnem haffuer Laant. Ole blef paaRaabt møtte iche, Men hans Fader Siur Ascheland møtte for Retten och sagde at hand iche Kunde Negte, at Mogens io har laant for/schrefn/e hans Søn 4 Rdr 4 March, Men hand war iche beschichet til Sagen at suare. *Ole *Øffreaas (Mogens Gieruig?) beKiende at hand steffnte Allenne Olluf for denne Sag. Derfor beroer til Louglic steffnis.

Anno 1671 den 25 8br: (Octobris) holtis **Høsteting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Mieldstad Lensmand, Magne Hannistuet Peder Wahre Joen Fieldschaal Niels Miøs Fusse Aasem Ole Litland Gulich Nordaas Besse Dale Niels Øffsthus Halduor (og) Lauritz *Øffhus (Øffsthus) Johans Hoffstuet, Och en stoer deel af bemelte Schibreds Almue.

Da blef forKyndt anlangende Schierbaaden lige som paa de andre Tingsteder.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen steffnt Oluf HougsTuett formedelst hand nest forleden Ledings Ting offuerfalt hannem at wille slaget hann/em hans Ansigt i stycher met Jernet, och Rambte hannem met enden deraf paa sin Kind at blodet Vdgich, och ellers schielt hannem

1671: 34b

at hand motte were en Bødel och iche en foget, med widere. Oluf møtte foregaf at hand war druchen och iche welforuarit i hans Hoffuet, forskøed sig ellers til hans widnisbiurd. Oluf Hoffstuett beloffuede for Retten, at hand med det Allerforderligste wille gierne Indstille sig hoes wel for/schrefn/e Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Och Anuende sin flid at hand Sagen hoes hamb i mindelighed Kand affhandle, huis (det som) hand sig Imoed hannem forgrebet och forseet hafuer. Huormed Peder Andersen och denne gang lod Sagen Imoed hannem beroe, Dog saafrembt det iche scheer, da Sagen at stande {och} Aaben til Retten.

Peder Hansen Raadmand steffnt eftterschrefn/e formedelst Resterende Landschyld Mogens Mieldstad Lensmand beKiende paa Enchen Kallelands Vegne at hun er schyldig 11 March Landschyld och wil betale, Enchen Gammersuig fordris 4 1/2 Rdr, møtte iche, berettis har gandsche intet at betale med, Men Lensmanden Mogens Mieldstad sagde hand wiste wel hun er schyldig, Jacob Grøsuig Krefuis 5 ort, Lensmanden sagde hand har tilforn werit derfor for Retten och loffuet at wil betale, Johans Toschedal Kreffuis Tredie bøxel for 1666 - 8 March Landschyld for 67 - 1 Rdr 1 ort for 2 Tønder Ryefylche Korn 3 Rdr, Ole Knudtzen Toschedal fordris Landschyld for 67, V (5) ort och for 1 Tønde Ryefylche Korn 9 March, Lensmanden foregaf at Ole er i byen at betale. Afsagt at for/schrefn/e bør at betale forskrefne fordrende

Landschyld och giæld, inden 14 dage eller wed Wurdering aff deris goedtz at Vdsøegis,

Sæfind Eye paa Marite Hemmingsdaters wegne steffnt Laurs Horsaas for It Aars Løn och Kleder, Arne Blegelj møtte paa Lauritzis wegne foregaf at hand ligger Siug, och wil gifue hinde noget, Arne beKiende at pigen Tiente Laurs It Aar omKring. Afsagt at Laurs bør inden 14 dage betale for/schrefn/e Marite hindis Løn och Kleder, lige saa megit som hun beKom hoes Her Anders Garman som hun Tiente neste Aar tilforn.

Sæfind Eye paa be/mel/te Marite Hemingsdaters wegne steffnt Haluor Blegelj paa hendis wegne for Løn och Kleder. Haluor møtte beKiende at hand er schyldig hende i Løn och Kleder tilsammen Trej Rdr 2 March. Afsagt at Haluor bør betale hinde inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis.

1671: 35

Biørn Saugdrenge steffnt Suerche Saugdrenge, formedelst at hand afhugget Tuende hans fingre met en øx, som scheede om afttenen wed Saugen, formeente hand bør betale badscherLøn derfor 8 Rdr (Bartskjær = barber/lege) Men om det er W-uillig uerch, da Kon halffparten. Suerche møtte foregaff at hand war wist til Saugen at Arbeide, om {Aftt} en Søndags Aftten som det war Mørch, da Kom Biørn til Saugen och lagde sig Vnder Tømmerstochene och loed som en Troid, Huor ofr hand bleff bange och wille løbe af Saugen hiem och i det samme hand wille løffue offuer Tømmerstochene da laa Biørn der Vnder och satte Suerche Øxen for sig i Tømmerstochen, och hannem Wuitterligt, Rambte Biørn paa hans fingre, Thj det war mørch, Anders Michels/en profuet at hand war samme tid paa Saugen tillige med Suerche at Arbeide, Da hørte hand om Afttenen da det war {ch} mørch, at der loed (låg) en Vnder Tømmeret wed Saugen, som en Troid, Huor ofr Suerche bleff bange och wille løbe hiemb, och i det samme satte øxen for sig i Tømmeret, och Rambte Biørn paa hans fingre, Men iche nogen af demb wiste at hand war paa Saugen, andet end hand laa hiemme i hans Seng, Biørn sagde at hand war druchen och falt ofuer Ende i Temmerit. Eftterdj af Sagens beschaffenhed erfaris, at Biørn Saugmester hafuer wed hans giechelige Adferd, sielff forAarsaget sig denne schade om Afttenen, da hand iche paa Saugen gaff sig til Kiende. Thj bør hand hafue schaden for hiengeld,

Peder Erichsen Kom for Retten och blef hans Ko/nglig Ma/yestet woris allernaadigste Arfue Konge och Herris breff, Vnderdanigst Publicerit efter be/mel/te Peder Erichsens begiering som følger, Wii Christian Dend Femt, Af Guds Naade, Konge til Danmarch och Norge, de Wenders och Gothers, Hertug udj Slesuig, Holsten, Storman och Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg och Delmenhorst, Giøre alle Witterligt, at wj eftter Allerunderdanigst Ansøgning och begiering, Allernaadigst hafuer beuilget och tillat, Saa och her med beuilger och tillader, At Peder Erichsen, Lauritz Mund och Johan Olufsen, Bønde udj Norhors fogderj i Bergenhuus Ambt i Wort Rige Norge Maa lade opsette en Saug paa Elerich Jensens Oberst-

1671: 35b

Leutenant Wed det Trundhiembsche Regiment Som dennem det paa Voris Allernaadigste ratification hafuer Sambtycht, hans gaard Øster Kleppes grund Liggendis i Hosanger Schibred i bemelte Nordhors fougderj, och dend Niude, bruge och beholde och sig faa nøttig giøre Som de best Ved och Kand. Forbiudendis alle och enhuer her imod efttersom forskrefuet staar, at hindre eller udj nogen maade forfang at giøre Wnder wor Hyldist och Naade. Gifuet paa Wort Slot Kiøbenhafn, dend 27 Septembr/is Anno 1670.

Wnder Wort Zignet Christian.

Anno 1671 den 27 (Octobris) holtis **Høsteting paa Restad i Mielde Schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Bunde Lensmand Niels Rongue, Mogens (og) Erich Reestad, Mogens Lofttaas Ole Borge Oluf Watle Anders Rifuenes, Mogens Øffste Mielde, Mogens Hafre Niels Braguatten Rasmus Blomb Lauritz Wichne Rasmus Ascheland, Laugrettismend och en deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da bleff forKyndt Anlangende Schierbaaden lige som i de andre Tingsteder sceed er.

Aschild Ascheuig steffnt hans Landbunde Baste Larsen Solberg formedelst Resterende førstebøxel. Baste møtte beKiende at hand er schyldig bøxel 9 March. Afsagt at Baste bør betale for/schrefn/e 9 March inden Jul førstKommendis eller wed Wurdering at Vdsøegis.

Aschild Ascheuig steffnt Niels Magnesen (i Mjelde sk.r.) for Resterende førstebøxel 6 Rdr. Niels møtte beKiende at hand er schyldig paa bøxel 6 Rdr, Och er 3 Aar siden hand leyede, Aschild Klagede at Niels NedRaadner baade husse och werelserne, Laugrettet beKiende at for/schrefn/e Husse ere nesten gandsche NedRaadnet, och war \en/ med den beste bundegaards bygning her i Schibredet. Afsagt eftterdj at bøxelen schulle for lenge siden werit betalt, och Niels tilmed iche holder gaarden wed heffd och bygning eftter Lougen, da bør hand inden 14 dage hernest eftter at betale Jordrotten for/schrefn/e Resterende 6 Rdr førstebøxel Men saafrembt det iche inden dend tid sceed, da maa Jordrotten igien gifue be/mel/te Niels Magnesen de 9 Rdr som hand aff hannem paa bøxelen beKommit, och siden stande hannem frj for, at bøxle gaarden til huem hand wil, som Kand were goed for at holde den wed heffd och bygning.

Ifuer Fammestad steffnt Gudmund Borge formedelst hand iche betaler hannem sin Landschyld aff hans paaboende gaard Borge 18 March Smør och 10 Kander Malt, Men sig moetuillig dermed anstiller, Och Rester for Anno 1670, Och formeente hans

1671: 36

Tienner Ifuer, eftterdj hand iche forholder sig eftter Lougen, hand derfor bør at Hafue gaarden forbrut. *Gudmund møtte foregaf.* Gudmund møtte beKiende at forgangen Aar 8te dage eftter St: Hansdag, førde hand sin Smør Landschyld til Semb som hand pleyede at betale dend, Men Karj Sem war iche hiemme, och hindis folch wille dend iche Annamme, Men 10 dage dernest eftter, lod Karj wed hindis dreng bære Landschylden igien och sette dend for hans dør, Men hand war iche sielff hiemme, huor omb hand Krefuede Oluf Borge til Widnisbiurd, som beKiende at hand war hoes da drengen satte Landschylden for Gudmands dør, och sagde drengen til demb, at de iche wille Annamme Smør førend deris Eyer Annammer Smør, sagde och at Landschylden schulle lefueris Paa Fammestad, Disligeste proffuede Oluf at Gudmund laa sielff inde i sin Kleffue wed døren dend tid drengen war der med Landschylden och hørte sielff huert ord, Men sagde der Kom ingen bud at hand schulle Komme Vd, Dog beKiende Gudmund hand hørte drengen sagde Wden døren om hand iche wille Komme Wd, da schulle drengen Spende døren op. Ole Andersen profuet ligesom for/schrefn/e Ole Mogens/en Vndtaget hand iche Kunde erindre at Landschylden schulle lefueris paa Fammestad, Ydermeere tilstoed Gudmund at hand siden fremb paa Winteren frembøed baade Smør och Malt Landschylden paa Semb, Men da blef hannem suarit at dend schulle leffueris paa Fammestad, Men formedelst det war Snee och Wføre, saa hand iche dermed til Fammestad Kunde frembKomme, da loed hand den eftter sig paa Semb, huor dend endnu er bestaaende. Afsagt eftterdj Gudmund har werit Witterligt at Landschylden for 1670 schulle werit betalt paa

Fammestad, Men hand dog der Imoed har ladet dend stande paa Semb, W-leffuerit, huor dend endnu staar, da bør hand betale hannem samme Landschyld met penge, Nemblig for Smør 3 ort och for Maltet 2 1/2 March.

Oluf Schiestad Komb for Retten begierte It Sandferdig TingsWidne huor Nær hand er beslegtiged til S/alig Knud Christoffersen Blegmand som boede paa Støelen i Bergen, som for Kort tid siden wed døeden er afgangen, huis Arfuing be/mel/te Ole Schiestad formeener sig at were, efttersom for/schrefn/e Knud sielff ingen liffsArffuinger hafr efterlatt. Da for Retten frembEschede for/schrefn/e Oluf Schiestad eftterschrefne Oluf Mogensen Borge och Anders Johansen Riffuenes Laugrettismend och Oluf Jacobsen Wichne, som samptlige for Retten wed æd och opRagte fingre proffuede och beKiende, at det

1671: 36b

Er dennem i Guds Sandhed Witterligt, at for/schrefn/e afdøde Knud Blegmands Moeder Agate Lj, och bemelte Oluff Schiestads fader Knud Schiestad, ware Sambfedde Sydschinde, Saa at for/schrefn/e Oluff Schiestad er be/mel/te Knud Blegmands Moederbroeder Søn, huilchet Oluff begierte at hannem motte gifuis beschrefuen.

Ole Wichne Kom for Retten begierte at Agate Mogensdaters Venner och Slegtinge wille nu hinde til dennem Annamme met den Ringe deel som hun hafuer til beste, saa wille hand gerne lade hinde och det were følgagtig. Men saa frembt de iche nu strax det wille, da schulle de iche noget efter hinde Arffue naar hun wed døeden afgaar, efttersom hun nu er gammel och schrøbelig och iche sin Vnderholding Kand fortienne, Men hand derfor at beholde alt huis (det som) hun sig efterlader, om hand hinde frembdeelis til hindis døed schal forsiune.

Anno 1671 den 30 Octobr/is holtis **Høsteting paa Arne Tingstue i Arne schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Hans Jordal Lensmand Peder Arne Anbiørn Jordal Knud Brueraas Mogens Espel Halsteen Rødland Ole Arnetuet Niels Hetlebache Ole Semb Halsteen Blindem Johans Blindem Ole Fugstad Ole Tuenes Ole Bouge Anders Stanghelle Mogens Øichaas Arent Toppe, Joen Rombsloe Anders Hoele Joen Rombsloe Mogens Sangstad Laugretismend och en stoer deel af for/schrefn/e Schibreds Almue.

Da blef forKyndt anlangende Schierbaaden lige som paa de andre Tingsteder.

Knud Olsen Toppe steffnt Knud ibm (Toppe) formedelst Hand och hans børn har offuerfaldet och slaget hannem. Knud møtte negtede at hand iche hafde slaget hannem. Anders Mielcheran (Mjølkeråen) och Johans Moruig proffued at de war paa Toppe at bygge for Knud Ols/en, och som de hafde Refuet floren och lagt Temmerit paa hans Agger och wille opsat den paa den Toftt (tuft/tomt) som hand formeente sig Rett til, da Knud Indsteffnte Knuds Søn och slog Naffuene aff 3 Trej aff florstochene, saa Kom hand och Knud tilsammen, \at Slaas(?)/ och laa Knud och hans børn paa for/schrefn/e Knud Olsen. Afsagt at Indsteffnte Knud Toppe bør at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet for denne forseelse 1 March Sølf.

Johans Westerlj steffnt Knud Angeltuet formedelst hand slaget och ofuerfaldet hannem wed Kierchen Tredie Pindzedag nest forleden. Knud møtte wedgich at hand schuffuede hannem om paa Marchen, Men iche slog hannem widere. Peder Arne och Anbiørn Jordal proffuede for Retten wed æd och opRagte fingre at de saae at Knud slog Johans Trej slag offuer hans Hærre (herd) eller Ryg

1671: 37

met hans pichstaff, Huilchet scheede wed Kierchen Tredie Pindzedag, Men hørte iche huor af det Kom, førend Slagxmaalet scheede. Afsagt at Knud Angeltued bør at bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet for denne forseelse 2 March Sølff, Huorudj Johans bør at Komme hannem til hielp med 1/2 March Sølff, eftterdj hand henlaante hans hest Wden hans minde, huor af denne slagsmaal sig Reigste.

Peder Hansen Raadmand steffnt eftterschrefne formedelst Resterende Landschyld, Haluor Aasem for 2 Rdr, Haluor møtte sagde sig iche were meere schyldig end 1 Rdr, Jørgen Halsteensen Krefuis Landschyld och 3bøxel (tredjebysgel) for 1666 halffembte Rdr, och Landschyld for 1667, 1 Rdr 1 ort. Jørgen møtte sagde iche Rettelig Kunde erindre at were schyldig meere end 2 1/2 Rdr, Johans Ifuersen Indre Arne beKiende at hand er schyldig 3 Rdr 1 ort. Afsagt at forskrefne Indsteffnte bør at betale for/schrefn/e wedgangen giæld inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis.

Johans Aschelant steffnt Tosten Bruduig for 7 March som hand er hannem och hans medArfuinger schyldig. Tostens Søn Erich Tostensen møtte paa for/schrefn/e hans Indsteffnte faders wegne, wedgich gielden, och sagde hand wille betale. Afsagt at for/schrefn/e Tosten Bruduig bør at betale for/schrefn/e 7 March inden 14 dage hernest eftter eller wed Wurdering af hans Boe at Vdsøegis.

Anno 1671 den 3 9br: (Novembris) holtis **Høsteting paa Hop i Schiold schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Peder Smøraas Lensmand Fredrich Steen Ole Hop Steffen Hammersland Vincentz Nøttuet, Laurs Aasse, Ole Eide, Niels Dingeland, Ole Totland, Laurs Heldal Arne Totland Mogens Sambdal, Matis Bratland Niels Ytre Hop, Niels Natland, Ole Houge, Michel Bircheland, Ole Tittelstad, Mogens Liusuold Laugrettismend och en stoer deel af Almuen som Ting søgte.

Da blef forKyndt Anlangende Schierbaaden ligesom i de andre Schibreder scheed er.
Blef forKyndt hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste Forordning dat/erit 4 7br: (Septembris) 1671, bestaaende udj 11 punchter, som her eftter schal indføris,

Eftter Ko/nglig Ma/yestetz Byefoget i Bergen Lauritz Sørensens begiering, blef publicerit eftterschrefne bøxelSedel. Kiendis Jeg Jonas Pedersen Sogneprest til KorsKierchen udj Bergen och Proust ofuer Nordhorlehn, Giørendis hermed for alle Witterligt, at ieg hafuer Sted och fest saa och hermed Steder och Fester,

1671: 37b

Thil Erlig och Welforstandige Mand Lauritz Sørensen Ko/nglig Ma/yestetz Byefoget udj Bergen, och min Kiere datter Kiersten Jonasdatter, Dend Gaard Nedre Natland liggendis udj Schiold Schibred schyllende Aarlig En Løb Smør 1 hud, som min K/iere Suoger S/alig Hans Tomasen forige Byschriuer her ibid/em, och for/schref/ne min Datter tilforn udj brug haft hafuer. Huilchen Gaard be/mel/te Lauritz Sørensen och min K/iere Datter Kierstine Jonasdatter, her eftter maa och schal nyde bruge och beholde, med ald des Tilliggende Herlighed, Lotter och Lunder, FischeVand och feegang och alt Andet, som nu tilligger eller af Arrildtz tid Tilliget hafuer, Giørendis sig dend saa nøttig, som Aller best schee Kand, ald dend Stund de der af yder och Vdgifuer dend der aff Sæduanlig Aarlig Landschyld it supra meldt, och holder Gaarden Ved goed hæfd och ligesom det sig bør eftter Lougen. Dis til beKreftelse

hafuer ieg Trøgt mit Zignet heneden Vnder. Och efterdj ieg formedelst Suaghed iche nu Self Kand schrifue, Da hafuer ieg befuldmegtiget min K/iere Søn Hæderlig och Wellærdt Mand H/e/r Jens Jonasen Residerende med Tienner udj Ordet til KorsKierchen dette paa mine Vegne til beKrefttelse at Vnderschrifue, Sampt Wenligen Ombedet min Kiere Suoger, Erlig W: W: och meget fornehme Mand, Jens Toller Bergen och Guletings Laugmand, Saa och Erlig Acht och Velforstandig Mand Hans Hansen Raadmand i Bergen och Sorenschrifuer ofuer Nordhorlehn, at de til ydermeere forsicherung Med deris Hender och Zignetter, dette til Witterlighed Wille Stadfeste

Bergen dend 7 Junj Anno 1671. Paa min K/iere Faders Wegne hafuer ieg min haand Vnderschrefuet. (L.S.) Jens Jonasen Egen Haand.

At Welfor/schref/ne Hæderlige Mand Her Jonas Pedersen hafuer i woris Neruerelse denne forskrefne bøxel Sambtycht, Och befuldmegtiget hans K/iere Søn her Jens Jonasen dend paa hans weigne at Vnderschrifue samt Ombedet os Vnderschrefne saadant til Witterlighed at Vnderschrifue. Disligeste at her Jonas Pedersen hafuer i Voris paasiun hans Zignet her Vnder Trøgt, det beKiender wj med woris hender her Vnderschrefuet

Bergen 13 Junj 1671 Jens Toller. Hans Hanssen.

Lest for Retten paa Bergen Raadstue til Botolphi Laugting Vdj de tilstedeuerende Laugrettitz paahør och udj protocolen forteignet d/end 17 July 1671. Jens Toller.

1671: 38

Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen paa Wentzel Trojæns wegne, steffnt Lars Mittun for 22 Rdr 4 March som hand af hannem til Boluerch at indKiøbe til Festningen Bergenhus opbaarit hafr, Lauritz Møtte och wedgich at hafue BeKommit for/schrefn/e 22 Rdr 4 March, erbøed at betale halffparten til Kyndelmis, och Resten til S/anc/t Michælj nest efter, Huor med Peder Andersen paa Wentzels wegne war tilfridtz. Thj blef for Retten afsagt, at be/mel/te Lauritz Mittun bør at betale til de Terminer som foresigis, eller des betaling wed Namb och Wurdering aff hans Boe at Vdsøegis,

Søffren Jacobsen Steffnt Niels Schiold for 3 Rdr 14 Schilling som hand er hannem schyldig, Lensmanden Peder SmørAas for Retten beKiende at Niels iche negter gielden, Men wil sig hoes Søffren indstille, huilchet hand suarede forleden LedingsTing, da hand hannem och for denne giæld war indsteffnt. Afsagt at Niels bør at betale for/schrefn/e 3 Rdr 14 Schilling inden 14 dage hernest efter eller wed Wurdering aff hans goedtz at Vdsøegis, huorwed \ ? / hans Ko/nglig Ma/yestetz sigt Auflis efter Lougen.

Ko/nglig Ma/yestetz Byefoget i Bergen ladet steffne eftterschrefne for Resterende SetterLeye, Nemblig Tore Bratland for 1 Aar, Oluf Heldal for 1 Aar, Mogens Mellishoug for 2 Aar Niels Nedre Dingeland beKiende hand er schyldig for 2 Aar, fire Slettedaler och wil betale, de andre møtte iche, Niels Mittuns Enche for 1 Aar, Niels Dingeland sagde hun wil betale naar schiffte efter hendis S/alig Mand holdis. Afsagt at Niels Dingeland bør betale inden 14 dage, Och erindris de Vdeblifuende at de och straxen tiltencher at betale, saafrembt de iche wille lide widere tiltale och for ald OmbKostningen indstaa,

For/schrefn/e Ko/nglig Ma/yestetz Byefoget Lauritz Sørensen steffnt Jacob Gundersen til at beKiende huor megit goedtz fee och queg S/alig Adelutz Pedersdater haffde paa Vndeland førend hun wed døeden affgich Thj hand war hendis Raadsmand der da hun døde och haffde gaarden och goedtzit saauit hende tilKomb i forpagtning, huilchet begieris formedelst Rigthighed, efttersom be/mel/te S/alig Adelutz har Testamenterit hendis Søsterdater Anne Stud, en fierdepartt i Vndeland, och \aff/ alt Løsøret och queg, som hinde tilhørte, Jacob møtte och for

Retten bekiende, at hand var S/alig Adelutzis Raadsmand i fire Aar och indtil hun wed døden affgich, gaf hinde forpagtning aff hindis 4 part i gaarden

1671: 38b

Och huis (det) queg och Løsøre hun der haffde, Och foregaff at Løsøret och queg war paa gaarden hende tilhørende dend tid hun wed døden afgang som følger Nitten Kiør 2 quier Trej Søufuer 1 gied 1 hest, en SengeBoe It Ildhus en floer, halffparten i en Lade, halffparten i en Borgestue, en halffTønde Kedel en liden Kedel paa 3 Kander, en Jerngryde en schiering, och en øx, Meere foregaff hand at hinde iche tilKomb der paa gaarden, Huilchet Anders Dauidsen paa Byefogdens wegne begierte hannem motte gifuis beschrefuen.

Lauritz Rosenberg steffnt Ole Schage for giæld eftter hans Vdgifne Obligation, som Anders Dauidsen nu i Rette lagde och bleff lest. Ole møtte och bekiende at hand Vnderteignet handschriiften met sit boemerche i Byefogdens Hus, i Byefogdens och Tuende Mends Neruerelse, och hafuer hand siden derpaa betalt 2 Rdr, be/mel/te Ole bekiende och at det Sølfbelte som paa Handschriiften findis afschrefuen, bleff Wurderit i Byefogdens Hus aff Tuende Mend udj hans egen Neruerelse, och haffde iche Raad til at indløse beltet, som hannem blef forelagt, Ole begierte at der motte schee Nye affRegning Imellem hannem och Lauritz Rosenberg, Huilchet Anders Dauids/en iche wille beuilge, Men refererit sig til Oluf forhen Vdgifne Obligation at Allereede lenge forhen affRegning scheid er, Huorpaa Handschriiften er Vdgifuuet, och hannem derforuden en deel af giælden eftterlat som iche i giælden {er b} eller handschriiften er beregnet, Anders Dauidsen wille ingen dilation beuilge, Men gierte (begierte) domb. Afsagt at Oluf Schage bør inden 14 dage hernest eftter at Indfrj hans Vdgifne forpantningsbreff, eller des betaling eftter dends egentlige indhold wed Namb och Wurdering af pantet och hans goedtz och formue at Vdsøgis schadisløs, Dog hannem til afKortning at Komme, huis (det som) derpaa findis afschrefuen betalt,

Iligemaade hafde Lauritz Rosenberg steffnt Oluf Schage for eftterstaende Landschyld aff hans paaboende gaard Schage for Anno 1670, och It Aars Resterende Trediebøxel som schulle werit betalt førend hand Saade i Waar, Oluf frembstoed i Rette, och bekiende at hand er schyldig

1671: 39

It Aars Landschyld for Anno 1670 och It Aars TredieTage, som schulle werit betalt i Waar førend hand Saaede, Oluf blef tilspurt for Retten om hand haffde tilbøden Laurs Rosenberg Landschylden for 1670 som Rester, huortil hand suarede Ney, at hand dend iche haffuer frembøden, Thj hans Raad iche war at betale saa megit paa en tid, haffde iche heller noget at beuisse med, at dend sidste Aars TredieTage er aff hannem frembøden. Anders Dauidsen formeente at Oluf burde hafue sin gaard eftter Lougen forbrut, Sagen nogen tid i betenchning optagen, Om Ole Schage Imidlertid Kunde giøre flid, at Lauritz Rosenberg wille lade denne tiltale Imoed hannem falde, huis iche, da parterne eftter aduarsel igien at møede huilchen (den) dag de blifuer aduarit at Komme paa Bergen Raadstue, huor med Oluf sagde sig were tilfridtz, och wil da møede paa Raadstuen.

Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen eftter Lauritz Rosenbergs begiering fredliuste Schage Schoug, ingen derudj til Vpligt at hugge Imoed Lougen.

Bleff forKyndt hans Exel/lence woris gunstige Her Canceler och Amptmands schriiftilig befaling formellende som følger

Eftterdj Hans Høygrefl/ig Naade Her Stadtholder Gyldenlew hafuer befalet, at efttersom der

War Kommen mange Klager ofuer Ober/st Cicignon saauel af Byen som af Amptet, Huilche iche af de Klagende schal were Wnderschrefuen, ieg derfor schulle giøre den Anstalt, at enhuer, som ofuer Her Ober/st Cicignon sig hafuer at besuerge, eller at Klage, de saadant Vnder deris Haand nu schulle Indsende, och der paa siden forwente i bemelte Her Oberstens Neruerelse Huis Rettens gemes. Huorfore Anbefalis Ko/nglig Ma/yestetz Fogder, at enhuer i sit Fogderi foreholder alle och enhuer som tilforn hafuer Klagit eller sig endnu hafuer at besuerge ofuer bemelte Her Oberste eller hans Wnderhafuende, Da det Vden Ophold Vnder deris Haand eller boemerche och Segel gifuer tilKiende, med mindre de her eftter wil Agtis, som de der iche tør Wedstaae det som de tilforn Klaget hafuer, och iche VnderStande til at Troe.

Actum Bergenhus d/end 4 July Anno 1671. Johan Friderich Marschalch. P.S.

Efttersom ochsaa fornøden giøris Vdschrifuenings Forordning igien at lade forKynde, Anseet, siden dend sidst blef publicerit, Adschillige ForAndringer saauel Ved Leggerne, som officererne och

1671: 39b

Soldatterne, som maa schee ingen egentlige Videnschab derom hafuer, er forefalden. Thj hafuer i for/schref/ne Vdschrifnings Forordning paa alle behørige steder udj eders Anbetroede Fogderie, til alle VedKommendis Eftterrettening igien at lade Læse och forKynde Dat/erit vt in litt. Johan Friderich Marschalch.

Anno 1671 den 5 Novembris holtis Høsteting paa **Schouge Tingstue i Sartor Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen Oluff Echerhofde Lensmand, Mogens Worland Ole Hambre Anders Bildøen Jacob Hammersland, Laurs Kousland, Hans ibm: (Kousland) Ole NordEcherhofde Hans Algrøn Lars Schage Niels Hummelsund Tomas Børnes Henrich Østuet (Øvstetveit) Laugrettismend och en stoer deel af be/mel/te Schibreds Almue,

Da bleff forKyndt Anlangende Schierbaaden ligesom paa de andre Tingsteder,

Item (likeså) bleff forKyndt Welbe/mel/te Hans Exel/lence Her Cancelers befaling Anlangende huem som har sig offuer Her Oberste Cicignon at besuerge, schulle gifue det beschrefuet Vnder deris hender Seigel eller Boemerche, eftterdj det iche saaledis af dem Vdsted er.

Marite Telnes steffnt Ole ibm: (Telnes) formedelst hand slog hende, Slag med hans haand, Ole møtte och benegtet hand iche hafde slaget hende, Afsagt at Ole bør bøede til hans Ko/nglig Ma/yestet 1/2 March Sølf, Och om Ole har nogle Widnisbiurd at føre om det styche Ager som de Tuister om da Kand hand dem for Retten indsteffne saa gaais derom huis Rett er.

Peder Hanssen Raadmand steffnt Johans Nedre Golten for 4 Rdr førstebøxel och 1 Rdr Landschuld for 1667. Jørgen Glesnes møtte gjorde Johansis forfald at hand ligger Siug, Men wedgaar at hand er for/schrefn/e 5 Rdr schyldig, Afsagt at Johans bør betale be/mel/te 5 Rdr inden 14 dage eller wed Wurdering at Vdsøegis.

Niels Steensland steffnt Jan Reimers borger i Bergen formedelst hand Wden hans minde, saauelsom Wden foregaaende Loug och domb har Taget en Koe fra Hannem, Jan Reimers bleff paaRaabt møtte iche, ej heller nogen paa hans wegne, Da om Niels formeener widere tiltale til hannem, da Kand hand hannem til hans WerneTing for Borgemester och Raad i Bergen indsteffne.

Blef Vnderdanigst Publicerit woris Allernaadigste ArffueKonge och Herris Allernaadigste Forordning, formellende

Wi Christian Dend Femfte Aff Guds Naade, Konge til Danmarch och Norge, de Wenders och Gotters, Hertug udj Slesuig Holsten, Stormarn och Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg och Delmenhorst, Giøre alle Witterligt, at wj til Voris Aarlige IndKomsters Richtig

1671: 40

Indbringelse, sampt Restandtzernis Inddrifuelse Allernaadigst hafuer for Høy Nödwendigt eraget, denne Forordning alle VedKommende til Eftterrettning, en gang for alle at lade opsette, och hermed Aluorligen befale at den i alle sine ord och punchter med Wnderdanigste Lydighed eftterKommis.

1

Skulle alle de, som til os med nogen Regenschab at giøre forbundne ere, tiltenchte wære, dennem med den Troschab och fornøyelig Rigtighed sampt Specification paa alle Indtegter och Vdgifter Ved dag och datum at forfatte, som det Erlige betiente och Troe Wndersaatte wel eigner och Anstaar, och huis eftter denne dag i nogen Regenschab schulle befindis saadanne Handgribelige forseelser, Huor Ved de enten deris Onde Intention os at Defraudere och wore betiente dermed at forlede eller i det mindste deris egen Vdøgtighed och VanKyndighed gifuer tilKiende, da naar saadan Witterlig forseelse befindis, at noget af deris Indtegter Vdeluchis, och siden deris Haand derfor Produceris eller och med falsche beuiser Ved deris Vdgifter sig behielper for Kommer Voris intrader, eller dennem os til schade, och sig sielf til nøtte bruger, eller i andre maader os eller Voris Wndersaatte for w-reter (foruretter), som til Falschhed Kand Henregnis Ville wj ey at saadant som en bar mangels Post schulle Ansees och Vden sær Straff passere, mens i Kammer Collegio paaKiendis om saadan schyldig Persoen eftter denne dag bør at forblifue Ved sin bestilling, eller och en Anseelig pengestraff eftter sagens beschaffenhed Andre til Exempel, hannem paaleggis. Misregninger belangende, da naar det for tidt scheer, och os til schade, schal de første AdWaris, bedre tilsiuun at hafue och om det tiere scheer, da enten som V-døgtige eller W-troe Tiennerer at Casseris.

2

Alle Regenschaberne schulle med alle der tilhørende beuiser och Documenter her eftter Aarligen Indlefueris paa woris schatCammer Trej Maaneder eftter de sluttis /: dog de Norsche Regenschaber Syndenfeldtz fire Maaneder {eftter Nemblig} och de Nordenfields sex maaneder eftter Nemblig Tolders Byfogders Holmens Tøyghusets Brøggerhusits, HofSpisingens och alle Andre dislige Regenschaber som her eftter alle schal sluttis med Aaridtz Vdgang, som er dend 31 Decembr/is Och Ampternis baade huad IndKombsterne, saauelsom schatterne i Danmarch Angaar Item General och Andre KrigsCommissarers Regenschaber, som sluttis til huer Phillippi Jacobj dag Huilchet wj wille at schal W-foranderlig ho[ldis?] Vden nogen

1671: 40b

Widere Vndschylding eller forrewending, och det Vnder deris bestillingers fortabelse, och der foruden ingen Løn at maa godtgiøris nogen for det Aar, hand ofuer den bestembte tid med sit Regenschab Vdeblifuer. Skulle och nogen side Inde med Voris Middeler, och dem iche eftter ordre Strax fra sig lefuere, da schal Regenschaberne, saauit der aff Kand hafuis Vise eftterrettning flittig \efttersees/ naar Indtegten er falden, och fra den tid til de eftter ordre erlegger Pengene, schal dennem dobbelt Rente tilregnis at betale, och de der foruden med Vedbørlig Straff Ansees.

3

Efttersom af endeel, som Amptschriuere Fougder och Andere som Jordegøedtzis och schatters Indtegter schulle forClare, paaschødis at de formedelst Restandtzerne hoes de VedKommende

iche skulle Kunde til dend bestemte tid slutte deris Regenschaber, da eragte wj dog for Voris sikkerheds schyld Høyt fornøden at de dog forfatter, och slutter deris Regenschaber til bemelte tid saaledis at dend fulde Indtegt os tilberegns, och i Sluttening føris i beholding Støchuis, Huad huor megit och hoes Huem noget Kunde Restere med Richtig Tingswidne, och Amptmandens eller Andris, som med dem bør at hafue Inspection attest at det sig saaledis och oprigtig forholder. Huilchen beholding de siden i nest følgende Aars Regenschab hafuer at føre sig til fuld Indtegt, och saaledis Aar eftter Anden fortfare, Om IndKomsterne iche Kunde præcise inden Aars Vdgang følge, Huilchet wj wille W-foranderlig at schal holdis at wj baade Kunde Vide deris tilstand, som med noget staar tilbage, och wore betienters forhold i deris bestillinger

4

Och som wj fornemme, at en stoer Restandtz hoes Kiøbstederne i wore Riger Danmarch och Norge schal findis, da paa det wj om deris Tilstand, samt schatternes ligning och Opbørsel Aarlig Nøyachtig Eftterretning Kunde hafue skulle Borgemestere och Raad huor Restandtzen findis, strax fremsende deris Regenschaber, och eftter denne dag til huer philippi Jacobj dag forfatte Richtig Regenschab paa alle deris Indtegter och Vdgiffter aff Skatterne, och der hoes forClare deris Indtegter med Richtig och Vdførlig Mandtal, huem der hafuer schattet, och huor megit enhuer hafuer Vdgifuet, som skulle af Kemneren Raadmesterne, och de beste Borgere, som til Tingit Aarlig skulle Vdnefnis, Wnderschrifues och Approberis, at saa meg[it] [?] [e]y Videre er paalagt, och opbaarit, Huilche

1671: 41

Regenschaber med alle der tilhørende Assignationer och Quitantzer skulle Aarlig Trej Maaneder eftter Voldborg dag paa Voris schatCammer Indlefueris Wnder Vedbørlig Straff,

5

Efttersom wi Allernaadigst Komme i Erfaring at i en deel af Byfogdernes Regenschaber Stoer W-lighed och W-Richtiged schal befindis, idet paa deris Indtegter ingen nøyachtig forClaring giøris och Vdgifterne Vden nogen Sær och Special bewilling Indholdis och deelis, saa at Voris Rettighed der Vdinden gandsche forKommer, da wille wj saaledis eftter denne dag hermed hafue forholdet at Byfogderne skulle producere Ved deris Indtegter Præsternes Kundscher, huor mange dem er Witterligt at hafue forseet sig med Leyermaal och huem til Barnefader er Vdlagt, samt slutningerne af de Domme huor nogen Sagefald eller Confiscation er falden, och ellers naar nogen Aftingning for Slagsmaal, schieldsOrd, eller Andre dislige Smaa Sager, som til Tinge bør at schee, er giort, Huilchet, By och Tingschrifuerne, samt af Borgemester och Raads Middel hafuer Vden nogen betaling paa slet Papir Wnder deris Hender at gifue beschrefuen. Vdgifften belangende, da schal Huerchen Borgemester och Raad eller Byfogden for deris Halfue, Tredie eller Tiendepenge noget Indbeholde, førend alle Vdgiffterne med betienternes løn ere Afdragne fra dend Heele Summa af Indtegten och for Huis (den) beKostning til Fanger at Vnderholde eller at lade Henrette, pleyer Indfør is i Regenschaberne schal af de schyldiges boe om de Middel hafuer, eller och af de, som for Sagen staar betalis, och os iche til Vdgift før is. Iligemaade schal forholdis med Amptneris Communititz, Skolers Kierchers och Andre dislige Regenschaber, at alle Aftingninger for W-uisse Sagefald scheer til Tinge, och ditz Indtegter med Tingswinder forClaris, som ochsaa schal Vden betaling paa slet Papir af schrifuerne Vdstedis.

6

Som wj och Allernaadigst fornemme, at det wil falde en deel af Voris betiente, som Byfogder, och Andere formedelst deris løns Ringhed tungt for Aarligen sielf at hid Reise, och forClare deris Regenschaber, da ere wj Allernaadigst tilfreds, at der med forholdis eftter dend gamble maade, at de i Fyen och Langeland betimelig tilstiller deris Regenschaber til præsdenten i Nyborg i Jylland til dend Øffuerste Borgemester i Aarhus, Huilche siden hafuer at Lefuere dem tilsammen til Hans Von Weulengracht, som wj til ToldRegenschaberne i Jylland och Fyn at Indsamle och hidføre Allernaadigst hafuer forordnet, at hand dend tillige med de Andre Kand

til sig tage, och til Voris schatCammer forschaffe, de i SmaaLandene til dend Eldste Borgemester i

1671: 41b

NyKiøbing, De i Norge til enhuer steds Amptmand eller Amptschrifuer, som dem siden til schatCammerit Inden forordnede tid hafuer at frembschiche, dog enhuer W-formeent dem self at frembføre, och dem paa Voris schatCammer self at forClare, om hand dennem iche til ofuenbemelte Personer Vil Lefuere.

7

Naar Regenschaberne frembKommer, da schal tillige alle Ordres Beuiser, Mandtaller, Jordbøger, Quitantzer och Andre dislige fornødene Documenter in originali Indlefueris, Vden Huilche Regenschaberne iche Kand accepteris eller til forhør foretagis mens Agtis som Regenschaberne iche ware Indlefuerede, mens naar de som forskrefuit staa ere forfattede och paa Voris schatCammer Indstillede, da schal dend Renteschrifuer, som samme Regenschab blifuer befalit at efttersee, gifue enhuer Attest {schal Strax} Wnder sin Haand, at det er Indlefuerit, Huilchen attest schal strax præsentaris Voris Procureur General at paateignis saa frembt den af nogen wærd schal were, som och schal hafue flittig Indseende at wed Aaretz Vdgang med enhuer, som iche hafuer Lefuerit sit Regenschab heller forschaffet sig Quitantz, forholdis eftter denne Forordning.

8

Til dis ydermeere forsichring och Rigtighed udj Voris Intrader da wille wj at alle, som os til nogen Regenschab schal suare Strax schulle, naar paaEschis producere beuiser fra schatCammerit at Regenschaberne til dend bestembte tid ere Indlefuerede, saauelsom och Quitantzer, naar de ere quiterede, Nemblig Krigs och Proviand Commissariers Amptmends, Bispers Cammererers, och Andre dislige i Norge for H/e/r Stadtholder sammesteds eller viceStadtholder Tolderne for Tolldirecteurer eller huer steds Amptmand, Borgemestere och Raad for Stigtsbefalingsmændene Byfogderne for Borgemestere och Raad, Skrifuerne och Ridefogderne paa Landet for Amptmændene etc: Huilche Personer och schulle hafue tilbørlig Indseende med at naar nogen døer, deris boe da iche forrychis eller forKommer eller Skiftte Vorder Holdet førend wj ere fornøyede och tilfritz Stilte med mindre Arfuingerne ere saa Wederhefttige, at de til Voris Prætensioner nøyachtigen Kunde Suare.

9

Och paa det ingen med billighed schal hafue Aarsage til at beKlage sig, at hand paa SkatCammerit med sine Regenschabers forhør och Quitantz schulle opholdis, eller forewende, at hand for dend Aarsag Vdeblifuer med sine Regenschaber,

1671: 42

Da wille wj at Regenschaberne naar de paa Ofuenbemelte maade IndKommer, Strax af Renteschrifuerne med tilbørlig flid och Troschab foretagis Confereris och eftterregnis, och Vden ophold dend Rentemester, til huis Cassem det henfører tilstillis for at revideris och Censureris, Huis da der udj Mangelachtig Kand befindes, hafuer hand Antegnelser at Vdstede, och en billig Termin eftter Sagens och Stedens beschaffenhed at Determinere inden Huilchen tid de VedKommende schulle Suare, eller siden deris Erchleringer iche at Agtis Naar da Erchleringerne paa Antegnelserne frembKommer, Da schulle de i SkatCammer Collegio Decideris Huilchet Altsammen schal saaledis af enhuer VedKommende paa Voris SkatCammer forrettis at ingen Kand hafue billig Aarsag at Klage at hand os til schade formedelst sin frauerelse fra sin bestilling, och hannem sielf til Ruin formedelst sin sinchelse schulle opholdis, och fornemmelig at Quitantzerne i det Allerseeniste ere ferdige til at Extraderis, naar de nestfølgende Aars Regenschaber Indlefueris.

Wi wille ochsaa, at woris Fogder, Toldere och Andere dislige betiente, som nogen af Voris Intrader wnder hænder hafuer, Aluorligen schulle lade sig were Angelegen at erKyndige sig om alt huis (det som) til det Almindelige Landsens beste och fremtarff Kunde tiene, och derom Aarligen goed Vnderretning och Tienlige Forslaug paa Voris SkatCammer til samptlige Collegi Videre Deliberation och betenchning Indgifuer i Særdeelished paa huad maade Vore IndKombster Kunde formeeris, were sig med ny Værcher Rødninger Fischerier Skeferier Manufacturer, øde Jordegoedtzis besettelse, och alt Andet, som til Voris Tieniste och gaufn geraade Kunde.

Restandtzerne belangende, da wille wj hermed alle och enhuer Aluorligen hafue Anbefalet, at de eller deris Arfuinger Inden Trej Maaneder fra Denne Voris Forordnings publication paa forskrefne maade indlefuerer deris Regenschaber, som de endnu Kunde restere med, och de som deris Regenschaber frembillet hafuer, och der paa Faait Anteignelser, schulle strax fremschiche den med deris Suar derpaa, och siden søge deris Quitantzer paa Voris SkatCammer, saa frembt de iche wille Anseeis som de der {is} Voris Mandater forsetlig ofuertræder, och Voris Rettighed Suigagteligen forwende wille, Huis och nogen i saa maader schulle befindis at Vere til os schyldig enten paa Lehnene, Toldene Skatterne eller i andre maader hafuer de och inden benæfnte tid Rigtig at Clarere paa Voris SkatCammer Vnder Execution paa deris Personer och goods. Huor eftter de VedKommende sig Allerunderdanigst hafuer at Rette och for schade

1671: 42b

at Tage ware.

Gifuet paa Voris Kongl/ige Residentz udj Kiøbenhafn d/end 4 Septembr/is Anno 1671.

Wnder woris Zignett Christian.

Richtig Copie eftter Originalen.

T/estimonum Johan Friderich Marschalch.

Anno 1671 den 7 Decembr/is for Retten paa Bergen Raadstue I W: W: Her Laugmand Jens Tollers Neruerelse blef Retten betient af Peder Smøraas Mogens Mielstad Lensmend, Fusse Fieldschaal Rasmus Hannistuet Erich Heldal Besse Dale, Knud Fieldschal (Fieldschaal) Johans ibm: (Fieldschaal) Ole Fieldschaalnes Ole Litland Mogens Lofttaas Joen Rombslaa Laugrettismend.

Da blef i Rette ført It quindfolch Marite Andersdater boende paa Ladstad (Låstad) i Hosanger schibred, huis Mand er døed for 3 1/2 Aar siden, hafuende i lifue med hendis afdøede Mand 5 Egte børn, Hun beKiende nu for Retten at hun hafuer ladet sig besoffue och blefuet fruchtsommelig wed en Soldat Lauritz Andersen som hinde Tiente, saa hun føede barn wed 2 á 3 Vger for St: Michælj sidst forleden i fordøren paa gaarden Ladstad huor hun Laa, huilchet scheede om Natten, och blef det døedføed, och da det war føed gaf hun faderen for/schrefn/e Lauritz Andersen det til Kiende, huortil hand hende suarede, at hun Kunde giøre af barnet huad hun wille, Saa Tog hun barnet, Morgen en eftter at det war føed om Natten, och lagde det op paa hindis eget feehusloft, huor hun lagde det i noget halm, och ligget der, Indtil Vngefehr 8te eller wed 14 dage siden at nogle børn paa gaarden, fant samme døede foester paa feehusloftet, Lensmanden Mogens Mieldstad beKiende at hand sielf siette(?) har besigtet barnet, som er gandsche forandret, Och beKiende nu Moderen sielff at det war it pigebarn. Faderen til barnet Lars Andersen Soldat nu for Retten tilstoed, barnet met be/mel/te Marite Andersdater at hafue auflet, beKiende at afttenen før hun føede barnet, da bad hand at Marite wille gifue grandKonerne det til [?], huilchet hun nu for Retten iche benegtet,

Hellers beKiende Lauritz Andersen Soldat, at hun gaf hannem tilKiende om Morgenen at hun føede barnet om Natten, Men som hand iche war hoes, da det blef føed, Vndschylte hand sig, iche wille hafue der med at beschaffe, Men sagde til hende hun Kunde giøre deraff huad hun wille. Marite beKiende sig were 42 Aar gammel. Afsagt, efterdj Marite Andersdatter hafuer met sin barnefødsel Loulig och i dølsmaal omgaait, och iche begierit at bruge Ordentlige af Gud Allermegtigste beschichede Middel, Som sig och foesterit udj saadan tilfald Kunde betient, beKiender och sielff at faderen til barnet hinde Aduarede, at hun wille gifuet hindis grandKoner til Kiende førend hun føede, huilchet hun dog iche giort hafuer, Men efter at hun føed barnet, har hun Taget det, och henlagt det paa hindis feeuuslofft i noget halm, huor det wed 14 Vgers tid hafr hen ligget, indtil det af andre er blefuet fundet och Aabenbarit, Thj bør hun formedelst denne hindis stoere och groffue forseelse med hindis Loulige barnefødsel, at straffis paa hindis hals, Och hindis boes lod til hans Ko/nglig Ma/yestet were forbrut, efter at loughlig bortschuldig giæld affbetalt er, Huis (Den) forseelse faderen Lauritz Anders/en Angaar, remitteris til den Militarische Rett.